

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Diplomová práce

Daňová optimalizace malých a středních podniků

**Tax optimization for small and medium-sized
enterprises**

Bc. Ivana Seifertová

Plzeň 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

„Daňová optimalizace malých a středních podniků“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni dne 30. listopadu 2018

.....

podpis autora

Poděkování

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Zdeňkovi Hruškovi, Ph.D., za vedení práce, odbornou pomoc, cenné rady, trpělivost a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování diplomové práce

OBSAH

ÚVOD.....	7
1 CÍLE A METODIKA DIPLOMOVÉ PRÁCE	8
2 OBECNÉ PRINCIPY PODNIKÁNÍ FYZICKÝCH OSOB V PODMÍNKÁCH ČESKÉ REPUBLIKY	10
2.1 Definice základních pojmů	10
2.2 Formy podnikání fyzických osob v České republice.....	12
2.3 Evidence podnikatelské činnosti fyzických osob	15
2.3.1 Účetnictví.....	15
2.3.2 Daňová evidence	17
2.3.3 Vedení záznamů o příjmech a evidenci pohledávek.....	18
2.4 Teoretické vymezení zdanění příjmů fyzických osob	19
2.4.1 Daň z příjmů fyzických osob	19
2.4.2 Sociální pojištění.....	25
2.4.3 Zdravotní pojištění	27
2.5 Specifika podnikání fyzických osob	28
3 OBECNÉ PRINCIPY PODNIKÁNÍ PRÁVNICKÝCH OSOB V PODMÍNKÁCH ČESKÉ REPUBLIKY	30
3.1 Definice základních pojmů	30
3.2 Formy podnikání právnických osob v České republice.....	33
3.2.1 Akciová společnost	33
3.2.2 Společnost s ručením omezeným.....	34
3.2.3 Další formy podnikání	36
3.3 Evidence podnikatelské činnosti právnických osob	37
3.4 Teoretické vymezení zdanění příjmů právnických osob	39
3.5 Specifika podnikání právnických osob	43
4 KOMPARACE PODNIKÁNÍ FYZICKÝCH A PRÁVNICKÝCH OSOB Z ÚČETNÍHO, DAŇOVÉHO A PRÁVNÍHO HLEDISKA.....	45
4.1 Komparace podnikání fyzických a právnických osob z hlediska forem evidence podnikatelské činnosti	45
4.1.1 Případová studie o vlivu formy evidence podnikatelské činnosti na základ daně podnikatele.....	46
4.1.2 Shrnutí poznatků	48
4.2 Komparace podnikání fyzických a právnických osob z daňového hlediska	49
4.2.1 Výpočet odvodové povinnosti vybraného subjektu.....	49
4.2.2 Komparace zdanění příjmů fyzických a právnických osob	56
4.2.3 Shrnutí poznatků	68

4.3	Komparace podnikání fyzických a právnických osob z právního hlediska.....	69
5	SUMATIVNÍ EVALUACE A DOPORUČENÍ	73
5.1	Postup volby formy podnikání	73
5.2	Kritéria pro volbu vhodné právní formy.....	73
	ZÁVĚR	79
	SEZNAM TABULEK	81
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	82
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	83
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	84
	SEZNAM PŘÍLOH.....	89
	PŘÍLOHY	90

ÚVOD

Zahájení podnikání s sebou přináší celou řadu důležitých rozhodnutí, které musí každý začínající podnikatel udělat a která markantně a dlouhodobě ovlivňují charakter jeho podnikání. Jedním z takových rozhodnutí je bezesporu výběr vhodné formy podnikání. Tento výběr závisí na mnoha činitelích, které jsou pro konkrétního podnikatele důležité, např. jednoduchost založení, finanční náročnost, možnost účastnit se výběrových řízení, ručení za závazky atd. Pro každého podnikatele jsou důležité jiné faktory, protože každý člověk je individualitou s osobitými preferencemi.

Takovou volbu absolvuje každý podnikatel minimálně jednou – při plánování zahájení ekonomické činnosti. V průběhu podnikatelské činnosti ale mohou vyvstat okolnosti, které přinutí racionálně jednajícího podnikatele, přistoupit k transformaci stávající formy podnikání. Může se jednat o rozšíření nebo razantní změnu výroby nebo oboru podnikání, potřebu navýšení kapitálu, změny ve vlastnické struktuře nebo právě daňová optimalizace.

Při výběru vhodné právní formy je nutno zvažovat také účetní a daňové aspekty, které provází každou z forem podnikání. S ohledem na více než desetiletou praxi autorky v daňové a účetní kanceláři a s tím spjatou řadou zkušeností s reálným podnikáním jak fyzických, tak právnických osob, se dá říci, že daňové zatížení podnikání se jeví jako stěžejní hledisko při výběru vhodné právní formy a proto bylo, jako téma této diplomové práce, zvoleno „Daňová optimalizace malých a středních podniků“.

1 CÍLE A METODIKA DIPLOMOVÉ PRÁCE

V rámci této diplomové práce byly stanoveny následující dílčí cíle:

- prvním dílčím cílem této práce – zejména její teoretické části, je zpracování přehledu nejběžnějších forem podnikání malých a středních podniků s primárním členěním na fyzické a právnické osoby a s uvedením jejich základních charakteristik, forem evidence hospodářské činnosti a zdanění výsledků této činnosti,
- druhým dílčím cílem práce je komparace podnikání fyzických a právnických osob z právního a zejména daňového hlediska. Dále bude provedeno porovnání vedení daňové evidence a účetnictví s ohledem na výsledek hospodaření podnikatele.

Primárním cílem této práce je zpracování vhodných obecných východisek a doporučení, která by každému podnikateli měla pomoci při rozhodování o výběru optimální formy jeho podnikatelské činnosti případně o zvolení vhodného okamžiku k realizaci změny stávající formy podnikání.

Práce je rozdělena na pět hlavních kapitol, z nichž první vymezuje cíle a metodiku této diplomové práce. Další dvě kapitoly poskytují teoretická východiska pro praktickou část. V první kapitole jsou vymezeny obecné principy podnikání fyzických osob a ve druhé kapitole právnických osob, v členění na definice základních pojmů, vymezení různých forem podnikání a evidence jejich podnikatelské činnosti. Klíčovými kapitolami této části budou zejména teoretická vymezení zdanění příjmů fyzických respektive právnických osob a v poslední části také uvedení specifík jednotlivých forem. Vzhledem k rozsahu práce není možné postihnout uvedená témata vyčerpávajícím způsobem, práce se proto zaměřuje pouze na informace, které jsou pro dané cíle relevantní.

Třetí kapitola komparuje podnikání fyzických a právnických osob z účetního, daňového a právního hlediska. V poslední kapitole budou závěry plynoucí z předchozích výpočtů zevšeobecněny tak, aby bylo možné jejich praktické využití při rozhodování podnikatelů s jejich individuálními požadavky a specifickými jejich podnikání.

Metodika byla zvolena především v závislosti na rozdělení této práce na teoretickou a praktickou část. Nejprve je provedena rešerše dostupné odborné literatury,

jejímž východiskem jsou, vzhledem k výběru tématu z oblasti českého právního prostředí, převážně české zdroje, ve kterých převažují monografické publikace a zejména platná legislativa. Tato část je také zaměřena na postulování hlavních aspektů jednotlivých právních forem, které jsou relevantní pro komparaci v teoretické části práce. Následně bude přistoupeno k praktické analýze jednotlivých forem podnikání ze všech výše uvedených hledisek.

Metodou deskripce bude představen podnikatelský subjekt pro provedení příkladové studie – daňové optimalizace jeho podnikatelské činnosti. Jsou zde do praxe přeneseny poznatky z teoretické části a aplikovány přímo na konkrétní podnikatelský subjekt.

Pomocí analýzy budou kvantifikovány dopady formy podnikání do daňové povinnosti podnikatele a následně dojde ke generalizaci těchto výsledků tak, aby bylo možné vyvodit obecně platné závěry. Výsledky této analýzy a generalizace budou shrnuty pomocí metody syntézy a dojde k vytvoření příslušných doporučení. Metodou sumativní evaluace dojde k vyvození konečných, všeobecných závěrů.

2 OBECNÉ PRINCIPY PODNIKÁNÍ FYZICKÝCH OSOB V PODMÍNKÁCH ČESKÉ REPUBLIKY

V první části práce bude definováno podnikání jako obecný pojem, formy podnikání a druhy evidence podnikání fyzických osob v podmínkách českého právního řádu. V dalších částech bude vymezeno zdanění příjmů z podnikání fyzických osob a relevantní specifika podniku jednotlivce.

2.1 Definice základních pojmů

Právní úprava podmínek pro podnikání v České republice vychází z listiny základních práv a svobod, kde je zakotveno právo každého občana podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost a právo vlastnit majetek (Listina základních práv a svobod, 2018).

Definice **podnikání** není v českém právním řádu konkrétně specifikována. V členění dle různých aspektů tento pojem vysvětluje Veber a Srpová (2008, s. 15) následovně:

- ekonomické pojetí definuje podnikání jako zapojení ekonomických zdrojů a jiných aktivit tak, aby se zvýšila jejich původní hodnota. Jde tedy o dynamický proces vytváření přidané hodnoty.
- z psychologického pohledu je podnikání vnímáno jako činnost motivovaná potřebou něco získat, něčeho dosáhnout, vyzkoušet si něco, něco si splnit. Podnikání v tomto pojetí je prostředek k dosažení seberealizace, zbavení se závislosti, postavení se na vlastní nohy apod.
- sociologické pojetí podnikání představuje vytváření blahobytu pro všechny zainteresované, hledáním cesty k dokonalejšímu využití zdrojů, vytvářením pracovních míst a příležitostí.
- právní pojetí podnikání bylo dle obchodního zákoníku (zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, zrušeného ke dni 1. 1. 2014) definováno jako soustavná činnost, prováděná samostatně podnikatelem, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku. Současný zákon o obchodních korporacích (zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích) již podnikání nedefinuje. Obdobně je však formulovaná **živnost** v živnostenském zákonu (zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání) jako soustavná činnost

provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem.

Hirich a Peters (1995, s. 19) zmiňují, že **podnikatele** vidí jinak ekonomové, byznysmeni a jinak politici. Podle § 420 nového občanského zákoníku (zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník – dále jen NOZ) je definována pouze osoba podnikatele: „*Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.*“ V užším pojetí podnikatele definuje živnostenský zákon (§ 2) jako fyzickou nebo právnickou osobu, která je oprávněna k živnostenskému podnikání. Podnikatelem v intencích občanského zákoníku (širší pojetí oproti živnostenskému zákonu) je:

- osoba zapsaná v obchodním rejstříku (podle § 421 NOZ se za podnikatele považuje osoba zapsaná v obchodním rejstříku, podnikatelem je tedy dle výše uvedeného paragrafu každá osoba, která je zapsaná v obchodním rejstříku bez ohledu na to, zda provozuje podnikatelskou činnost),
- osoba, která podniká jen na základě živnostenského oprávnění (nový občanský zákoník zakotvuje v § 421 odst. 2 také ustanovení, že podnikatelem je i osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona),
- osoba, která podniká jen na základě jiného než živnostenského oprávnění, tedy ta, která podniká podle zvláštních předpisů,
- fyzická osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu.¹

Johnson a Scholes (2000, s. 32) definují také potenciální vlastnosti úspěšného podnikatele, kterými podle nich jsou flexibilita, tvrdost, pracovitost, kreativita a ochota provádět změny.

Termín **podnik** byl v legislativě dříve (před rekodifikací soukromého práva ke dni 1. 1. 2014) definován tehdy platným obchodním zákoníkem jako „*soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání. K podniku náleží věci, práva a jiné*

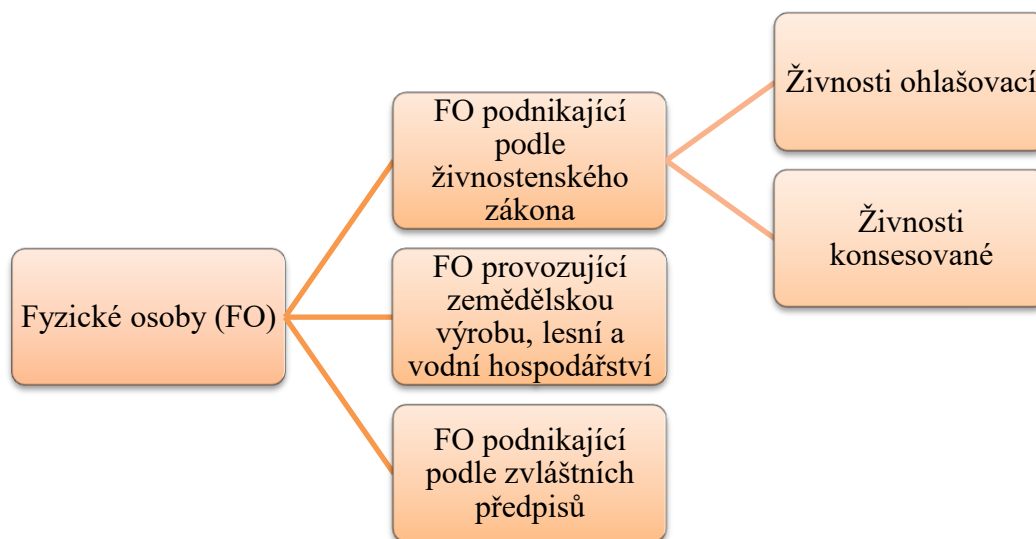
¹ Pro účely ochrany spotřebitele se podle § 420 odst. 2 NOZ za podnikatele považuje i každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu svého povolání, popřípadě osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele.

majetkové hodnoty, které patří podnikateli a slouží k provozování podniku nebo vzhledem k své povaze mají tomuto účelu sloužit.“ (§ 5 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník). A dále byla definice upřesněna v § 5 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb.: *„Podnik je věc hromadná. Na jeho právní poměry se použijí ustanovení o věcech v právním smyslu“* Se zrušením obchodního zákoníku byl tento pojem nahrazen pojmem obchodní závod, což tvůrci zákona zdůvodňují zejména tlakem práva Evropské unie a rozdílným chápáním významu slova podnik ve světě (Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2015). Obchodním závodem (jde o v rámci rekodifikace nově zavedený termín s legislativní zkratkou závod) je podle nového občanského zákoníku *„organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti“* (§ 502 NOZ). Zákon zároveň stanoví vyvratitelnou právní domněnku, že obchodní závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu (Novotný, 2014, s. 112). Z této definice tedy vyplývá, že obchodní závod mají jak právnické tak fyzické osoby. V zahraniční literatuře lze nalézt další definice podniku – jako kombinaci výrobních faktorů, jimiž jejich vlastníci chtějí dosáhnout určitých cílů, chápe podnik Wöhe (1995, s. 4) a Pollak (2003, s. 1) jako základní charakteristiku úspěšného podniku zdůrazňuje tvorbu hodnoty a téměř neomezenou dobu životnosti a vitalitu.

2.2 Formy podnikání fyzických osob v České republice

Fyzická osoba, nebo také osoba samostatně výdělečně činná (označení dle § 9 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění), je nejjednodušší formou podnikání v podmínkách českého právního řádu. Základním charakteristickým rysem podnikání fyzické osoby je osobní angažovanost podnikatele při realizaci jejích podnikatelských aktivit (Šiman, Petera, 2010, s. 35). Jednotlivé druhy podnikání fyzických osob v členění dle § 7 zákona 586/1992 Sb. o daních z příjmů zjednodušeně znázorňuje následující obrázek 1.

Obrázek 1: Druhy podnikání fyzických osob

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Jak vyplývá z výše uvedeného obrázku, fyzická osoba může podnikat i na základě jiného než živnostenského oprávnění - podle zvláštních právních předpisů. Rozhodujícím kritériem je předmět podnikání. Existují oblasti, které jsou z působnosti živnostenského zákona vyloučeny a podmínky takového podnikání upravují zvláštní právní předpisy, které zpravidla vyžadují nějaké speciální oprávnění (Čižinská a Marinič, 2010, s. 16). Seznam zákonů, které upravují takové podnikání, je uveden v příloze A této práce.

Živností tak není mimo jiné (dle § 3 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání):

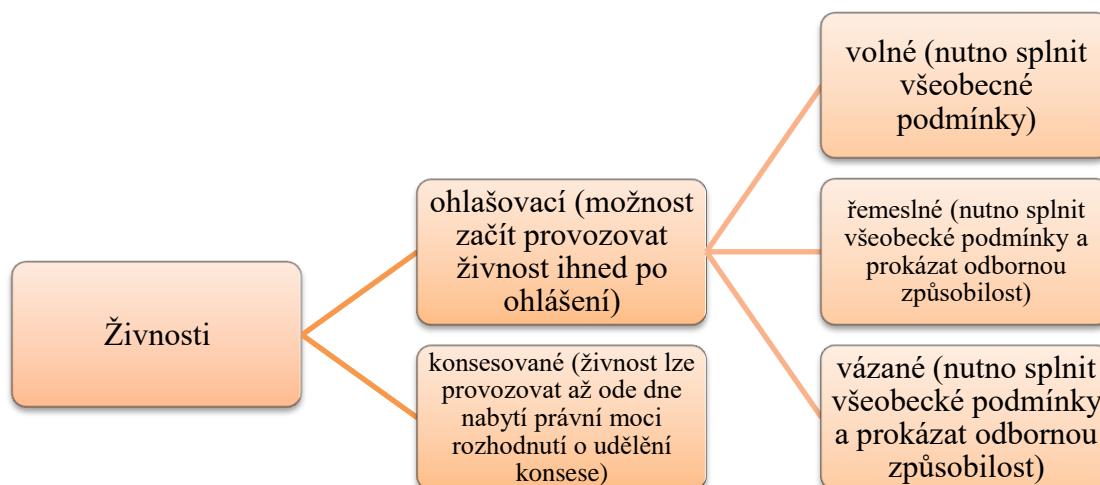
- využívání výsledků duševní tvůrčí činnosti, chráněných zvláštními zákony, jejich původci nebo autory (zákony, které se na tento druh činností vztahují, jsou například zákon o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, autorský zákon nebo zákon o užitných vzorech),
- restaurování kulturních památek nebo jejich částí, které jsou díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi a provádění archeologických výzkumů (řídí se zákonem o státní památkové péči).

Živností také není činnost některých fyzických osob, které svou činnost vykonávají podle zvláštního zákona. Jedná se například o:

- lékaře, zubní lékaře a farmaceuty, nelékařské zdravotnické pracovníky při poskytování zdravotní péče a přírodní léčitele,
- veterinární lékaře, další veterinární pracovníky včetně pracovníků veterinární asanace a osob vykonávajících odborné práce při šlechtitelské a plemenářské činnosti v chovu hospodářských zvířat,
- advokáty, notáře a patentové zástupce a soudní exekutory, znalce a tlumočníky,
- auditory a daňové poradce, burzovní dohodce,
- zprostředkovatele a rozhodce při řešení kolektivních sporů a rozhodce při rozhodování majetkových sporů, úředně oprávněné zeměměřické inženýry,
- autorizované architekty a autorizované inženýry činné ve výstavbě, kteří vykonávají svoji činnost jako svobodní architekti a svobodní inženýři,
- autorizované inspektory, kteří vykonávají svoji činnost jako svobodné povolání.

Nejběžnější formou je ale podnikání na základě živnostenského oprávnění, tj. na základě zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon, dále jen ZŽP). U některých forem takového podnikání stačí k získání živnostenského oprávnění pouze splnění tzv. všeobecných podmínek – plná svéprávnost a bezúhonnost (§ 6 ZŽP). Typicky stačí splnění všeobecných podmínek k provozování volných živností (jejichž seznam je uveden v příloze č. 4 ZŽP). U dalších forem podnikání je k získání živnostenského oprávnění nutné splnit ještě zvláštní podmínky, uvedené v příslušném zákoně (jsou většinou vázané na odbornou způsobilost – vzdělání a délku praxe). Čížinská a Marinič (2010, s. 16) připomínají, že činnost lze provozovat také prostřednictvím odpovědného zástupce, tj. osoby ve smluvním vztahu s podnikatelem, která požadované podmínky splňuje a odpovídá za řádné provozování živnosti a dodržování živnostenských a právních předpisů. Přehledně je základní členění živností znázorněno v následujícím obrázku.

Obrázek 2: Členění živností

Zdroj: vlastní zpracování dle živnostenského zákona, 2018

2.3 Evidence podnikatelské činnosti fyzických osob

Pokud se podnikatel rozhodne podnikat jako fyzická osoba, musí si na začátku svého podnikání zvolit mezi třemi způsoby vedení evidence své podnikatelské činnosti:

- vedení účetnictví,
- vedení daňové evidence,
- evidence příjmů a pohledávek pro možnost uplatnění výdajových paušálů.

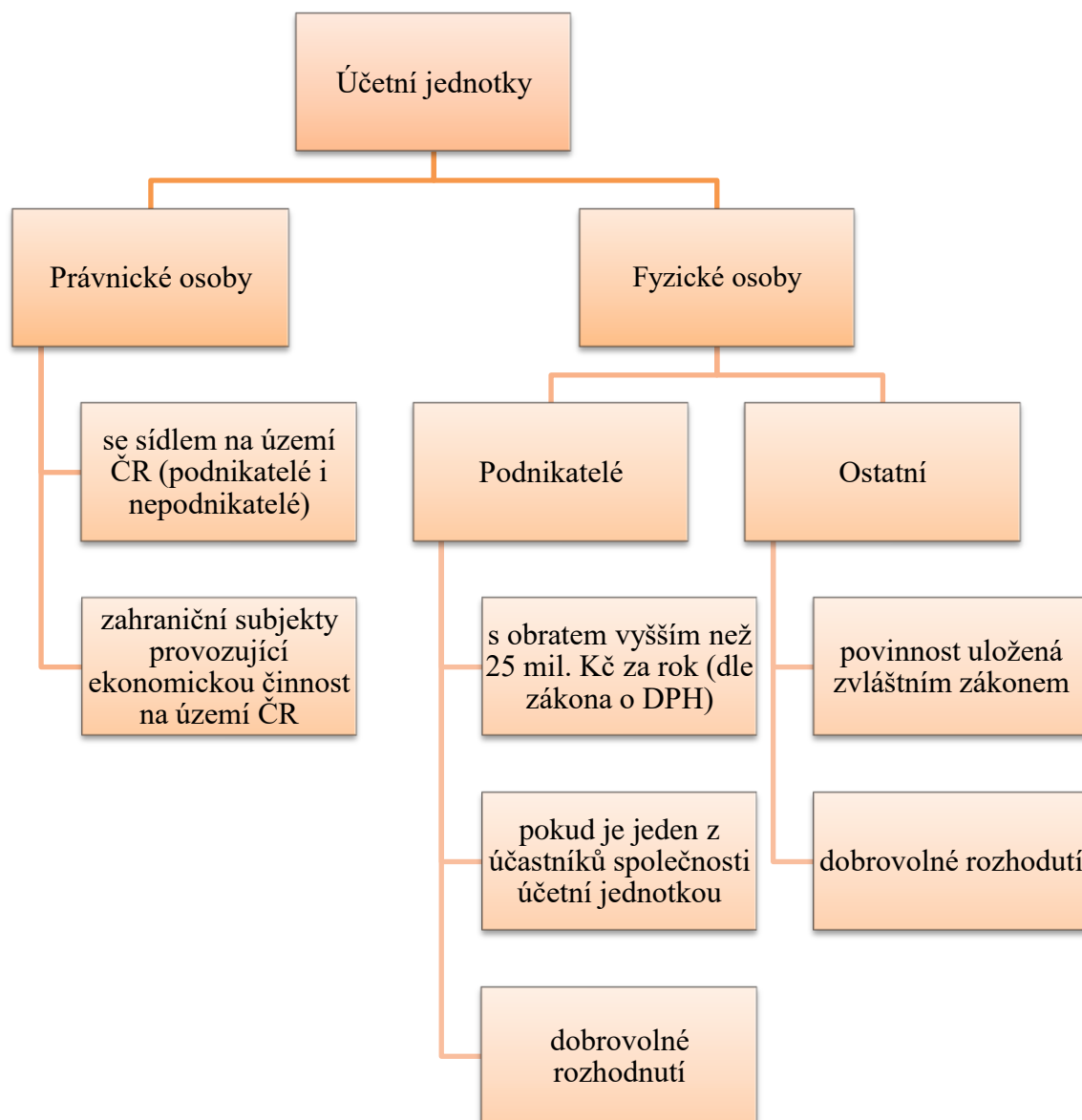
Do konce roku 2003 existovaly v České republice dvě účetní soustavy – jednoduché a podvojně účetnictví. Od 1. 1. 2004 bylo jednoduché účetnictví zrušeno a na základě novely zákona o účetnictví č. 437/2003 Sb. (Pelc, Pelech, 2015, s. 197).

2.3.1 Účetnictví

Účetnictví je komplexní systém, který poskytuje informace o jednotlivých hospodářských operacích a informace o hospodaření účetní jednotky v průběhu jeho fungování (Strouhal a Židlická, 2011, s. 13). Páteř legislativního rámce účetnictví je v České republice tvořen především zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění (dále jen ZÚ), prováděcí vyhláškou k tomuto zákonu a České účetní standardy.

Subjekty, které jsou účetní jednotkou a mají tedy zákonnou povinnost vést účetnictví, jsou zpravidla všechny právnické osoby a vyjmenované fyzické osoby. Přehled účetních jednotek ve smyslu zákona o účetnictví je uveden v obrázku 3.

Obrázek 3: Přehled účetních jednotek dle zákona o účetnictví

Zdroj: vlastní zpracování dle Duška a Sedláčka (2018, s. 8), 2018

Protože je vedení účetnictví určeno především pro právnické osoby, budou teoretická východiska tohoto druhu evidence hospodářské činnosti specifikována v části práce, týkající se právě podnikání právnických osob.

2.3.2 Daňová evidence

Primárním cílem daňové evidence je poskytovat údaje potřebné ke zjištění základu daně z příjmů a je určena pro podnikatele, kteří nejsou účetními jednotkami ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (Valouch, 2010, s. 67). Sedláček (2004, s. 10) zdůrazňuje její mnohem menší administrativní náročnost, jednoduchost po metodické stránce a nižší nároky na technické vybavení oproti původnímu jednoduchému účetnictví.

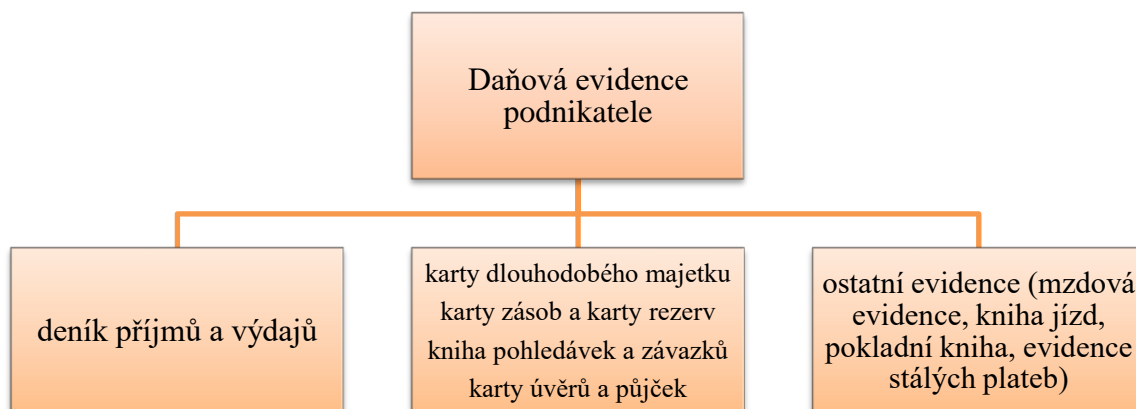
Daňová evidence je evidencí příjmů, výdajů, majetku a závazků za účelem stanovení základu daně a výpočtu daně z příjmů fyzických osob (Cardová, 2007, s. 11). Je založena především na sledování peněžních toků - zaznamenává údaje o zdanitelných příjmech a daňově účinných výdajích a stav majetku a závazků fyzické osoby na konci zdaňovacího období (Seifertová, 2016, s. 24).

Způsob ani forma vedení daňové evidence není stanovena zákonem. Je tedy jen na podnikateli, jakou formou bude evidovat svoji hospodářskou činnost v rámci dílky § 7b ZDP. Správce daně má však právo daňovému subjektu uložit záznamní povinnost formou písemného rozhodnutí (Pilátová a kol., 2014, s. 25). Dvořáková a kol. (2016, s. 89) doporučuje následující minimální rozsah evidovaných informací v deníku příjmů a výdajů:

- datum a popis transakce,
- příjmy celkem,
- příjmy zdaňované,
- výdaje celkem,
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů,
- DPH u plátce daně na vstupu i výstupu.

Model struktury daňové evidence fyzických osob je znázorněn v obrázku č. 4.

Obrázek 4: Model struktury daňové evidence

Zdroj: vlastní zpracování dle Sedláčka, 2004, s. 13

2.3.3 Vedení záznamů o příjmech a evidenci pohledávek

Vést záznamy o příjmech a evidenci pohledávek je povinna fyzická osoba – podnikatel, který se v daném zdaňovacím období rozhodne pro využití tzv. výdajových paušálů. **Výdajové paušály** představují paušální výdaje vypočtené procentem z příjmů na základě § 7 odst. 7 ZDP a představují pro podnikatele nejjednodušší a v mnoha případech také nejvýhodnější způsob, jakým mohou uplatnit výdaje ve svém daňovém přiznání. Nemusí vést daňovou evidenci, ale pouze evidenci příjmů a pohledávek a ani nemusí své výdaje prokazovat příslušnými doklady. Vychopeň (2012) poukazuje na to, že „jde o unikátní a v celém světě ojedinělou možnost uplatnit bez jakéhokoli prokazování často mnohem vyšší výdaje, než byly ve skutečnosti poplatníkem vynaloženy“ a upozorňuje na možná úskalí příliš nízkých základů daně (vyměřovací základ pro budoucí výpočet starobního důchodu, žádosti o hypotéční úvěry atp.).

Pro výpočet výdajů procentem z příjmů za rok 2018 a následující roky stanovuje ZDP následující procenta, která jsou odvozena od jednotlivých druhů příjmů podnikatele:

- 80 %, ale maximálně 800 000 Kč za rok, z příjmů z řemeslných živností, zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství vykonávaných jako samostatná činnost (také z ostatních příjmů ze zemědělské výroby),

- 60 %, ale maximálně 600 000 Kč za rok, z příjmů z živností volných, vázaných i koncesovaných,
- 40 %, ale maximálně 400 000 Kč za rok, z příjmů ze samostatné činnosti, která není živností, například z jiného podnikání dle zvláštních předpisů, z užití či poskytnutí práv z průmyslového či jiného duševního vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému, a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem, z jiné samostatné výdělečné činnosti,
- 30 %, ale maximálně 300 000 Kč za rok, z příjmů z pronájmu a u příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku (dle § 7 odst. 7 ZDP).

Výše jednotlivých procentních sazeb, stropy pro různé druhy příjmů a další podmínky využití tohoto institutu (např. možnost uplatnění slevy na druhého z manželů) se poměrně často mění.

2.4 Teoretické vymezení zdanění příjmů fyzických osob

Fyzické osoby dosahují ze svých činností různých příjmů (nejčastěji například ze zaměstnání, z podnikání, z pronájmů nebo cenných papírů), které podléhají povinnosti odvodů části těchto příjmů státu (Valouch, 2010, s. 9). Pro příjmy z podnikatelské činnosti jsou relevantní následující tři odvodové povinnosti:

- daň z příjmů fyzických osob,
- pojistné na sociální zabezpečení,
- zdravotní pojištění.

V dalších částech budou uvedeny základní aspekty a principy těchto odvodových povinností jako teoretická východiska pro další části práce.

2.4.1 Daň z příjmů fyzických osob

Daně z příjmů, respektive důchodové daně všeobecně, představují jeden z nejdůležitějších a nejvýnosnějších příjmových kanálů veřejných rozpočtů. Široký (2008, s. 122) uvádí, že se jak pro teoretické, tak i pro praktické účely daně z příjmů dělí na osobní důchodové daně (daň z příjmů fyzických osob) a daně ze zisku firem, tzv. korporátní daně (daň z příjmů právnických osob). Daň z příjmů v Českém právním řádu vymezuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v platném znění. Bohužel se jedná

o jeden z nejčastěji novelizovaných zákonů. Dvořáková a kol. (2016, s. 18) uvádí 165 novelizací k roku 2016 a zdůrazňují nutnost pracovat vždy s aktuálním zněním tohoto zákona.

Daňovými subjekty daně z příjmů fyzických osob se rozumí zejména plátcí a poplatníci této daně. Dvořáková a kol. (2016, s. 23) považuje za nejužitečnější definice těchto pojmů ty, jež jsou obsaženy v již neexistujícím zákoně č. 337/1992 Sb., zákon o správě daní a poplatků (dále jen ZSDP). Ten v § 6 odst. 2 ZSDP definoval poplatníka jako osobu, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani. a plátcem daně se dle § 6 odst. 3 rozumí „osoba, která pod vlastní majetkovou odpovědností odvádí správci daně daň vybranou od poplatníků nebo sraženou poplatníkům“.

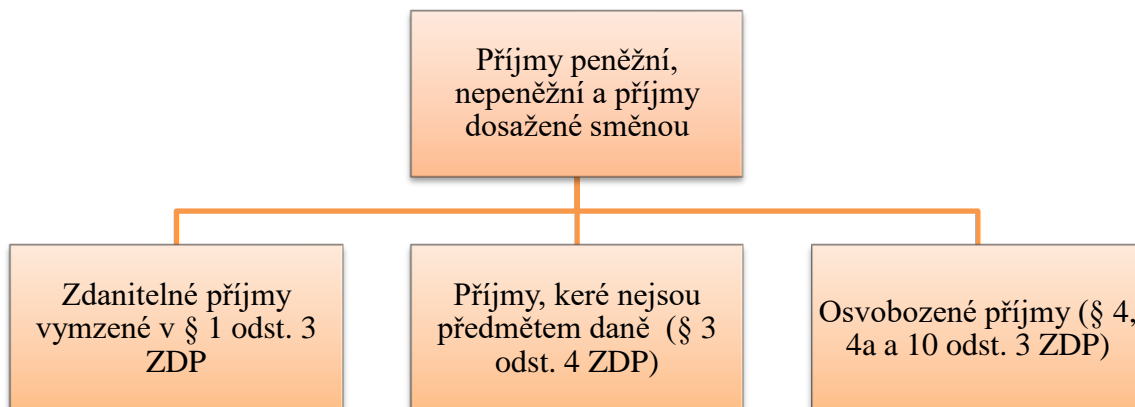
Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou dle § 3 odst. 1 ZDP rozděleny dle hlavních zdrojů těchto příjmů do následujících pěti skupin:

- příjmy ze závislé činnosti,
- příjmy ze samostatné činnosti,
- příjmy z kapitálového majetku,
- příjmy z nájmu,
- ostatní příjmy.

Pelc a Pelech (2015, s. 40) zdůvodňují toto rozdělení zejména významnými rozdíly při stanovení základu daně, ale také způsobem vybírání daní u jednotlivého druhu příjmu. Za příjmy jsou dle § 3 odst. 2 ZDP mohou být peněžní, nepeněžní případně dosažené směnou. Nepeněžní příjmy je nutné ocenit dle zvláštních právních předpisů (zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku). Pokud jsou tyto příjmy předmětem daně a zároveň nejsou od daně osvobozené, zdaňují se buď zvláštní sazbou daně u svého zdroje, nebo tvoří, po odpočtu daňově účinných výdajů, dílčí základ daně (Široký, 2008, s. 148).

Všechny příjmy je tedy nutné identifikovat z hlediska správného zdanění dle následujícího obrázku.

Obrázek 5: Rozdělení příjmů dle ZDP

Zdroj: vlastní zpracování dle ZDP, 2018

Předmětem daně z příjmů fyzických osob nejsou (dle dikce § 3 odst. 4 ZDP) například následující příjmy (v případě dodržení všech požadavků ZDP):

- příjmy získané nabytím akcií nebo podílových listů,
- úvěry nebo zápůjčky,
- příjmy z rozšíření rozsahu nebo vypořádání společného jmění manželů,
- příjem plynoucí z titulu spravedlivého zadostiučinění přiznaného Evropským soudem pro lidská práva ve výši, kterou je Česká republika povinna uhradit,
- příjem plynoucí českému rezidentovi, který vypomáhá s domácími pracemi v zahraničí, nebo českému nerezidentovi, který vypomáhá s domácími pracemi v České republice, a to za stravu a ubytování, jde-li o příjem k uspokojování základních sociálních, kulturních nebo vzdělávacích potřeb (au-pair) atd.

Od daně z příjmu jsou **osvobozeny** příjmy podle § 10 odst. 3 ZDP (například příjmy z příležitostné činnosti, výhry z deklarovaných loterií a sázek, bezúplatné příjmy od vyjmenovaných příbuzných atd.) a také celá řada příjmů vyjmenovaných v § 4 a 4a) zákona o daních z příjmů (například příjmy z prodeje majetku splňující určitou časovou lhůtu).

Pro zdaňování příjmů z podnikatelské činnosti je relevantní § 7 ZDP, který vymezuje příjmy ze samostatné činnosti fyzických osob. **Dílním základem daně** dle tohoto paragrafu jsou příjmy ze všech výše specifikovaných druhů činností snižené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Zákon o dani z příjmů připouští tři již uvedené způsoby zjištění základu daně ze samostatné činnosti (viz kapitola 1.3 Evidence podnikatelské činnosti fyzických osob), a to na základě vedení účetnictví, daňové evidence nebo uplatnění výdajů procentem z příjmů (Meritum, 2014, s. 44).

Fyzické osoby podávají své daňové přiznání podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, za dané zdaňovací období, kterým je kalendářní rok (nebo jeho část), je povinen (dle § 38g odst. 1 ZDP) podat ten:

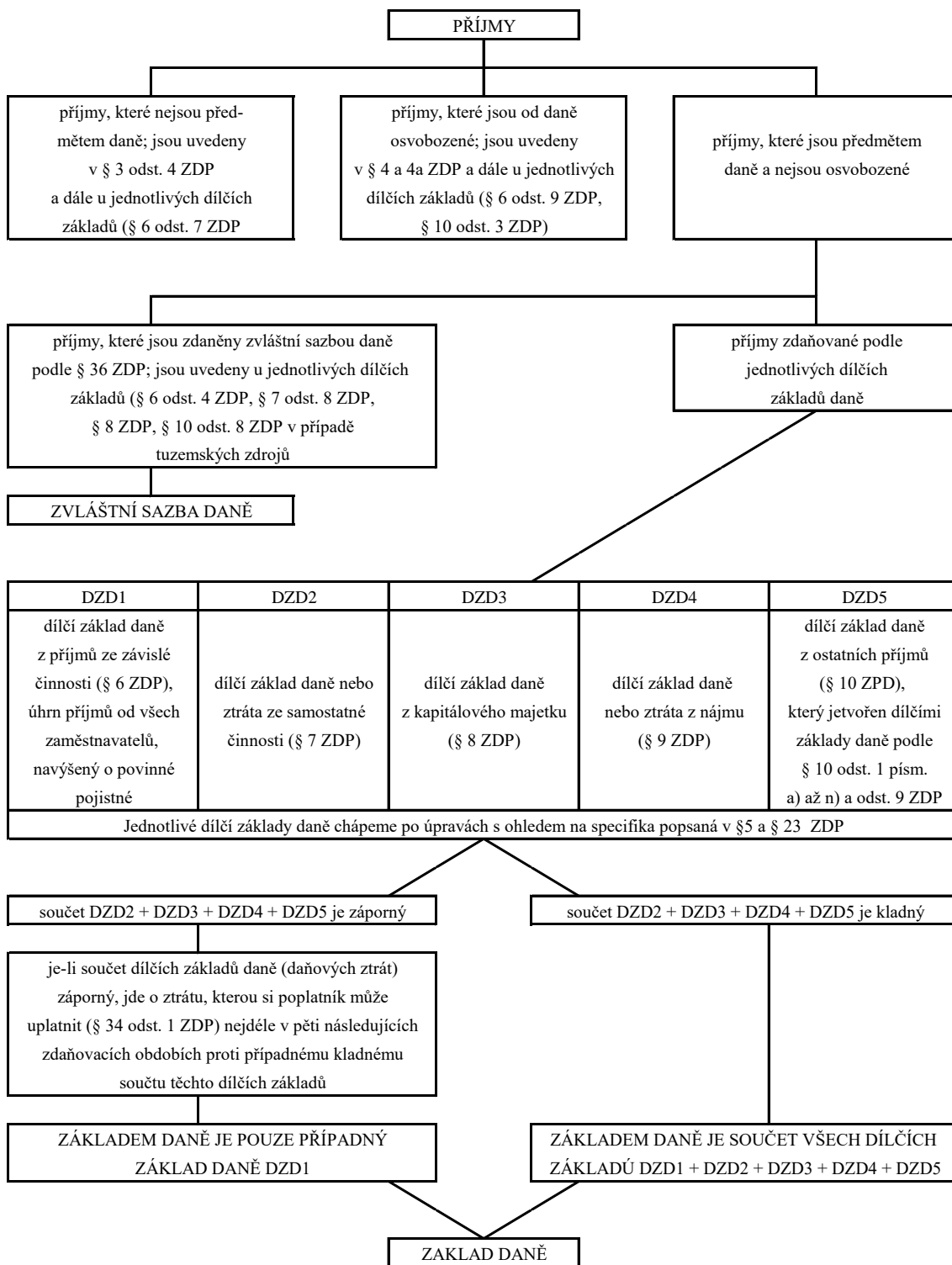
- jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, přesáhly částku 15 000 Kč,
- kdo vykazuje daňovou ztrátu,
- koho se týká solidární zvýšení daně.

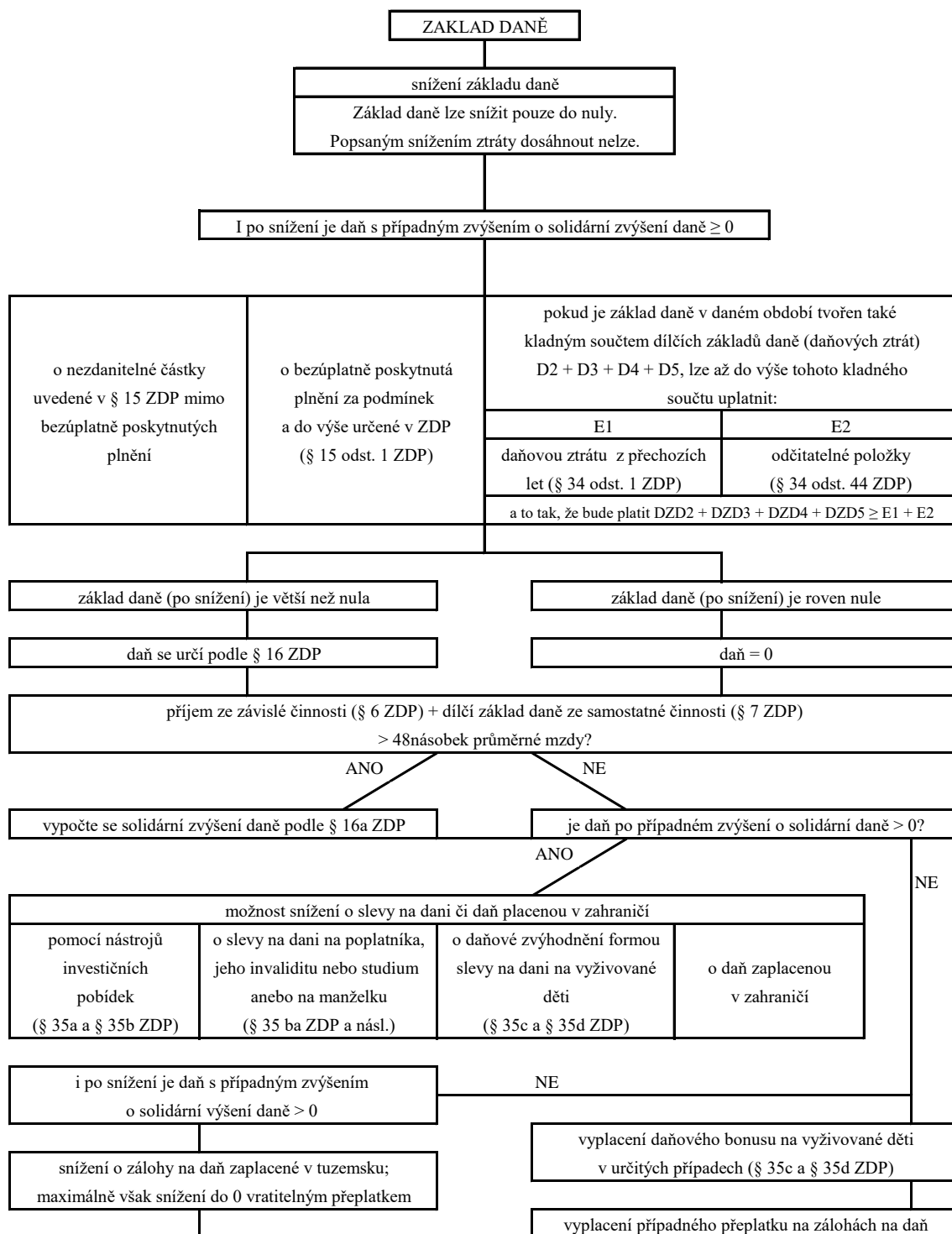
Řádné daňové tvrzení² k dani z příjmů musí poplatník dle § 136 odst. 1 daňového řádu podat ve stanovené lhůtě a to nejpozději do tří měsíců po skončení zdaňovacího období. Veber a Srpová (2018, s. 157) připomínají, že lhůtu lze prodloužit, pokud daňové přiznání zpracovává a předkládá za podnikatelský subjekt daňový poradce (správce daně musí být o odkladu informován v neprodlouženém termínu podáním plné moci ke zpracování).

Proces stanovení daňové povinnosti k dani z příjmů fyzických osob je zjednodušeně vyjádřen v následujícím obrázku číslo 6.

² Za daňové tvrzení se dle § 1 odst. 3 považuje daňové přiznání, hlášení nebo vyúčtování. Tento nový pojem se do české legislativy dostal s účinností daňového řádu, tj. od 1. ledna 2011.

Obrázek 6: Struktura a postup výpočtu daňové povinnosti

Zdroj: vlastní zpracování dle Meritum (2014, s. 33 – 35)

Daň z příjmů fyzických osob se získá snížením základu daně o nezdanitelné části základu daně (dle § 15 ZDP) a o odčitatelné položky od základu daně (dle § 34 ZDP) a případné daňové ztráty minulých let. Takto upravený základ daně se zaokrouhlí na celá sta Kč dolů. Sazba daně je jednotná - ve výši 15 %.

Od roku 2013 musí fyzické osoby testovat výši svého příjmu, zda se jich netýká solidární zvýšení daně. Tento institut se do § 16a ZDP dostal zákonem č. 500/2012 Sb., o změně daňových, pojistných a dalších zákonů v souvislosti se snižováním schodku veřejných rozpočtů. Solidární dani ve výši 7 % podléhají příjmy ze závislé činnosti a příjmy z podnikání, převyšující zákonem stanovenou hranici 48násobku průměrné mzdy stanovené podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení (Pelc, Pelech, 2014, s. 268).

2.4.2 Sociální pojištění

Termín sociální pojištění je obvyklý název používaný v České republice pro odvody pojistného na sociální a důchodové zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Oblast sociálního pojištění je vymezena zejména následujícími právními předpisy:

- zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení o příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, v platném znění,
- zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, v platném znění,
- vyhláška č. 165/1979 Sb., o nemocenském pojištění některých pracovníků a o poskytování dávek nemocenského pojištění občanům ve zvláštních případech.

Poplatníky sociálního pojištění jsou mimo jiné osoby samostatně výdělečně činné, které mají povinnost hradit pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pokud jsou účastné důchodového pojištění podle zákona č. 155/1995 Sb. v platném znění (Česká správa sociálního zabezpečení, 2018). Dalšími poplatníky jsou zejména zaměstnanci a zaměstnavatelé.

Ženíšková (2013, s. 34) upozorňuje na nutnost odlišení samostatně výdělečných osob, které vykonávají hlavní a které vedlejší podnikatelskou činnost. Jako hlavní důvody uvádí rozdílné podmínky pro účast na důchodovém pojištění a rozdílnou výši vyměřovacích základů. **Hlavní výdělečnou činností** je taková činnost, která není považována za činnost vedlejší (Arnoldová, 2012, s. 38). „*Za vedlejší se samostatná výdělečná činnost považuje jednak při souběhu zaměstnání a samostatné výdělečné činnosti a jednak v některých sociálně uznaných situacích*“ (Vančurová a Klazar, 2008, s. 63).

Za tyto situace se dle § 9 odst. 6 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení o příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, v platném znění, považuje situace kdy OSVČ v daném kalendářním roce:

- vykonávala zaměstnání zakládající účast na nemocenském pojištění zaměstnanců,
- pobírala invalidní důchod nebo jí byl přiznán starobní důchod,
- měla nárok na rodičovský příspěvek nebo na peněžitou pomoc v mateřství nebo nemocenské z důvodu těhotenství a porodu, pokud tyto dávky náleží z nemocenského pojištění zaměstnanců,
- osobně pečovala o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni I (tj. lehká závislost), osobně pečovala o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupních II až IV, pokud se jedná o osobu blízkou nebo jde o osobu, jež není osobou blízkou a zároveň žije s podnikatelem v domácnosti,
- vykonávala vojenskou službu v ozbrojených silách České republiky (pokud nejde o vojáky z povolání), nebo byla nezaopatřeným dítětem podle § 20 odst. 3 písm. a) tohoto zákona (Seifertová, 2016, s. 33).

Každou OSVČ legislativní předpisy považují za podnikatele vykonávajícího hlavní činnost a to do té doby, než projeví vůli provozovat svojí činnost jako vedlejší. Ženíšková (2013, s. 34) vysvětluje, že tímto projevem vůle se rozumí oznámení a zejména doložení OSVČ, že splňuje zákonem stanovené podmínky pro vedlejší činnost.

Vyměřovacím základem osob samostatně výdělečně činných je jedna polovina sumy, o kterou příjmy ze samostatné činnosti přesáhnou výdaje na jejich dosažení, udržení a zajištění nebo jedna polovina dílčího základu daně z příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti (v případě vedení účetnictví). **Sazba tohoto pojištění** je zákonem stanovena ve výši 29,2 % vyměřovacího základu (§ 7, odst. 1, písm. c) zákona č. 589/1992 Sb.).

Při výpočtu pojistného na sociální zabezpečení je také třeba respektovat ustanovení o **minimálním a maximálním vyměřovacím základu** (s ohledem na provozování hlavní nebo vedlejší výdělečné činnosti) a také hranici maximálního vyměřovacího

základu, která představuje částku ve výši čtyřicetiosminásobku průměrné mzdy (§ 15a, odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb.).

2.4.3 Zdravotní pojištění

Veřejné zdravotní pojištění (dále jen „zdravotní pojištění“) je forma zákonného pojištění, na jehož základě je plně nebo částečně hrazena zdravotní péče poskytovaná pojištěncům s cílem zachovat nebo zlepšit jeho zdravotní stav (VZP, 2018). Český systém poskytování zdravotní péče je založen na principu solidarity, „*kdy je podle Bismarckovského modelu³ zdravotnictví pro všechny občany povinné odvádět platbu za zdravotní pojištění do fondů zdravotních pojišťoven*“ (Veřejné zdravotní pojištění, 2016).

Problematiku zdravotního pojištění vymezují v českém právním řádu následující právní předpisy:

- zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších pojišťovnách, ve znění pozdějších předpisů.

Mezi **plátce pojistného** na zdravotní pojištění patří zejména zaměstnavatelé, stát (platí pojistné za vybrané skupiny osob) a individuální pojištěnci. Za individuální pojištěnce se mimo jiné považují osoby samostatně výdělečně činné - podnikatelé.

Vyměřovacím základem osob samostatně výdělečně činných je 50 % příjmů z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení. **Pojistné** se vypočte jako 13,5 % z vyměřovacího základu.

³ Bismarckův model byl vytvořen a realizován již v průmyslovém Prusku, do II. světové války fungoval prakticky ve všech vyspělých zemích Evropy. V rámci zákonem stanovených pravidel vytvářejí obyvatelé tzv. veřejné fondy, do kterých odvádějí účelové příspěvky určené na sociální a zdravotní potřeby, prostřednictvím voleného managementu tyto fondy spravují (zdravotní pojišťovny), (Suchánková, 2017)

Také v případě vyměřovacího základu na zdravotní pojištění systém stanoví **minimální vyměřovací základ**, který se odvíjí od průměrné mzdy (každoročně určuje Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR). Na osoby, za které je plátcem pojistného stát (podle § 7 odst. 1 písm. a) až i) zákona č. 48/1997 Sb.), které jsou držiteli průkazu ZTP nebo ZTP/P (tj. osoby s těžkým tělesným, smyslovým nebo mentálním postižením) nebo pro osoby, které dosáhly věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod (a to i v případě, že nespĺnily některou z dalších podmínek pro jeho přiznání) se ustanovení o minimálním vyměřovacím základu nevztahuje (Vybíhal, 2015, s. 152).

Zákonem č. 500/2012 Sb., byl s účinností od 1. ledna 2013 novelizován zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění a podle nové dikce § 3d se ustanovení týkající se **maximální vyměřovacího základu** nepoužijí pro roky 2013 až 2015. Následně byl zákonem č. 267/2014 Sb. maximální vyměřovací základ od 1. ledna 2015 zrušen úplně.

2.5 Specifika podnikání fyzických osob

V této kapitole budou uvedeny nejvýznamnější aspekty podnikání fyzických osob, které jsou relevantní pro správné rozhodnutí podnikatele o budoucí podobě jeho podnikatelské činnosti.

Všeobecně je tato forma je pokládána za nejjednodušší, nejlevnější a zahájení takového podnikání je také nejrychlejší. Podnikatel je velmi autonomní ve svém rozhodování a nespornou výhodou je také značná flexibilita v provádění změn – přerušování, ukončení nebo rozšíření činnosti (Šiman, Petera, 2010, s. 35).

Malach (2005, s. 27) považuje fyzickou osobu za organizační a právní jednotku, která předpokládá nízký počet zaměstnanců a upozorňuje zejména na omezenou kapitálovou sílu. Obtížný přístup ke kapitálu zdůrazňují jako nevýhodu této formy podnikání také Šiman a Petera (2010, s. 35). Jako další nevýhody dále uvádějí například sníženou vyjednávací sílu v obchodních vztazích, vysoké požadavky na odborné znalosti podnikatele a také vysoké pracovní vytížení.

Podnikání fyzické osoby je podnikáním jednotlivce a má tedy omezenou životnost, která je dána dobou života majitele (Mulačová, Mulač, 2013, s. 29).

Charakteristickým rysem podnikání fyzické osoby je provozování činnosti pod vlastním jménem. V praxi to znamená významnou ztrátu soukromí a anonymity – veřejně je k dispozici jméno a příjmení podnikatele, soukromá adresa (v případě podnikání v místě bydliště je třeba mít také na zřeteli, že kontrolní orgány mají právo vstupovat do prostor užívaných pro podnikání) a pokud je podnikatel také plátcem daně z přidané hodnoty, je dalším veřejným údajem jeho rodné číslo. V době, kdy zadání adresy do některého z mapových portálů, umožňuje prohlédnout si, kde daná osoba bydlí. V době veřejného katastru nemovitostí a dalších veřejných rejstříků je nebezpečné a zneužitelné dávat k dispozici veřejnosti celou řadu citlivých údajů.

Ale nejvýraznějším aspektem (z hlediska případných dopadů neúspěšného podnikání) je podnikání na vlastní odpovědnost – fyzická osoba ručí za závazky z podnikání celým svým majetkem, tj. i tím, který pro podnikání nevyužívá (například dům či byt vč. vybavení, cennosti, soukromé auto atd.). Jedná se tedy o ustanovení, které může mít pro podnikatele, ale i pro jeho rodinu velmi vážné důsledky.

3 OBECNÉ PRINCIPY PODNIKÁNÍ PRÁVNICKÝCH OSOB V PODMÍNKÁCH ČESKÉ REPUBLIKY

Východiskem této kapitoly bude teoretické definování výchozích pojmů, druhů právnických osob a možnosti evidence jejich podnikatelské činnosti. Dále bude vymezeno zdanění příjmů a specifika podnikání právnických osob v podmínkách českého právního řádu.

3.1 Definice základních pojmů

Obecnou úpravu **právnické osoby** obsahuje zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník v § 20: „Právnická osoba je organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná. Právnická osoba může bez zřetele na předmět své činnosti mít práva a povinnosti, které se slučují s její právní povahou.“ Tato definice vychází z dikce původního občanského zákoníku (§ 18 odst. 2 písm. d) zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník), podle něhož jsou právnické osoby ty, o kterých to zákon stanoví (Meritum, 2014, s. 145). Novotný (2014) ale upozorňuje na významnou změnu - odklon od původního organického pojetí právnické osoby, ve prospěch tzv. koncepce fixe, která umožňuje existenci právnické osoby pouze na základě zákona, tj. že nemůže existovat jako subjekt práva sama od sebe.

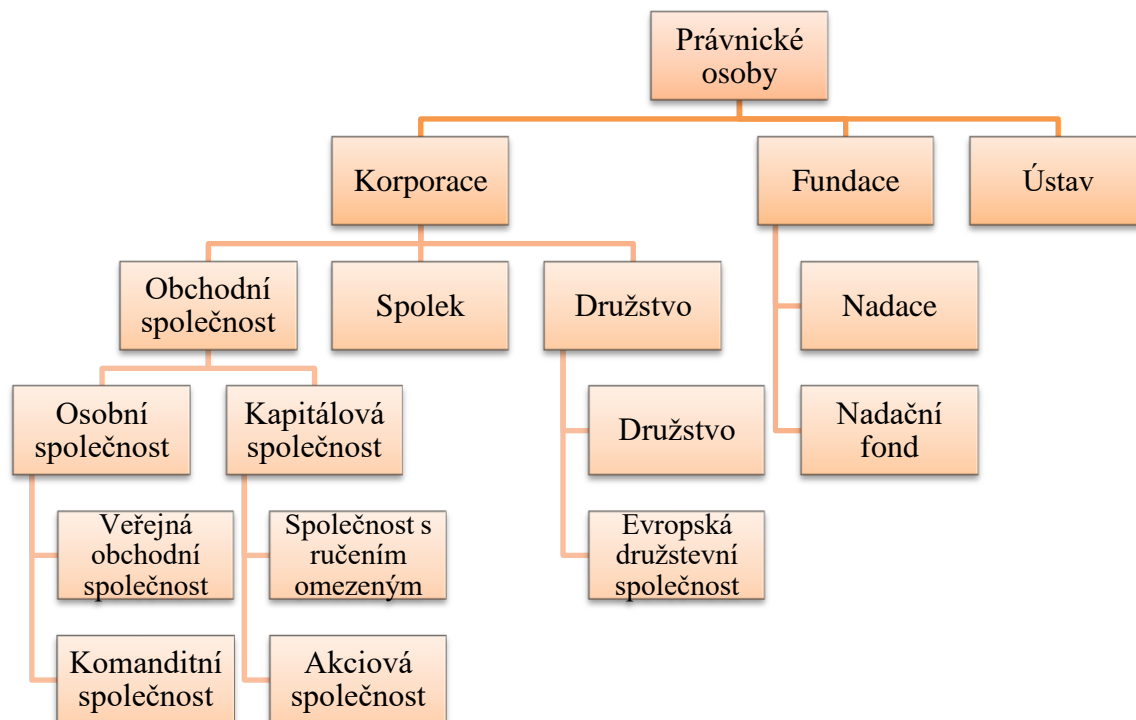
Každá právnická osoba představuje specifický koncept, který tvoří následující charakteristické rysy:

- role státu a práva při vzniku právnické osoby,
- právní subjektivita,
- způsobilost k právním úkonům,
- deliktní způsobilost (způsobilost k protiprávnímu jednání),
- organizační struktura a systém fungování,
- příslušnost k určitému právnímu řádu (Hurdík, 2009, s. 14).

Z výše uvedeného plyne, že existuje celá řada **různých forem právnických osob**. Jen NOZ rozlišuje tři základní typy – korporace, fundace a ústavy a obsahuje také komplexní obecnou úpravu postavení právnických osob v podmínkách České republiky. NOZ přímo specifikuje fundace a ústavy.

Obchodní korporace jsou vymezeny ve zvláštním zákoně – č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, v platném znění (dále jen ZOK). Přehledné členění jednotlivých právních forem právnických osob je uvedeno v obrázku 7.

Obrázek 7: Druhy právnických osob

Zdroj: vlastní zpracování dle NOZ a ZOK, 2018

Kromě osobních a kapitálových společností ještě ZOK vymezuje tzv. evropské obchodní společnosti, které se dále dělí a evropské společnosti a evropská hospodářská zájmová sdružení. Kvůli rozsahu a přehlednosti této práce budou dále specifikovány zejména **kapitálové obchodní společnosti**, které jsou relevantní vzhledem k vymezenému cíli.

Občanský zákoník založení obchodních společností vnímá jako dvoufázové, kdy za první fázi označuje její ustavení a za druhou vznik. **Ustavit právnickou osobu** je dle § 122 NOZ možné zakladatelským právním jednáním, zákonem, rozhodnutím orgánu

veřejné moci a popřípadě jiným způsobem, který stanoví právní předpis. V případě obchodních společností § 8 ZOK se tato první fáze nazývá založení.

Za **zakladatelské právní jednání** se například u akciové společnosti považují stanovy, u společnosti s ručením omezeným společenská smlouva a u společnosti zakládané jediným zakladatelem pak zakladatelská listina. Při založení obchodní společnosti musí podnikatel rozhodnout, jaká bude obchodní firma společnosti tj. jméno, pod kterým bude společnost zapsána do obchodního rejstříku (dle § 423 NOZ), kde bude její sídlo, jaký bude předmět podnikání, kdo bude za společnost jednat (kdo bude tvořit její statutární orgán a jak bude tento a případné další orgány vytvořeny) a jak vysoký bude základní kapitál. Všechny tyto údaje musí být, jako zákonem stanovené minimum, obsažené v zakladatelském právním dokumentu. Zpravidla toho ale tato listina obsahuje mnohem více, například údaje o společnících, jejich vkladech a podílech, ustanovení o působnosti valné hromady, způsobu jednání statutárního orgánu apod. (Rybníčková, 2016).

Dalším úkonem před vznikem společnosti je získání **podnikatelského oprávnění**. Tímto oprávněním je většinou výpis z živnostenského rejstříku, který vydá příslušný živnostenský úřad na základě žádosti statutárního orgánu společnosti. Živnostenské oprávnění však vzniká stejně jako sama obchodní společnost až dnem zápisem do obchodního rejstříku - tento den se společnost oficiálně stává právnickou osobou, která může nabývat práva a povinnosti, být účastníkem soudních nebo jiných druhů řízení a zavazovat se vlastním jednáním, tj. **získá právní subjektivitu** (Spirit, 2014, s. 70).

Významným atributem všech kapitálových obchodních společností je **základní kapitál**, který představuje peněžní vyjádření souhrnu peněžitých a nepeněžitých vkladů všech společníků do obchodní korporace (Skálová, 2015, s. 21). Jeho smysl spočívá především v zajištění ochrany věřitelů, ale představuje také výchozí kapitál pro provoz podnikatelské činnosti a Blažek (2015) říká, že by jeho výše měla vyjadřovat hodnotu vloženou podnikatelem do podnikání. Minimální výše základního kapitálu je stanovena zákonem o obchodních korporacích - u společnosti s ručením omezeným 1 Kč, u akciové společnosti 2 000 000 Kč. Blažek (2015) upozorňuje, že vyšší základní kapitál vzbuzuje vyšší důvěru u obchodních partnerů společnosti. V případě tzv. korunových společností (tj. společností s ručením omezeným, se vkladem společníka ve

výši 1 Kč) a řady dalších podobných lze konstatovat, že základní kapitál v takovém případě svoji funkci již neplní.

Nejvyšším orgánem v kapitálové společnosti je valná hromada. **Kontrolním orgánem** obchodní korporace se rozumí dozorčí rada, kontrolní komise nebo jiný obdobný orgán (§ 44, ZOK). **Statutární orgán** je osoba nebo kolektiv, které zastupují společnost navenek a rozhodují o důležitých interních věcech a činnostech. Statutárním orgánem může být jedna osoba (jednatel společnosti s ručením omezeným) nebo více osob (představenstvo u akciové společnosti). Jméno a bydliště statutárního orgánu se vždy zapisuje do obchodního rejstříku. Další informace, jako je složení a vytváření těchto orgánů, jejich pravomoci, odpovědnost atd. stanoví občanský zákoník, zákon o obchodních korporacích, ale také zakladatelské smlouvy a listiny dané společnosti.

3.2 Formy podnikání právnických osob v České republice

Členění právnických osob v podmínkách české právního řádu bylo uvedeno v předchozí kapitole. Zde budou blíže specifikovány nejběžnější formy korporací, které se využívají k podnikatelské činnosti a to z hlediska požadavků na jejich založení a jejich základních charakteristik.

3.2.1 Akciová společnost

Akciová společnost je typ obchodní společnosti, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií o konkrétní nominální hodnotě (Skálová, 2012, s. 12). Právní úpravu této formy podnikání obsahuje § 243 – 551 zákona o obchodních korporacích, v platném znění. Společníci resp. akcionáři se podílejí na vlastnictví společnosti poskytnutým kapitálem, přičemž samotný chod většinou řídí profesionální management.

Dědič (2012, s. 2) uvádí, že akciová společnost vznikla již na počátku 17. století a byla jedinou právní formou, kterou bylo v Československé republice možné založit i pro roce 1949. Dalšími specifickými atributy je nemožnost ručení akcionářů za závazky společnosti či téměř neomezená převoditelnost podílů – akcií (Akciová společnost, 2015).

Přehled základních atributů akciové společnosti uvádí následující tabulka 1.

Tabulka 1: základní atributy akciové společnosti

<i>Označení</i>	akciová společnost, akc. spol. nebo a.s.
<i>Nejnižší počet zakladatelů</i>	dvě fyzické nebo jedna právnická osoba
<i>Minimální výše základního kapitálu</i>	2 000 000 Kč nebo 80 000 EUR
<i>Nejnižší možný vklad</i>	neomezen
<i>Rozsah splacení vkladu při vzniku</i>	30 % nominální hodnoty akcií a emisní ážio, všechny nepeněžité vklady
<i>Doba splacení vkladu</i>	do jednoho roku od vzniku
<i>Ručení společníka za závazky společnosti</i>	neručí
<i>Předmět činnosti</i>	podnikání, lze založit i za jiným účelem
<i>Orgány společnosti</i>	valná hromada, statutární orgán (představenstvo), dozorčí rada a další dle stanov
<i>Zakladatelský dokument</i>	ustavující valná hromada nebo zakladatelská smlouva či listina ve formě notářského zápisu
<i>Povinnost a výše rezerv</i>	rezervní fond, ze zisku nebo jiných fondů, ve výši vlastních akcií vykázaných v rozvaze

Zdroj: vlastní zpracování na základě ZOK, 2018

Rozdělení zisku v akciové společnosti upravuje § 348 ZOK: „Akcionář má právo na podíl na zisku, který valná hromada schválila k rozdělení mezi akcionáře. Neurčí-li stanovy ve vztahu k určitému druhu akcií jinak, určuje se tento podíl poměrem akcionářova podílu k základnímu kapitálu“. Tento příjem akcionář musí zdanit dle § 8 odst. 1 písm. a) ZDP jako příjem z kapitálového majetku daní z příjmů fyzických osob.

3.2.2 Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným je taková společnost, jejíž základní kapitál je tvořen vklady společníků. Jedná se o nejjednodušší a nejrozšířenější typ kapitálové společnosti v České republice. Běhounek (2014, s. 11) uvádí, že se jedná také o nejmladší právní

formu – vznikla v Německu roku 1892. Josková (2014) spatřuje její největší výhodu v omezeném ručení společníků a ve flexibilní úpravě, která umožňuje společníkům přizpůsobit si společnost podle svých potřeb. Legislativně je problematika společností s ručením omezeným vymezena v § 132 až 242 ZOK.

Následující tabulka 2 opět uvádí základní atributy korporace – společnosti s ručením omezeným.

Tabulka 2: základní atributy společnosti s ručením omezeným

<i>Označení</i>	společnost s ručením omezeným, spol. s r.o. nebo s.r.o.
<i>Nejnižší počet zakladatelů</i>	jedna fyzická nebo jedna právnická osoba
<i>Minimální výše základního kapitálu</i>	1 Kč (určena jen minimální výší vkladu)
<i>Nejnižší možný vklad</i>	1 Kč
<i>Rozsah splacení vkladu při vzniku</i>	30 % každého peněžitého vkladu a celé vkladové ážio, všechny nepeněžité vklady
<i>Doba splacení vkladu</i>	do pěti let od vzniku
<i>Ručení společníka za závazky společnosti</i>	společně a nerozdílně ručí za závazky společnosti jen do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění
<i>Předmět činnosti</i>	podnikání, lze založit i za jiným účelem
<i>Orgány společnosti</i>	valná hromada, statutární orgán (jednatelé), dozorčí rada (nepovinná), další dle společenské smlouvy
<i>Zakladatelský dokument</i>	společenská smlouva nebo zakladatelská listina ve formě notářského zápisu
<i>Povinnost a výše rezerv</i>	není povinnost

Zdroj: vlastní zpracování na základě ZOK, 2018

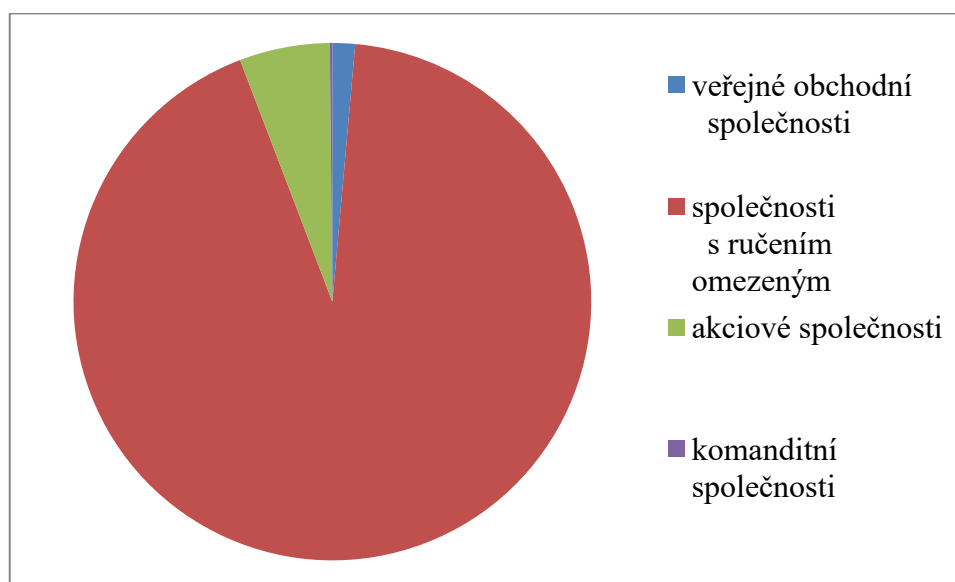
Dvořák (2014, s. 7) upozorňuje, že společnost s ručením omezeným může existovat také ve specifické podobě – jako jednočlenná společnost a uvádí, že jde „o zákonem připuštěné individuální podnikání s omezeným ručením“.

Rozdělení zisku u společnosti s ručením omezeným upravuje § 161 ZOK: „Společníci se podílejí na zisku určeném valnou hromadou k rozdělení mezi společníky v poměru svých podílů, ledaže společenská smlouva určí jinak. Neurčí-li společenská smlouva nebo valná hromada jinak, vyplácí se podíl na zisku v penězích“. Zisk je nejčastěji vyplácen společníkům – fyzickým osobám. Korporace tento zisk určený k výplatě zdaní 15% srážkovou daní z příjmů fyzických osob (§ 36 ZDP) a společníkům vyplatí již zdaněné peníze ve výši 85 % původní částky.

3.2.3 Další formy podnikání

Ze statistické ročenky České republiky 2017 (ČSÚ, 2017) vyplývá, že k 31. prosinci 2016 v České republice evidováno celkem 462 099 obchodních společností. Drtivou převahu mají (jak bylo uvedeno dříve) společnosti s ručením omezeným – celkem 462 962, tj. 92 %. Na druhém místě v četnosti jsou akciové společnosti (26 005, tj. 6 %). Veřejné obchodní společnosti na třetím místě zabírají 1,5 % (6 495) z celkového množství obchodních společností v České republice. Počet komanditních společností je zanedbatelný – celkem 722, tj. ani jedno celé procento. Uvedený obrázek 8 jasně znázorňuje dominanci společností s ručením omezeným v České republice a zanedbatelné množství osobních obchodních společností.

Obrázek 8: Četnost forem podnikání právnických osob v ČR

Zdroj: vlastní zpracování dle Statistické ročenky ČR – 2017 (ČSÚ, 2017)

Osobní obchodní společnosti musí být tvořeny alespoň dvěma osobami a předpokládá se větší zapojení společníků do společnosti. Výše vkladu u tohoto druhu společnosti není zákonem stanovena a neovlivňuje podíl na zisku společnosti (Mulač, Mulačová, 2013, s. 31). Zásadní nevýhodou této formy právnické osoby je neomezené ručení společníků.

Veřejnou obchodní společnost specifikují § 95 až 117 ZOK a definuje ji jako společnost minimálně dvou osob, „*kteřé se účastní na jejím podnikání nebo správě jejího majetku a ručí za její dluhy společně a nerozdílně*“ (§ 95 ZOK).

Komanditní společnost upravují § 118 až 131 ZOK a dle ustanovení § 118 ZOK se jedná o společnost, v níž je alespoň jeden společník komanditista (ručí za dluhy společnosti omezeně) a alespoň jeden komplementář (ručí za dluhy společnosti neomezeně).

Poslední právní forma, která zde bude zmíněna a která může být založena za účelem podnikání, je **družstvo**. Dle dikce § 552 ZOK je družstvo je společenství neuzavřeného počtu osob (minimálně však 3), které je založeno za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, ale také za účelem podnikání.

3.3 Evidence podnikatelské činnosti právnických osob

Podle zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb., v aktuálním znění, je každá právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku účetní jednotkou a každá účetní jednotka je povinna vést účetnictví. Tato povinnost trvá od jejího vzniku až do zániku společnosti, nebo ukončení její činnosti v tuzemsku (Skálová, 2015, s. 17).

Účetnictví jako zdroj informací definuje Novotný a kol. (2018, s 16): „*jedná se o informace ekonomického charakteru, které vypovídají o hospodářské činnosti konkrétní společnosti*“. Poskytování informací jako základní funkci účetnictví zmiňuje i Kovanicová (2004, s. 1), podle které se od účetnictví požaduje, aby poskytovalo informace o finanční situaci podniku a o jeho výsledku hospodaření za konkrétní časové období. Podle Munzara a Čuhlové (2006, s. 57) se účetnictvím rozumí: „*činnosti, při nichž se zaznamenávají stav a změny majetku, závazků a vlastního kapitálu, náklady a výnosy v peněžním vyjádření s cílem sestavit po skončení účetního období majetkový a výsledkový odpočet.*“

Legislativní rámec a regulaci účetnictví v České republice tvoří:

- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění (dále jen ZÚ),
- prováděcí vyhlášky k tomuto zákonu (například Vyhláška 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví - zejména vymezení a uspořádání položek účetní závěrky, stanovení směrnic účtové osnovy, použití účetních metod, vymezení a uspořádání konsolidované účetní závěrky atd.),
- České účetní standardy (č. 001 – 023 podrobnější specifikace účetních metod, stanovení postupu účtování pro konkrétní případy),
- vnitřní účetní směrnice pro vedení účetnictví (zpracovávají si účetní jednotky v souladu se ZÚ a ostatními předpisy).

Účetnictví je tedy nástroj sloužící podnikatelům k věrnému a pravdivému zachycení jejich ekonomické činnosti. Aby správně plnilo svoji funkci, musí být účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné a přehledné. Dalšími atributy účetnictví jsou tzv. účetní zásady - pravidla, která musí účetní jednotky dodržovat při vedení účetnictví a sestavování účetních výkazů. Nejsou samostatným právním předpisem a většina je zakomponována do zákona o účetnictví. Jedná se o následující zásady:

- věrného a poctivého zobrazení (primární zásada účetnictví),
- účetní jednotky (vymezení ekonomického celku),
- neomezeného trvání jednotky,
- zjišťování výsledku hospodaření v pravidelných intervalech,
- aktuální princip (zásada nezávislosti účetních období),
- konzistence (stálosti metod),
- materiality (významnosti),
- zákaz vzájemného zúčtování (kompenzace),
- opatrnosti (Šteker, Otrusínová, 2016, s 17).

Účetní jednotky účtují o stavu a pohybu majetku a závazků, o rozdílech majetku a závazků, nákladech a výnosech, o výdajích a příjmech a o výsledku hospodaření podle zákona o účetnictví a ostatní platné legislativy. Charakteristickým rysem účetnictví je

podvojný zápis. Znamená to, že každá účetní operace, která je zanesena do účetnictví, vyvolá změnu vždy na dvou účtech (Blechová, Janoušková, 2010, s 14).

Všechny hospodářské prostředky, které jsou potřebné k podnikání, se označují jako majetek firmy - aktiva. Zdroje krytí tohoto majetku, tedy to, jsou označovány jako kapitál - pasiva. (Vachtová, 2013). Dále účetní jednotky účtují o nákladech (spotřeba, která je vyjádřena v peněžních jednotkách) a výnosech (výkon, který je vyjádřený v peněžních jednotkách). Rozdíl mezi výnosy a náklady představuje výsledek hospodaření (dříve hospodářský výsledek) účetní jednotky (§ 38a Vyhlášky 500/2003 Sb.).

3.4 Teoretické vymezení zdanění příjmů právnických osob

Povinnost k dani z příjmů právnických osob se v českém právním řádu řídí zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění platném pro příslušné zdaňovací období (dále jen ZDP).

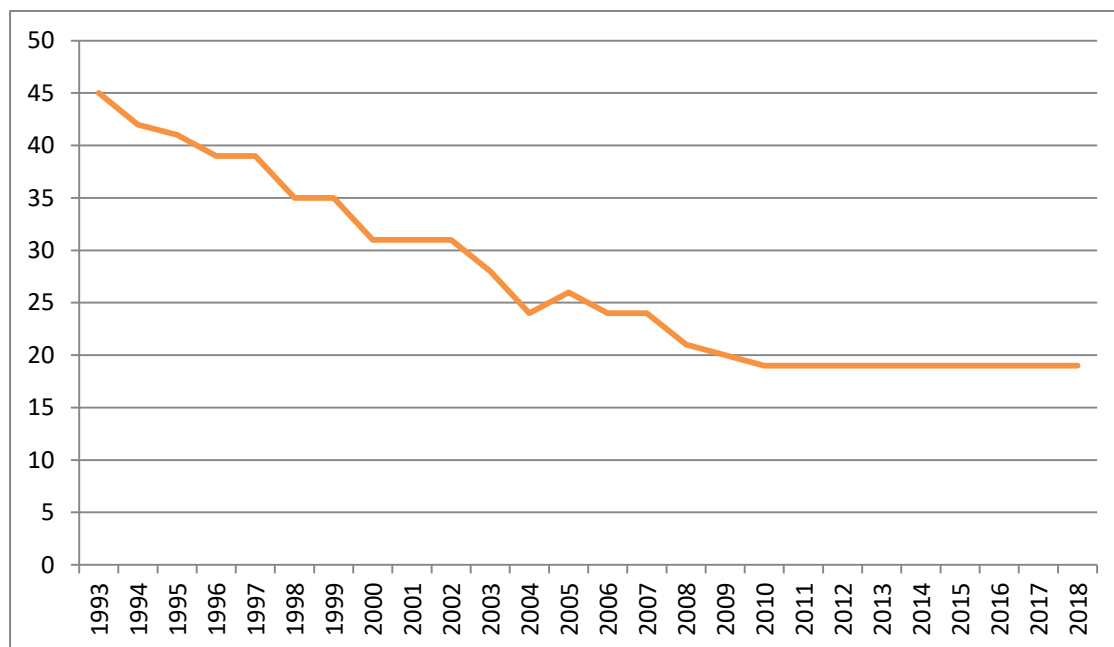
V předchozí kapitole byl pomocí účetních předpisů definován výsledek hospodaření jako rozdíl mezi výnosy a náklady. Pro účely daně z příjmů je ale **základ daně** vymezen § 23 odst. 1 ZDP jako rozdíl, o který příjmy s výjimkou příjmů osvobozených a příjmů, které nejsou předmětem daně, převyšují výdaje (náklady) v daném zdaňovacím období a při respektování jejich věcné a časové souvislosti. Příjmy, které nejsou předmětem daně, jsou vymezeny v § 18 odst. 2 zákona o daních z příjmů. Příjmy, které jsou od daně osvobozeny, jsou vymezeny v § 19 odst. 1 zákona o daních z příjmů a osvobození bezúplatných příjmů pak v § 19b zákona o daních z příjmů. Návaznost účetnictví a základu daně řeší § 23 odst. 10 ZDP, který stanoví, že pro zjištění základu daně se vychází z účetnictví (Pilařová a Pilátová, 2016, s. 76).

Poplatníkem daně z příjmů právnických osob jsou dle § 17 ZDP této daně právnické osoby (mimo jiné také například organizační složky státu, podílové, penzijní nebo svěřenecké fondy), které mají na území České republiky své sídlo nebo místo svého vedení (adresa místa, ze kterého je poplatník řízený). Takové osoby – daňoví rezidenti mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdroje na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Poplatníci, kteří nemají v tuzemsku své sídlo (daňoví nerezidenti), mají daňovou povinnost, která se vztahuje pouze na příjmy ze zdrojů na území České republiky.

Zdaňovacím obdobím (§ 21a ZDP) daně z příjmů právnických osob je kalendářní nebo hospodářský rok (ve zvláštních případech i kratší doba – například v případě fúze nebo rozdělení společnosti, nebo delší – viz § 21a písm. d)). Definicí hospodářského roku obsahuje § 3 odst. 2) zákona o účetnictví, který říká, že účetním obdobím je dvanáct nepřetržitě po sobě jdoucích měsíců a hospodářský rok vymezuje následovně: „hospodářským rokem je účetní období, které může začínat pouze prvním dnem jiného měsíce, než je leden,..“ Louša (2011, s. 16) doporučuje přechod na hospodářský rok účetním jednotkám, u kterých jejich přirozený cyklus podnikatelské činnosti neodpovídá kalendářnímu roku (například rostlinná zemědělská výroba, cukrovary nebo sezónní maloobchody).

Sazba daně z příjmu právnických osob činí dle § 21 ZDP 19 % pro zdaňovací období 2017 i pro zdaňovací období 2018 (§ 21 ZDP také vymezuje výjimky například pro základní investiční fond nebo fond penzijní společnosti). Její historický vývoj od roku 1993 (kdy byla na svém maximu 45 %) až po výše uvedenou sazbu pro zdaňovací období roku 2018 je uveden v obrázku 9.

Obrázek 9: Vývoj sazby daně z příjmů právnických osob

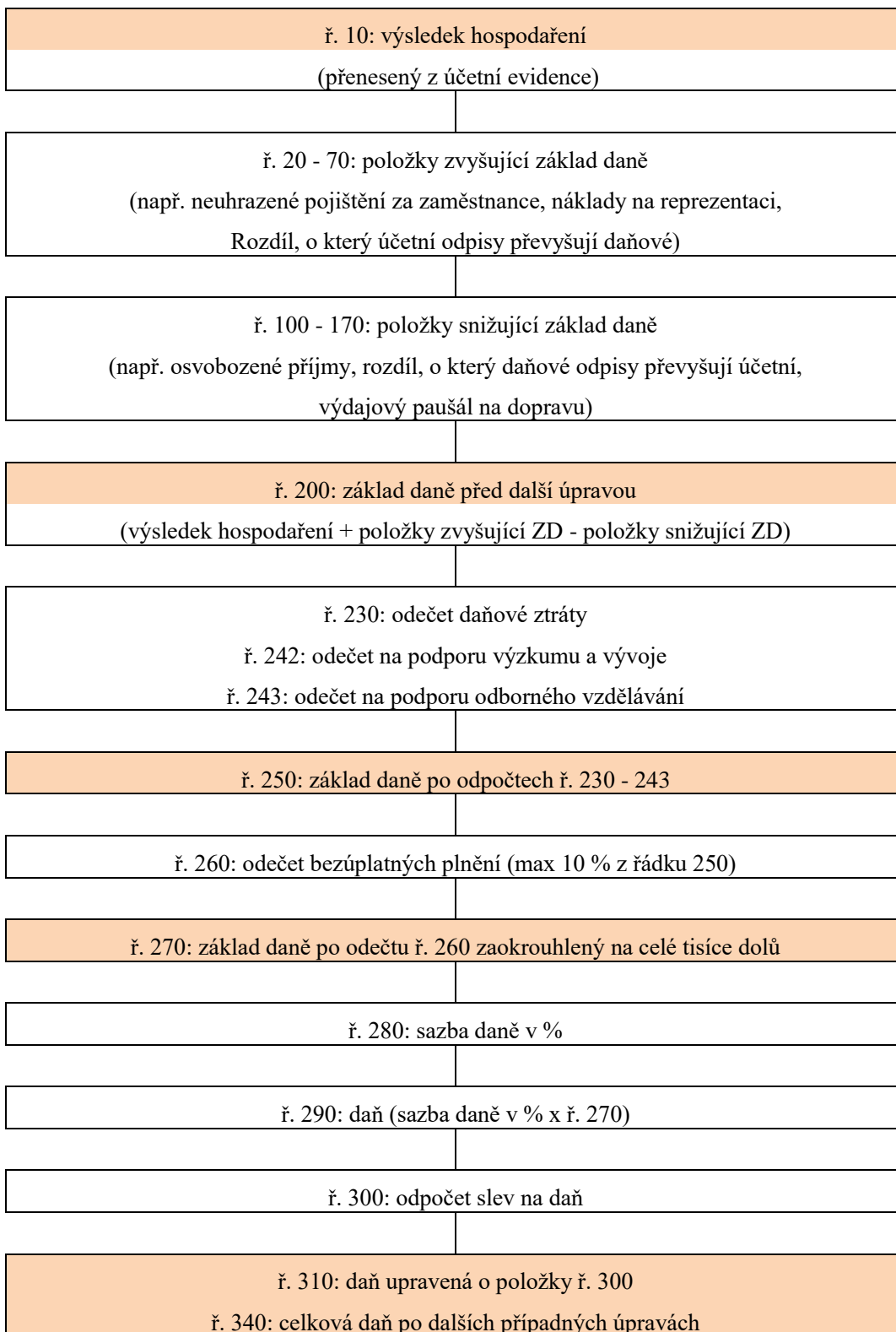
Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Z grafu je rovněž patrné, že současná sazba 19 % je konstantní již od roku 2010 a oproti původní – z roku 1993, je méně než poloviční.

Podnikatel - poplatník daně z příjmů právnických osob je povinen podat **příznání k dani z příjmů právnických osob** (dále také jen „příznání“). Příznání za předchozí zdaňovací období se podává podle § 136 odst. 1 daňového řádu (zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád v platném znění) nejpozději tři měsíce po jeho uplynutí. Pokud mají právnické osoby povinnost ověřovat účetní závěrku auditorem, podávají daňové příznání k dani z příjmů právnických osob nejpozději do šesti měsíců po skončení období. Stejně tak je tomu v případech, kdy jim daňové příznání zpracovává na základě plné moci daňový poradce.

Zjednodušený algoritmus transformace výsledku hospodaření na základ daně a vlastní výpočet daně je uveden v následujícím obrázku 10, který postupem vychází z formuláře Příznání k dani z příjmů právnických osob pro zdaňovací období roku 2018 (Finanční správa, 2018).

Obrázek 10: Zjednodušený algoritmus výpočtu daně z příjmů právnických osob

Zdroj: vlastní zpracování na základě formuláře Přiznání k dani z příjmů právnických osob, 2018

Krom výše uvedeného postupu výpočtu daňové povinnosti obsahuje Přiznání i řadu dalších povinných údajů a to formou příloh, které jsou přímo součástí formuláře, jako například:

- příloha A - Rozdělení výdajů (nákladů), které se neuznávají za výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění
- a udržení příjmů, uvedených na ř. 40 daňového přiznání v členění dle účtových skupin,
- příloha B – Odpisy hmotného a nehmotného majetku,
- příloha E - Odečet daňové ztráty od základu daně podle § 34 odst. 1 až 3 zákona v členění dle jednotlivých účetních období,
- příloha K - Vybrané ukazatele hospodaření (čistý obrat a průměrný přepočtený počet zaměstnanců). (Finanční správa 2018)

Povinnou přílohou daňového přiznání k dani příjmů právnických osob je i **účetní závěrka**. Tu vymezuje § 18 zákona a účetnictví jako celek, který je tvořen rozvahou (bilancí), výkazem zisku a ztráty a přílohou, která obsahuje vysvětlení a doplnění informací dle požadavků tohoto zákona. Účetní závěrka obchodních společností obsahuje také přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu.

3.5 Specifika podnikání právnických osob

V této kapitole budou uvedeny nejvýznamnější aspekty podnikání právnických osob – kapitálových obchodních společností, které jsou relevantní pro správné rozhodnutí podnikatele o budoucí podobě jeho podnikatelské činnosti.

Založení právnické osoby je časově i finančně náročnější. Jak bylo uvedeno v předchozích kapitolách - je zapotřebí zakladatelská smlouva či zakladatelská listina. Ta se zpravidla sepisuje u notáře, získat souhlas vlastníka s umístěním sídla společnosti, zaregistrovat se u příslušných úřadů, založit společnosti bankovní účet ke splacení peněžitých vkladů a následně je třeba zapsat právnickou osobu do obchodního rejstříku. Z tohoto důvodu a také díky případnému požadavku na úhradu základního kapitálu společnosti je tato forma podnikání i finančně náročnější oproti podnikání fyzických osob.

Větší nároky jsou spojeny také s povinností vedení účetnictví, které musí být ve většině případů zabezpečeno specializovaným zaměstnancem nebo řešeno formou outsourcingu - formou smlouvy s externí účetní kanceláří. S čímž jsou krom vyšší administrativní náročnosti spojeny i vyšší náklady.

Proces případného ukončení podnikatelské činnosti obchodních společností je také mnohem složitější a nákladnější než zrušení podnikání fyzické osoby. Většinou probíhá za asistence likvidátora nebo insolvenčního správce, což opět zvyšuje časovou i nákladovou náročnost celého procesu. Vyšší je také míra právní regulace podnikání právnických osob (např. jak často se musí scházet valná hromada nebo jiné orgány společnosti, povinnosti ke statistickému výkaznictví atd.) (Veber a Srpová, 2008, s. 70).

Z obchodní perspektivy je existence právnické osoby prestižnějším způsobem prezentace vůči potenciálním obchodním partnerům a právnická osoba působí serióznějším a profesionálnějším dojmem. Oddělená právní osobnost umožňuje jednat a nabývat majetek jménem společnosti nebo budovat její historii a dobré jméno, které přetrvává bez ohledu na změny jejích společníků nebo statutárních orgánů, protože společnost podniká pod vlastní obchodní firmou, kterou si podnikatel zvolil při založení, což je důležité při propagaci společnosti.

Mulačová a Mulač (2013, s 32) spatřují největší výhodu podnikání formou obchodní společnost v omezeném ručení společníků, v oddělení soukromého a obchodního majetku a také ve snazším přístupu ke kapitálu.

4 KOMPARACE PODNIKÁNÍ FYZICKÝCH A PRÁVNICKÝCH OSOB Z ÚČETNÍHO, DAŇOVÉHO A PRÁVNÍHO HLEDISKA

Tato, převážně prakticky zaměřená část práce, bude obsahovat konkrétní komparaci podnikání fyzických a právnických podnikatelských subjektů ze všech hledisek, které musí podnikatel vzít v potaz při rozhodování o právní formě při zahájení podnikání případně určit vhodný okamžik změny stávající právní formy.

4.1 Komparace podnikání fyzických a právnických osob z hlediska forem evidence podnikatelské činnosti

Cílem této kapitoly je vymezip základní a pro podnikatele významné rozdíly mezi vedením daňové evidence, uplatňování výdajů procentem z příjmů a vedením účetnictví.

Nejjednodušší a nejbezpečnější je samozřejmě využití tzv. výdajových paušálů. Protože je primárním cílem každého dobrého hospodáře platit co nejmenší daň, vyplatí se tato forma evidence hospodářské činnosti takovému podnikateli, jehož daňové účinné výdaje/náklady jsou nižší než vypočtená procentuální výše nákladů dle § 7 odst. 7 ZDP.

Vzhledem k tomu, že došlo k zavedení maximální výše těchto paušálních výdajů (pro zdaňovací období roku 2018 je toto maximum stanovené jako hranice pro jeden milion příjmů, tzn. například 800.000 Kč pro 80% paušální výdaje nebo 600.000 Kč pro 60% paušální výdaj), vyplatí se tento institut jen pro opravdu malé podnikatele. Z toho důvodu bude dále komparováno pouze účetnictví s daňovou evidencí.

Jak bylo v předchozích kapitolách uvedeno účetnictví je sice administrativně i časově náročnější a klade také vyšší nároky na odbornost zpracovatele, ale na druhou stranu poskytuje svým uživatelům komplexní přehled o jejich hospodářské činnosti.

Jednotlivé položky aktiv a pasiv rozvahy obsahují informace o výši obchodního majetku podnikatele (dlouhodobého i krátkodobého), stavu pohledávek a závazků, zůstatku peněz v pokladně nebo na bankovních účtech společnosti a celou řadu dalších údajů, které jsou podnikateli kdykoli k dispozici a které mu pomáhají v řadě důležitých podnikatelských rozhodnutí. Protože rozvaha obsahuje kromě aktuálního, také data

z minulého účetního období, slouží k základnímu porovnání vývoje jednotlivých položek oproti jejich stavu ke stejnému období loňského roku.

Výkaz zisku a ztráty informuje podnikatele o výši a struktuře nákladů, výnosů a hlavně poskytuje přehled o vývoji výsledku hospodaření. Na rozdíl od daňové evidence, ale explicitně nezobrazuje základ daně z podnikatelské činnosti. Ten lze naopak vyčíst z daňové evidence.

Z hlediska daňové optimalizace bude zásadním rozdíl mezi daňovou evidencí a účetnictvím ve významu termínů příjem a výnos, výdaj a náklad. „*Zatímco daňová evidence hovoří o příjmech a výdajích, účetnictví operuje s pojmy výnosy a náklady*“ (Mikulášová, Sedlák, 2015, s. 366).

Příjem a výdaj v daňové evidenci vzniká v okamžiku úhrady – pohybu peněz. Základní ustanovení, které se týká vykazování výnosů, obsahuje § 3, odst. 1 zákona o účetnictví, a to, že transakce se účtují ve věcné a časové souvislosti, tedy bez ohledu na okamžik zaplacení. Výnosy tak musí být zaúčtovány v okamžiku jejich vzniku a ve stejném období musí být zaúčtovány i související náklad.

S aktuálním principem (principem časové a věcné souvislosti) souvisí také řada dalších rozdílů mezi daňovou evidencí a účetnictvím jako například:

- časové rozlišení,
- dohadné položky,
- zůstatky zásob k poslednímu dni rozvahového období,
- přijaté a vydané zálohy.

Praktický dopad konkrétních případů výše uvedených rozdílů do daňového základu vycházejícího z účetnictví a daňové evidence bude prezentován na následujícím typovém příkladu.

4.1.1 Případová studie o vlivu formy evidence podnikatelské činnosti na základ daně podnikatele

První část případové studie znázorňuje vliv vybraných účetních případů na výsledek hospodaření respektive základ daně (dále také ZD) podnikatelského subjektu vedoucího účetnictví. Pro přehlednost a zjednodušení bude případová studie abstrahovat od daně z přidané hodnoty.

Konkrétní položky uvádí následující tabulka 3, která bude následně podrobně okomentována dále.

Tabulka 3: dopad vybraných účetních případů do ZD podnikatele vedoucího účetnictví

Položka	Částka (v tis. Kč)	Dopad na ZD	
Pohledávky z obchodních vztahů	1 562	výnos ovlivňující ZD	1 562
Závazky z obchodních vztahů	876	náklad ovlivňující ZD	-876
Pojištění aut, nemovitostí a odpovědnosti na období 09/2018 - 08/2019	24	náklad ovlivňující ZD ve výši 8 tis. Kč	-8
Dálniční známky na rok 2019 (10 ks)	15	bez vlivu na ZD	0
Inventura materiálu na skladě	1 116	bez vlivu na ZD	0
Přijaté provozní zálohy	321	bez vlivu na ZD	0
Uhrazené provozní zálohy	210	bez vlivu na ZD	0
Celkový dopad účetních případů do ZD			678

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Pohledávky a závazky vstupují do základu daně již při svém vzniku, proto obě položky v plné výši ovlivní základ daně.

Pojištění, které je sjednáno na období 09/2018 až 08/2019 ovlivní základ daně pouze do výše týkající se zdaňovacího období 2018 (za období září až prosinec 2018, tj. za 4 měsíce, do nákladů lze uplatit 4/12 z částky za pojištění). Částka 15 tis. Kč za nákup deseti kusů dálničních známek náklady a tím i základ daně v roce 2018 neovlivní (součástí nákladů se stane až v roce 2019, kdy účetní jednotka zúčtuje příslušné časové rozlišení).

Z důvodu zachování věcné souvislosti výnosů a nákladů neovlivňuje nespotřebovaný materiál výsledek hospodaření a je zachycen pouze rozvahově jako součást oběžných aktiv. Ze stejného důvodu jsou v účetnictví rozvahově a nikoli výsledkově zachyceny přijaté a vydané provozní zálohy a to jako krátkodobý závazek respektive pohledávka.

Následující tabulka 4 ukazuje dopad stejných položek do základu daně podnikatele vedoucího daňovou evidenci.

Tabulka 4: dopad vybraných účetních případů do ZD podnikatele vedoucího daňovou evidenci

<i>Položka</i>	<i>Částka (v tis. Kč)</i>	<i>Dopad do ZD</i>	
Pohledávky z obchodních vztahů	1 562	bez vlivu na ZD	0
Závazky z obchodních vztahů	876	bez vlivu na ZD	0
Pojištění aut, nemovitostí a odpovědnosti na období 09/2018 - 08/2019	24	výdaj ovlivňující ZD ve výši 24 tis. Kč	-24
Dálniční známky na rok 2019 (10 ks)	15	výdaj ovlivňující ZD	-15
Inventura materiálu na skladě	1 116	výdaj ovlivňující ZD	-1116
Přijaté provozní zálohy	321	příjem ovlivňující ZD	321
Uhrazené provozní zálohy	210	výdaj ovlivňující ZD	-210
Celkový dopad účetních případů do ZD			-1044

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Protože v daňové evidenci je pro vznik příjmů a výdajů rozhodující okamžik úhrady, neovlivní pohledávky ani závazky z obchodních vztahů základ daně podnikatele. Oproti tomu ze stejného důvodu (a také z důvodu, že se na vedení daňové evidence nevztahuje zákon o účetnictví a tudíž ani povinnost respektovat aktuální princip) ovlivní jak pojištění, tak nákup dálničních známek na rok 2019, výdaje již v době jejich nákupu (tj. úhrady) a to v plné výši.

Stav zásob materiálu k poslednímu dni zdaňovacího období nemá vliv na základ daně. Ve výdajích má podnikatel veškerý materiál, za který v daném období zaplatil bez ohledu na to, jestli jej skutečně spotřeboval. Uvedená částka, zjištěná inventarizací, bude uvedena pouze v tabulce D (tabulka pro poplatníky, kteří vedou daňovou evidenci podle § 7b ZDP) přílohy č. 1 daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob.

U přijatých a úhrnných provozních záloh je opět rozhodující jen datum úhrady respektive přijetí částek a proto i ony ovlivní základ daně podnikatele vedoucího daňovou evidenci.

4.1.2 Shrnutí poznatků

Sedm náhodně vybraných účetních operací způsobilo u účetní jednotky (tj. u podnikatele, který vede účetnictví) zvýšení základu daně o 678 tis. Kč a to zejména v důsledku povinnosti zdanit pohledávky bez ohledu na to, že ještě nebyly uhrazeny.

Stejné účetní operace u podnikatele – fyzické osoby, který vede daňovou evidenci, způsobily naopak snížení základu daně o 1 044 tis. Kč. Snížení základu daně bylo dosaženo tím, že podnikatel vedoucí daňovou evidenci nemusí respektovat princip zachování časové a věcné souvislosti výnosů a nákladů a může si tak uplatit do daňově účinných výdajů vše, co v daném období zaplatil.

Celkový rozdíl mezi oběma podnikateli je ve výši 1 722 tis. Kč (zvýšení ZD o 678 tis. Kč v prvním případě a snížení o 1 044 tis. Kč ve druhém případě) a je způsoben jen volbou jiné formy evidence hospodářské činnosti podnikatele. Není ale možné na základě této případové studie dojít k paušálnímu závěru, že vedení daňové evidence znamená pro podnikatele automaticky nižší základ daně. Při použití jiných účetních operací a při stanoveních jiných částek u jednotlivých položek se lze dopočítat opačného výsledku, tj. že vedení účetnictví bude pro podnikatele představovat nižší základ daně než v případě vedení daňové evidence.

4.2 Komparace podnikání fyzických a právnických osob z daňového hlediska

Tato stěžejní kapitola bude zaměřena na komparaci daňové a odvodové povinnosti fyzických a právnických osob za zdaňovací období 2017. V první části případové studie bude proveden výpočet odvodové povinnosti podnikatele fyzické osoby a výpočet fiktivní daňové povinnosti k dani z příjmů právnických osob za využití totožných údajů.

V následující části bude provedeno srovnání daňové a odvodové zátěže obou forem zdanění pro různé základy daně s cílem stanovit konkrétní pravidla pro volbu vhodné formy podnikatelské činnosti z hlediska daňové optimalizace.

4.2.1 Výpočet odvodové povinnosti vybraného subjektu

Nejprve bude představen zvolený podnikatel, uvedeny jeho základní charakteristiky, seznámení se s předmětem, formou a specifiky jeho podnikatelské činnosti.

Zvoleným podnikatelským subjektem je fyzická osoba podnikající v oboru poskytování ubytovacích služeb a hostinská činnost. Podniká podle živnostenského zákona, není zapsaná do obchodního rejstříku a vede daňovou evidenci.

Poplatník:

Obchodní firma: Josef Mráz
Datum narození: 22. 8. 1982
Občanství: Česká republika
Adresa sídla: Horská Kvilda 1, 385 01 Vimperk
IČO: 22222222

Oprávnění k podnikatelské činnosti:Živnostenské oprávnění č. 1:

Předmět podnikání: Hostinská činnost
Druh živnosti: Ohlašovací řemeslná

Živnostenské oprávnění č. 2:

Předmět podnikání: Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 a 3 živnostenského zákona
Obory činností: Ubytovací služby
Pronájem a půjčování věcí movitých
Provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovní činnosti
Druh živnosti: Ohlašovací volná

Živnostenské oprávnění č. 3:

Předmět podnikání: Prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin
Druh živnosti: Koncesovaná

Jedná se o podnik poskytující služby v oblasti cestovního ruchu – především ubytovací a hostinské služby. Pan Josef Mráz provozuje Hotel Fantazie - komfortní horský hotel, který se nachází v nejvýše položené obci České republiky Horská Kvilda. Je to ideální výchozí bod pro pěší turistiku, cykloturistiku či běžecké lyžování v malebné krajině Národního parku Šumava. V blízkosti hotelu se nachází i lyžařský areál s vlekem a kabinkovou lanovkou. Dobrá pověst hotelu a jeho úspěšnost, která je spojená

především se spokojeností klientů, je odvozena z pocitů - emocí. Pocity hostů ovlivňuje nejen prostředí – vnější stránka poskytovaných služeb (image hotelu, okolí), ale také přístup, ochota a empatie zaměstnanců

Za zdaňovací období roku 2018 podnikatelský subjekt – fyzická osoba Josef Mráz dosáhl následujících výsledků:

Tabulka 5: Výkaz příjmů a výdajů 2017

Výkaz příjmů a výdajů	
firma: Josef Mráz	
období: 1. 1. 2017 - 31. 12. 2017	
Příjmy za účetní období	
Prodej zboží	175 793 Kč
Prodej výrobků a služeb	19 967 359 Kč
Ostatní příjmy	100 967 Kč
Příjmy celkem	20 244 119 Kč
Výdaje za účetní období	
Nákup materiálu	5 342 869 Kč
Nákup zboží	122 932 Kč
Mzdy zaměstnanců	3 307 959 Kč
Zdravotní a sociální pojistné	1 145 896 Kč
Provozní režie, ostatní	8 872 196 Kč
Výdaje celkem	18 791 852 Kč
Základ daně	1 452 267 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Z uvedené struktury příjmů je zřejmé, že drtivá většina z nich plyne z prodeje služeb, ať již ubytovacích nebo stravovacích. Částka příjmů z prodeje zboží představuje tržby za prodej převážně drogistického a sportovního zboží a upomínkových předmětů na recepci. Tržbu za prodej majetku (dlouhodobého i krátkodobého) obsahuje položka ostatních příjmů. V podniku jsou tedy poskytované převážně služby, což představuje zvýšené požadavky na zaměstnance, jejich vzdělání, komunikační schopnosti, jazykové znalosti a především vstřícnost a ochotu.

Nejvýznamnější výdajovou položkou je provozní režie a ostatní, částka obsahuje zejména náklady na pronájem objektů (budova hotelu, parkoviště, apartmány) ve výši 7 602 500 Kč. Druhou nejvýznamnější položku představují výdaje za nákup materiálu – ať už se jedná o potraviny a nápoje pro restauraci nebo spotřební materiál na provoz hotelu a restaurace. V neposlední řadě a vzhledem k výše zmíněným zvýšeným nárokům na zaměstnance podnikatel vydává vysoké sumy za osobní náklady, které obsahují mzdy zaměstnanců a pojistné z těchto mezd.

Pan Josef Mráz nemá pro zjednodušení děti ani manželku a neuplatňuje žádné nezdanitelné částky, odčitatelné položky ani slevy na dani. Krom výše uvedeného podnikání nemá žádné jiné zdanitelné příjmy.

Výpočet odvodové povinnosti za zdaňovací období 2017

Výpočet daně z příjmů fyzických osob a pojistného na zdravotní a sociální pojištění z výše uvedeného základu daně je proveden v následující tabulce 6.

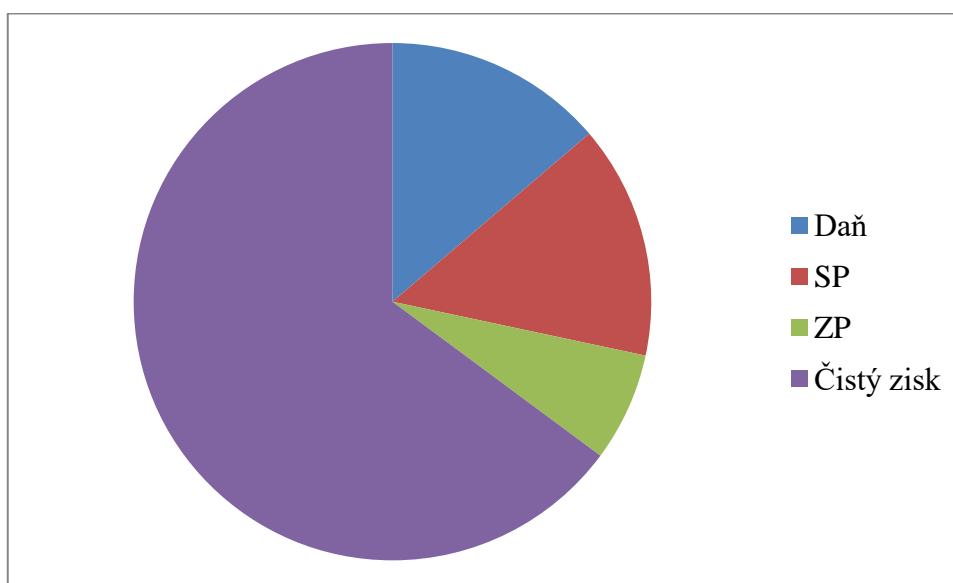
Tabulka 6: výpočet odvodové zátěže FO za rok 2017

Příjmy podle § 7 ZDP	20 244 119 Kč
Výdaje související s příjmy podle § 7 ZDP	18 791 852 Kč
Dílčí základ daně z příjmů podle § 7 ZDP	1 452 267 Kč
Základ daně zaokrouhlený	1 452 200 Kč
Daň podle § 16 ZDP	217 830 Kč
Solidární zvýšení daně	6 800 Kč
Daň celkem	224 630 Kč
Základní sleva na poplatníka	24 840 Kč
Výsledná daňová povinnost	199 790 Kč
Vyměřovací základ pro DP a ZP	726 134 Kč
Pojistné na sociální pojištění	212 032 Kč
Pojistné na zdravotní pojištění	98 029 Kč
Odvodová zátěž za rok 2017 celkem	509 851 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Solidární daň se za rok 2017 platí z rozhodných příjmů nad 1 355 136 Kč, proto i panu Mrázovi vznikla za rok 2017 povinnost platit solidární daň a to 7 % z částky 97 131 Kč (základ daně 1 452 267 – 1 355 136 Kč). Celková odvodová povinnost byla za rok 2017 ve výši 509 851 Kč, což představuje 35,11 % z daňového základu. Podnikateli, jehož příjmy podléhají dani z příjmů fyzických osob, sociálnímu a zdravotnímu pojištění tedy jako čistý zisk k osobní spotřebě zůstane 942 916 Kč, tedy 64,89 %. Grafické znázornění těchto čísel – výsledné rozdělení hrubého zisku osoby samostatně výdělečně činné ukazuje obrázek 11 :

Obrázek 11: Výsledné rozdělení hrubého zisku OSVČ

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Z grafu je patrné, že nejvíce peněz podnikatel zaplatí České správě sociálního zabezpečení a to i přes zvýšení daně z příjmů fyzických osob o solidární zvýšení daně.

Výpočet fiktivní odvodové povinnosti v případě zdanění výsledku hospodaření daní z příjmů právnických osob

Pokud bude částka 1 452 267 Kč (pro přehlednost srovnání bude studie abstrahovat od rozdílů mezi základem daně z daňové evidence a základem daně - transformovaného výsledku hospodaření z účetnictví, tj. za předpokladu, že i fyzická osoba vede účetnictví) základem daně pro daň z příjmů právnických osob, bude odvodová povinnost následující:

Tabulka 7: Výpočet daně z příjmů právnických osob za rok 2017

Základ daně z příjmů právnických osob	1 452 267 Kč
Základ daně zaokrouhlený	1 452 000 Kč
Daň z příjmů právnických osob	275 880 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

V případě zdanění základu daně daní z příjmů právnických osob „zůstane“ podnikateli mnohem více disponibilních prostředků ve formě čistého zisku. Na rozdíl od podnikání fyzické osoby, ale majitel např. jednočlenné společnosti s ručením omezením, nemůže s tímto – již zdaněným ziskem libovolně nakládat a používat ho pro svoji osobní spotřebu.

Abyste tomu tak bylo, musí dojít k rozdělení zisku. Rozdělení zisku ve společnosti s ručením omezeným je podmíněno schválením řádné účetní závěrky. Rozdělit lze nejen zisk za uplynulé účetní období, ale (jsou-li splněny zákonné podmínky) i nerozdělený zisk minulých let. Povinností jednatele společnosti používající jako účetní období kalendářní rok je nejpozději do konce následujícího června svolat valnou hromadu za účelem schválení řádné účetní závěrky za uplynulý kalendářní roku. Valná hromada může rozhodnout o výplatě zisku po zdanění společníkům. Josková (2014, s. 72) upozorňuje, že podíly na zisku z účasti na společnosti s ručením omezeným se zdaňují tzv. zvláštní sazbou daně (§ 36 odst. 2 písm. b) ZDP), která činí 15 %. U příjmů plynoucích z podílu na zisku je plátce daně (společnost) povinen srazit daň rovnou při jejich výplatě.

Za předpokladu, že valná hromada schválila k výplatě jedinému společníkovi celou částku čistého zisku, zůstane podnikateli částka k soukromé spotřebě ve výši 999 942 Kč – výpočet viz tabulka 8, ve které došlo k doplnění zdanění a částky výplaty podílu na zisku společníka.

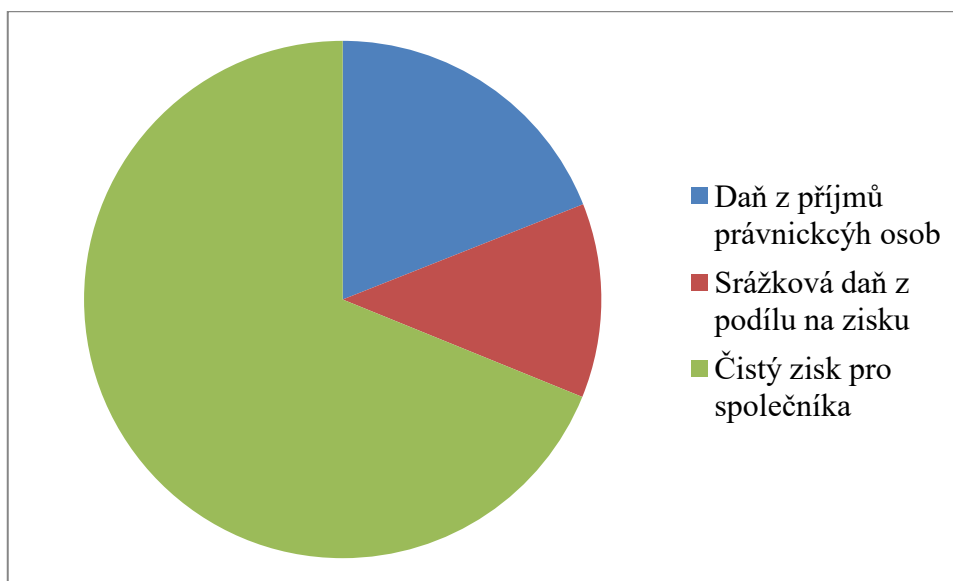
Tabulka 8: Výpočet podílu na zisku jediného společníka

Základ daně z příjmů právnických osob	1 452 267 Kč
Základ daně zaokrouhlený	1 452 000 Kč
Daň z příjmů právnických osob	275 880 Kč
Čistý zisk po zdanění	1 176 387 Kč
Srážková daň z výplaty podílu na zisku	176 445 Kč
Podíl na zisku k výplatě	999 942 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

V grafickém srovnání je přehledně vidět, kolik z hrubého zisku odkrojí obě daně – daň z příjmů právnických osob i srážková daň z příjmů fyzických osob a kolik zůstane k dispozici podnikateli po zdanění, viz obrázek 12:

Obrázek 12: Výsledné rozdělení hrubého zisku u právnické osoby

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Shrnutí poznatků

Z výše provedené komparace vyplývá, že při základu daně ve výši 1.452 tis. Kč by podnikatel v případě provozování své podnikatelské činnosti jako právnická osoba, například společnost s ručením omezením, na povinných odvodech státu ušetřil.

Jak ukazuje srovnávací tabulka 9, samotná daň z příjmů vychází díky rozdílné sazbě daně lépe u fyzické osoby, ale odvodové zatížení z hlediska zdravotního a sociálního zabezpečení fyzické osoby představuje výraznou částku, která celkový výsledek zvrátí ve prospěch právnické osoby.

Tabulka 9: komparace zdanění FO a PO

	fyzická osoba	právnická osoba	rozdíl
Základ daně	1 452 267 Kč	1 452 267 Kč	
Daň z příjmů	199 790 Kč	275 880 Kč	- 76 090 Kč
Další odvodové povinnosti	310 883 Kč	176 445 Kč	134 438 Kč
Čistý zisk k dispozici podnikateli	941 594 Kč	999 942 Kč	- 58 348 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Aby byly zmíněny všechny aspekty této komparace, je ještě nutné poukázat na fakt, že v případě využití institutu společnosti s ručením omezeným a následné výplatě podílu na zisku není tento podnikatel účasten sociálního a zdravotního pojištění. Taková fyzická osoba, by se musela zaregistrovat na příslušné zdravotní pojišťovně jako osoba bez zdanitelných příjmů (a nebyla by plátcem pro účely sociálního zabezpečení) nebo by se musela nechat zaměstnat, případně si vyplácen odměnu jednatel ze své společnosti, což sebou přináší další náklady.

4.2.2 Komparace zdanění příjmů fyzických a právnických osob

V této kapitole bude provedeno srovnání daňové a odvodové zátěže fyzických a právnických osob pro řadu konkrétních základů daně s cílem stanovit pravidla pro volbu vhodné formy podnikatelské činnosti z hlediska daňové optimalizace.

Příloha D obsahuje výpočet **odvodové povinnosti fyzických osob při různých základech daně**. První sloupec tabulky obsahuje konkrétní částky základu daně, kdy první byl stanoven jako ztráta ve výši 100 tis. Kč a druhý nulový. Dále v různých intervalech nárůstu až do výše 20 mil. Kč. Druhý sloupec obsahuje vypočtenou daň z příjmů fyzických osob (se sazbou platnou pro rok 2017, tj. 15%, a s také s ohledem na solidární zvýšení daně) a po odpočtu základní slevy na poplatníka.

Ve třetím sloupci jsou uvedeny **částky sociálního a zdravotního pojištění**. Zde se při nízkých základech daně projevuje tzv. minimální vyměřovací základ, kterým je u zdravotního pojištění částka 169 392 Kč (tj. pro základ daně ve výši 338 784 Kč) a pro sociální pojištění částka 84 969 Kč (tj. pro základ daně ve výši 169 938 Kč). Další zvrat ve vývoji částek sociálního pojištění představuje maximální vyměřovací základ - částka ve výši čtyřicetiosminásobku průměrné mzdy (pro rok 2017 se jedná o hranici 1 438 992 Kč).

Sloupec **odvodové povinnosti** představuje součet daně z příjmů fyzických osob a částky sociálního a zdravotního pojištění. Disponibilní částka představuje čistý zdaněný zisk, který zůstane k dispozici podnikateli po úhradě všech zákonných povinností. Poslední sloupec obsahuje **procento daňového zatížení** – kolik procent ze základu daně tvoří celková daňová povinnost podnikatele. Tato procentuální sazba se mění v důsledku již zmíněných institutů – minimální a maximální vyměřovací základ u sociálního pojištění, minimální vyměřovací základ u zdravotního pojištění a solidárního zvýšení daně.

Závěry vyplývající z tabulky v příloze D této práce lze shrnout následovně:

- při záporném a velmi nízkém (do 100 tis. Kč) základu daně je zdanění fyzické osoby velmi vysoké díky minimálním vyměřovacím základům sociálního a zdravotního pojištění – podnikatel musí platit stanovené minimum bez ohledu na to, kolik si vydělal nebo jestli dosáhl ztráty,
- v rámci základů daně v intervalu 200 – 400 tis. Kč je odvodová povinnost velmi nízká a to z důvodu uplatnění základní slevy na poplatníka (sociální a zdravotní pojištění se platí z vyměřovacího základu a neprojevuje se solidární zvýšení daně),
- od částek daňového základu 500 tis. Kč odvodová povinnost roste, částka slevy na poplatníka se stává zanedbatelnou, podnikatel platí sociální a zdravotní pojištění z vypočtených vyměřovacích základů a od hranice základu daně 1 400 tis. Kč se projevuje solidární zvýšení daně,
- jako zlomová hranice, od kdy začíná procentuální zatížení odvodové povinnosti opět klesat, se ukázal základ daně ve výši 2 600 tis. Kč,
- v intervalu základu daně 2 800 tis. Kč až do v tabulce konečných 20 000 tis. Kč poměr odvodové povinnosti na základu daně stále klesá, v těchto částkách

převažuje úspora na platbách sociálního pojištění z titulu dosažení maximálního vyměřovacího základu nad vyšší daňovou povinností, která je způsobena solidárním zvýšením daně.

Výpočet odvodové povinnosti právnických osob (v tomto případě jednočlenné společnosti s ručením omezeným) a to za předpokladu, že si podnikatel, respektive jediný společník, celý zisk vyplatí formou podílu na zisku, je uveden v příloze E. S výplatou podílu na zisku je počítáno z důvodu zajištění komparace s fyzickou osobou, tj. že bude výsledná částka k dispozici podnikateli pro jeho osobní spotřebu.

V tomto přehledu je procentuální zatížení při různých základech daně stále stejné, a to ve výši 31,15 %. Takže odvodová povinnost se zvyšuje přímo úměrně se základem daně. V případě právnických osob je odvodová povinnost tvořena jednak daní z příjmů právnických osob ve výši 19 % ze zaokrouhleného základu daně. A následně částkou srážkové daně z příjmů fyzických osob ve výši 15 % z již zdaněného zisku společnosti.

Shrnutí poznatků

V tabulce 10 jsou uvedeny výše popsané odvodové povinnosti fyzických i právnických osob při konkrétních základech daně a je zde uveden i rozdíl mezi těmito částkami tak, aby bylo možné stanovit výhodnost jednotlivých variant.

Tabulka 10: Komparace odvodové povinnosti fyzických a právnických osob

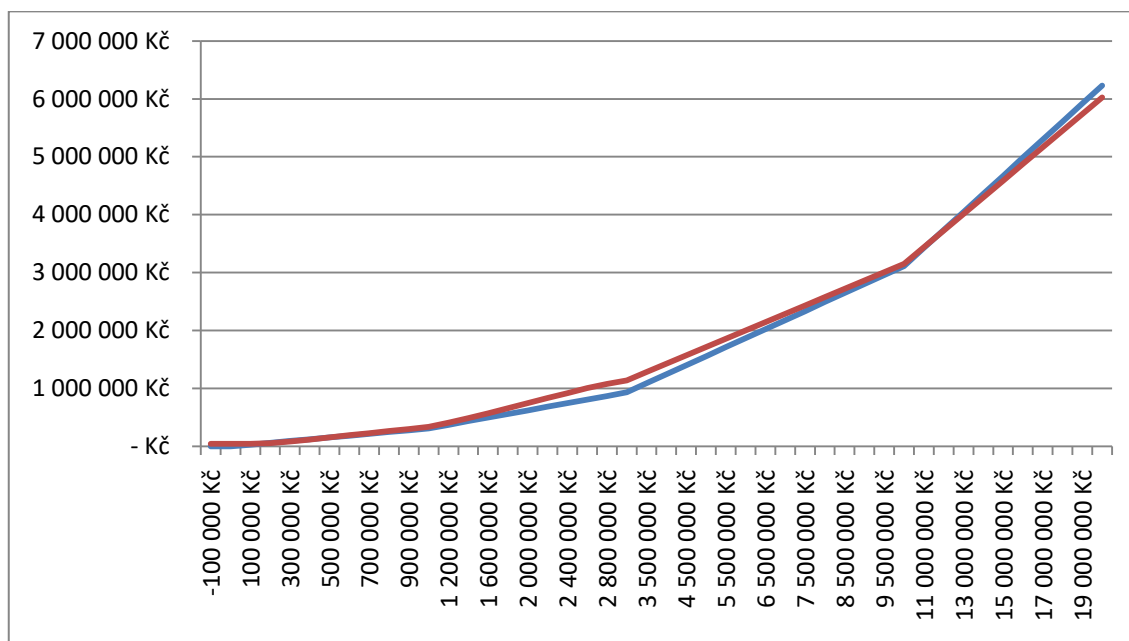
Základ daně	Odvodová povinnost FO	Odvodová povinnost (PO)	Rozdíl FO - PO
- 100 000 Kč	47 600 Kč	- Kč	47 600 Kč
- Kč	47 600 Kč	- Kč	47 600 Kč
100 000 Kč	47 600 Kč	31 150 Kč	16 450 Kč
200 000 Kč	57 228 Kč	62 300 Kč	- 5 072 Kč
300 000 Kč	86 828 Kč	93 450 Kč	- 6 622 Kč
400 000 Kč	120 560 Kč	124 600 Kč	- 4 040 Kč
500 000 Kč	156 910 Kč	155 750 Kč	1 160 Kč
600 000 Kč	193 260 Kč	186 900 Kč	6 360 Kč
700 000 Kč	229 610 Kč	218 050 Kč	11 560 Kč
800 000 Kč	265 960 Kč	249 200 Kč	16 760 Kč
900 000 Kč	302 310 Kč	280 350 Kč	21 960 Kč
1 000 000 Kč	338 660 Kč	311 500 Kč	27 160 Kč
1 200 000 Kč	411 360 Kč	373 800 Kč	37 560 Kč
1 400 000 Kč	487 201 Kč	436 100 Kč	51 101 Kč
1 600 000 Kč	573 901 Kč	498 400 Kč	75 501 Kč
1 800 000 Kč	660 601 Kč	560 700 Kč	99 901 Kč
2 000 000 Kč	747 301 Kč	623 000 Kč	124 301 Kč
2 200 000 Kč	834 001 Kč	685 300 Kč	148 701 Kč
2 400 000 Kč	920 701 Kč	747 600 Kč	173 101 Kč
2 600 000 Kč	1 007 401 Kč	809 900 Kč	197 501 Kč
2 800 000 Kč	1 081 001 Kč	872 200 Kč	208 801 Kč
3 000 000 Kč	1 138 501 Kč	934 500 Kč	204 001 Kč
3 500 000 Kč	1 282 251 Kč	1 090 250 Kč	192 001 Kč
4 000 000 Kč	1 426 001 Kč	1 246 000 Kč	180 001 Kč
4 500 000 Kč	1 569 751 Kč	1 401 750 Kč	168 001 Kč
5 000 000 Kč	1 713 501 Kč	1 557 500 Kč	156 001 Kč
5 500 000 Kč	1 857 251 Kč	1 713 250 Kč	144 001 Kč
6 000 000 Kč	2 001 001 Kč	1 869 000 Kč	132 001 Kč
6 500 000 Kč	2 144 751 Kč	2 024 750 Kč	120 001 Kč
7 000 000 Kč	2 288 501 Kč	2 180 500 Kč	108 001 Kč
7 500 000 Kč	2 432 251 Kč	2 336 250 Kč	96 001 Kč
8 000 000 Kč	2 576 001 Kč	2 492 000 Kč	84 001 Kč
8 500 000 Kč	2 719 751 Kč	2 647 750 Kč	72 001 Kč
9 000 000 Kč	2 863 501 Kč	2 803 500 Kč	60 001 Kč
9 500 000 Kč	3 007 251 Kč	2 959 250 Kč	48 001 Kč
10 000 000 Kč	3 151 001 Kč	3 115 000 Kč	36 001 Kč
11 000 000 Kč	3 438 501 Kč	3 426 500 Kč	12 001 Kč
12 000 000 Kč	3 726 001 Kč	3 738 000 Kč	- 11 999 Kč
13 000 000 Kč	4 013 501 Kč	4 049 500 Kč	- 35 999 Kč
14 000 000 Kč	4 301 001 Kč	4 361 000 Kč	- 59 999 Kč
15 000 000 Kč	4 588 501 Kč	4 672 500 Kč	- 83 999 Kč
16 000 000 Kč	4 876 001 Kč	4 984 000 Kč	- 107 999 Kč
17 000 000 Kč	5 163 501 Kč	5 295 500 Kč	- 131 999 Kč
18 000 000 Kč	5 451 001 Kč	5 607 000 Kč	- 155 999 Kč
19 000 000 Kč	5 738 501 Kč	5 918 500 Kč	- 179 999 Kč
20 000 000 Kč	6 026 001 Kč	6 230 000 Kč	- 203 999 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Z tabulky je patrné, že odvodová povinnost fyzických osob je nižší pouze při základech daně v rozmezí 200 až 400 tis. Kč. A poté až při základu daně nad hranicí 12 mil. Kč.

Na první pohled je tedy, při dosažení základu daně v intervalu 500 tis. Kč až do 11 000 tis. Kč včetně, daňově výhodnější podnikání právnické osoby. Graficky je tabulka zpracována následovně:

Obrázek 13: Srovnání odvodové povinnosti PO a FO

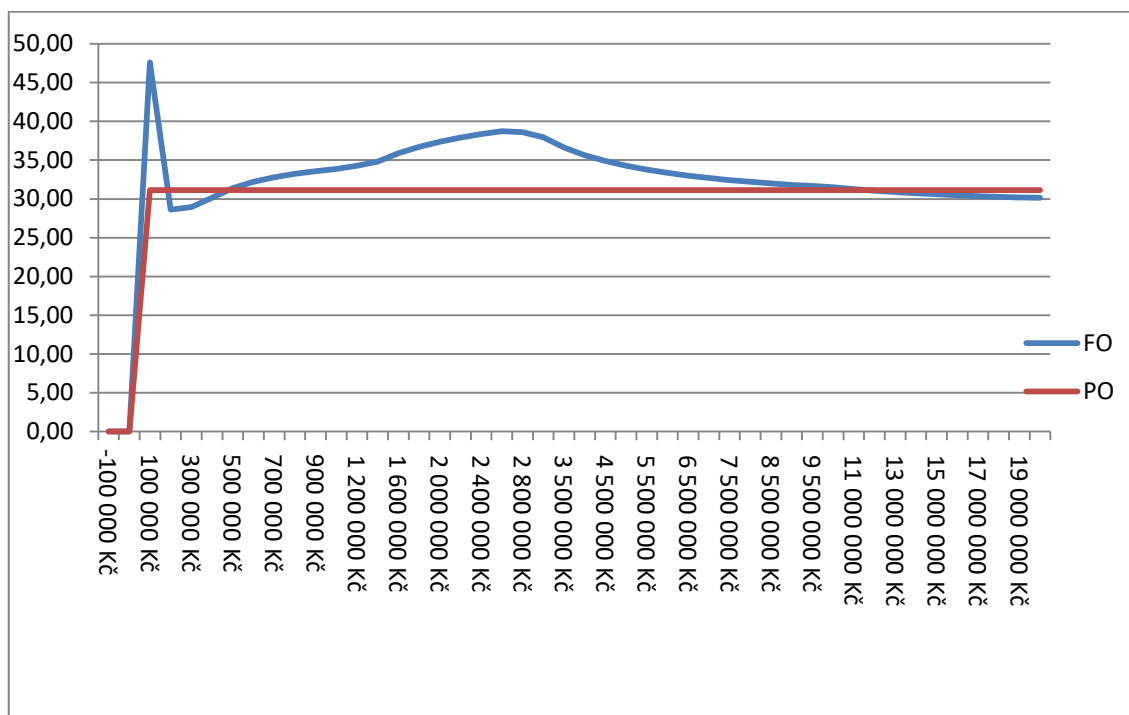

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Modrá čára představuje odvodovou povinnost právnických a červená fyzických osob. Z grafu je patrný nejdůležitější aspekt tohoto srovnání – ať už je v případě konkrétního daňového základu výhodnější kterákoliv z variant, není tento rozdíl příliš signifikantní.

Lepší srovnání poskytuje následující obrázek 14, kde jsou místo skutečných částek odvodové povinnosti, komparovány sazby daňového a odvodového zatížení v procentech. Ty jsou, v případě odvodové povinnosti fyzických osob, uvedeny v příloze B této práce a v případě právnické osoby v konstantní výši 31,15 %.

Obrázek 14: Komparace odvodové povinnosti FO a PO v procentech

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Je ale nutné reflektovat další hlediska, která mohou celý výsledek změnit.

Slevy na dani a nezdanitelné části základu daně z příjmů fyzických osob

Fyzickým osobám dává zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů možnost uplatit celou řadu nástrojů souzřících k optimalizaci jejich daňové povinnosti. Jednu z možností představují **nezdanitelné části základu daně**, které jsou vymezeny v § 15 ZDP. Jedná se například o:

- dary a jiná zákonem vymezená bezúplatná plnění,
- zaplacené úroky z úvěru ze stavebního spoření nebo hypotečního úvěru,
- příspěvky na penzijní připojištění nebo soukromé životní pojištění,
- členské příspěvky zaplacené odborovým organizacím.

Slevy na dani pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob obsahuje § 35ba až 35c ZDP, který dává plátcům daně z příjmů fyzických osob možnost uplatit si slevu z již vypočtené daně a to například:

- základní slevu na poplatníka ve výši 24 840 Kč,

- slevu na manželku, která nemá zdanitelné příjmy přesahující zákonem stanovený limit, ve výši 24 840 Kč,
- daňové zvýhodnění na 1. vyživované dítě ve výši 13 404 Kč, na druhé 19 404 Kč na třetí dítě ve výši 24 204 Kč,
- dále také slevu na držitele průkazu ZTP, slevu na studenta, na evidenci tržeb nebo umístění dítěte.

Pokud dojde ke změně vstupních předpokladů a odvodová povinnost fyzické osoby bude kalkulovaná za předpokladu, že podnikatel má dvě děti a uplatňuje nezdanitelnou částku z titulu příspěvků na penzijní připojištění ve výši 24 000 Kč, bude jeho daňová povinnost nižší o 36 408 Kč (13 404 Kč na první dítě + 19 404 Kč na druhé dítě a 3 600 Kč, což představuje 15 % z částky 24 000 Kč).

Vzhledem k malým rozdílům mezi odvodovou povinností fyzických a právnických osob představuje úspora na dani ve výši 36 408 Kč podstatnou změnu původně formulovaných závěrů. Zatímco při uplatnění základní slevy na poplatníka se zdanění fyzických osob vyplatilo při daňových základech v rozmezí 200 až 400 tis. Kč, při změněných vstupních předpokladech a využití možnosti snížit základ daně o dalších 36 408 Kč se interval podstatně rozšiřuje a to až do hranice jednoho milionu korun základu daně jak ukazuje tabulka 11.

Tabulka 11: Komparace odvodové povinnosti fyzických a právnických osob při změně vstupních předpokladů

Základ daně	Odvodová povinnost FO	Odvodová povinnost (PO)	Rozdíl FO - PO
- 100 000 Kč	14 792 Kč	- Kč	14 792 Kč
- Kč	14 792 Kč	- Kč	14 792 Kč
100 000 Kč	14 792 Kč	31 150 Kč	- 16 358 Kč
200 000 Kč	20 820 Kč	62 300 Kč	- 41 480 Kč
300 000 Kč	50 420 Kč	93 450 Kč	- 43 030 Kč
400 000 Kč	84 152 Kč	124 600 Kč	- 40 448 Kč
500 000 Kč	120 502 Kč	155 750 Kč	- 35 248 Kč
600 000 Kč	156 852 Kč	186 900 Kč	- 30 048 Kč
700 000 Kč	193 202 Kč	218 050 Kč	- 24 848 Kč
800 000 Kč	229 552 Kč	249 200 Kč	- 19 648 Kč
900 000 Kč	265 902 Kč	280 350 Kč	- 14 448 Kč
1 000 000 Kč	302 252 Kč	311 500 Kč	- 9 248 Kč
1 200 000 Kč	374 952 Kč	373 800 Kč	1 152 Kč
1 400 000 Kč	450 793 Kč	436 100 Kč	14 693 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Sociální a zdravotní pojištění společníka obchodní společnosti

Dalším aspektem ovlivňujícím daňovou optimalizaci právnických osob je sociální a zdravotní pojištění podnikatele. Na rozdíl od fyzické osoby, u které je vyměřovacím základem pro zdravotní a sociální pojištění podnikatele 50 % základu daně, není společník právnické osoby zdravotně ani sociálně pojištěný. Protože je zdravotní pojištění pro všechny osoby s trvalým pobytem na území ČR (bez ohledu na státní občanství) povinné, a protože neúčast na sociálním pojištění může mít vážné důsledky například při žádosti o starobní důchod, měl by podnikatel takovou situaci reflektovat.

Vhodným řešením může být například vyplácení odměny za činnost jednatele společnosti ve výši průměrné mzdy v národním hospodářství, která byla ve 4. čtvrtletí roku 2017 ve výši 31 646 Kč (ČSÚ, 2018). Výpočet čisté odměny a celkových ročních nákladů společnosti na vyplácení odměny člena statutárního orgánu byl proveden v tabulce 12.

Tabulka 12: Výpočet mzdy a ročních mzdových nákladů

	<i>měsíční odměna</i>	<i>odměna za 1 rok</i>
Hrubá mzda	31 646 Kč	379 752 Kč
Zdravotní pojištění zaměstnance	1 425 Kč	17 100 Kč
Sociální pojištění zaměstnance	2 057 Kč	24 684 Kč
Superhrubá mzda	42 406 Kč	508 872 Kč
Superhrubá mzda zaokrouhlená	42 500 Kč	510 000 Kč
Daň 15 %	6 375 Kč	76 500 Kč
Daň po odpočtu slevy na poplatníka	4 305 Kč	51 660 Kč
Čistá mzda	23 859 Kč	286 308 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Jednatel, respektive společník, si tímto opatřením zajistil, že za něj, jako fyzickou osobu, bude hrazeno sociální i zdravotní pojištění a zároveň tím zvýší daňově účinné výdaje společnosti. Roční částka tohoto zvýšení je patrná z tabulky 12. Celkové náklady společnosti představuje roční částka superhrubé mzdy (tj. hrubá mzda včetně sociálního a zdravotního pojištění, které platí zaměstnavatel za zaměstnance). Daňová úspora ze snížení daňového základu o 286 308 Kč při sazbě daně 19 % představuje částku 54 399 Kč za rok. V takovém případě, jak ukazuje následující tabulka 13, je daňová zátěž fyzických osob vyšší až do hranice základu daně 14 milionů Kč.

Na zřeteli je nutné mít také související aspekt – tj. že podnik musí opravdu uhradit každý měsíc částku 42 406 Kč. Zvolené opatření pro zajištění úhrady sociálního a zdravotního pojištění společníka obchodní korporace lze doporučit pouze společností se základem daně od 300 tis. Kč. Protože pokud má korporace základ daně nižší, znamená to, že si společník na tyto odvody „nevydělal“. A společnost by díky výplatě odměny vykázala ztrátu, což je z hlediska dlouhodobé perspektivy a plánování cash-flow neudržitelné.

Tabulka 13: Srovnání odvodové zátěže FO a PO snížené

Základ daně	Odvodová povinnost FO	Odvodová povinnost PO	Odvod.povin. PO - snížená	Rozdíl mezi FO a PO - snížené
-	100 000 Kč	47 600 Kč	- Kč	47 600 Kč
	- Kč	47 600 Kč	- Kč	47 600 Kč
	100 000 Kč	47 600 Kč	31 150 Kč	47 600 Kč
	200 000 Kč	57 228 Kč	62 300 Kč	49 327 Kč
	300 000 Kč	86 828 Kč	93 450 Kč	47 777 Kč
	400 000 Kč	120 560 Kč	124 600 Kč	50 359 Kč
	500 000 Kč	156 910 Kč	155 750 Kč	55 559 Kč
	600 000 Kč	193 260 Kč	186 900 Kč	60 759 Kč
	700 000 Kč	229 610 Kč	218 050 Kč	65 959 Kč
	800 000 Kč	265 960 Kč	249 200 Kč	71 159 Kč
	900 000 Kč	302 310 Kč	280 350 Kč	76 359 Kč
	1 000 000 Kč	338 660 Kč	311 500 Kč	81 559 Kč
	1 200 000 Kč	411 360 Kč	373 800 Kč	91 959 Kč
	1 400 000 Kč	487 201 Kč	436 100 Kč	105 500 Kč
	1 600 000 Kč	573 901 Kč	498 400 Kč	129 900 Kč
	1 800 000 Kč	660 601 Kč	560 700 Kč	154 300 Kč
	2 000 000 Kč	747 301 Kč	623 000 Kč	178 700 Kč
	2 200 000 Kč	834 001 Kč	685 300 Kč	203 100 Kč
	2 400 000 Kč	920 701 Kč	747 600 Kč	227 500 Kč
	2 600 000 Kč	1 007 401 Kč	809 900 Kč	251 900 Kč
	2 800 000 Kč	1 081 001 Kč	872 200 Kč	263 200 Kč
	3 000 000 Kč	1 138 501 Kč	934 500 Kč	258 400 Kč
	3 500 000 Kč	1 282 251 Kč	1 090 250 Kč	246 400 Kč
	4 000 000 Kč	1 426 001 Kč	1 246 000 Kč	234 400 Kč
	4 500 000 Kč	1 569 751 Kč	1 401 750 Kč	222 400 Kč
	5 000 000 Kč	1 713 501 Kč	1 557 500 Kč	210 400 Kč
	5 500 000 Kč	1 857 251 Kč	1 713 250 Kč	198 400 Kč
	6 000 000 Kč	2 001 001 Kč	1 869 000 Kč	186 400 Kč
	6 500 000 Kč	2 144 751 Kč	2 024 750 Kč	174 400 Kč
	7 000 000 Kč	2 288 501 Kč	2 180 500 Kč	162 400 Kč
	7 500 000 Kč	2 432 251 Kč	2 336 250 Kč	150 400 Kč
	8 000 000 Kč	2 576 001 Kč	2 492 000 Kč	138 400 Kč
	8 500 000 Kč	2 719 751 Kč	2 647 750 Kč	126 400 Kč
	9 000 000 Kč	2 863 501 Kč	2 803 500 Kč	114 400 Kč
	9 500 000 Kč	3 007 251 Kč	2 959 250 Kč	102 400 Kč
	10 000 000 Kč	3 151 001 Kč	3 115 000 Kč	90 400 Kč
	11 000 000 Kč	3 438 501 Kč	3 426 500 Kč	66 400 Kč
	12 000 000 Kč	3 726 001 Kč	3 738 000 Kč	42 400 Kč
	13 000 000 Kč	4 013 501 Kč	4 049 500 Kč	18 400 Kč
	14 000 000 Kč	4 301 001 Kč	4 361 000 Kč	5 600 Kč
	15 000 000 Kč	4 588 501 Kč	4 672 500 Kč	29 600 Kč
	16 000 000 Kč	4 876 001 Kč	4 984 000 Kč	53 600 Kč
	17 000 000 Kč	5 163 501 Kč	5 295 500 Kč	77 600 Kč
	18 000 000 Kč	5 451 001 Kč	5 607 000 Kč	101 600 Kč
	19 000 000 Kč	5 738 501 Kč	5 918 500 Kč	125 600 Kč
	20 000 000 Kč	6 026 001 Kč	6 230 000 Kč	149 600 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Rozklad zdanění příjmů fyzických osob na spolupracující manželku

Fyzická osoba se v případě spolupráce, například se svojí manželkou, bude rozhodovat, zda podnikat formou společnosti s ručením omezeným nebo zda bude podnikat pouze manžel, který bude na svoji manželku – jako spolupracující osobu – převádět část svých příjmů a výdajů. Pokud bude rozdělovat výsledky jeho podnikatelské činnosti pouze na manželku (manžela), lze převést maximálně 50 % příjmů a výdajů, maximálně však 540 000 Kč výsledku hospodaření, tj. částku, o kterou příjmy převyšují výdaje (dle odst. 3 § 13 ZDP).

Rozklad jednotlivých základů daně na spolupracující osobu a následný výpočet daně z příjmů fyzických osob a odvodů na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení podnikatele a také stejné výpočty z převedeného základu daně spolupracující osoby (SO) obsahuje tabulka 14. Poslední sloupec obsahuje celkovou odvodovou povinnost konkrétních základů daně při využití institutu spolupracující osoby, který bude dále komparovaná s původními hodnotami.

Tabulka 14: Výpočet o odvodové povinnosti spolupracujících osob

Základ daně	Převod 50 % na SO	ZD podnikatele	Daň z příjmů podnikatele	SZ a ZP podnikatele	Daň příjmů SO	SZ a ZP SO	Celková odvodová povinnost
100 000 Kč	50 000 Kč	50 000 Kč	- Kč	47 600 Kč	- Kč	47 600 Kč	95 200 Kč
200 000 Kč	100 000 Kč	100 000 Kč	- Kč	47 600 Kč	- Kč	47 600 Kč	95 200 Kč
300 000 Kč	150 000 Kč	150 000 Kč	- Kč	47 600 Kč	- Kč	47 600 Kč	95 200 Kč
400 000 Kč	200 000 Kč	200 000 Kč	5 160 Kč	52 068 Kč	5 160 Kč	52 068 Kč	114 456 Kč
500 000 Kč	250 000 Kč	250 000 Kč	12 660 Kč	59 368 Kč	12 660 Kč	59 368 Kč	144 056 Kč
600 000 Kč	300 000 Kč	300 000 Kč	20 160 Kč	66 668 Kč	20 160 Kč	66 668 Kč	173 656 Kč
700 000 Kč	350 000 Kč	350 000 Kč	27 660 Kč	74 725 Kč	27 660 Kč	74 725 Kč	204 770 Kč
800 000 Kč	400 000 Kč	400 000 Kč	35 160 Kč	85 400 Kč	35 160 Kč	85 400 Kč	241 120 Kč
900 000 Kč	450 000 Kč	450 000 Kč	42 660 Kč	96 075 Kč	42 660 Kč	96 075 Kč	277 470 Kč
1 000 000 Kč	500 000 Kč	500 000 Kč	50 160 Kč	106 750 Kč	50 160 Kč	106 750 Kč	313 820 Kč
1 200 000 Kč	540 000 Kč	660 000 Kč	74 160 Kč	140 910 Kč	56 160 Kč	115 290 Kč	386 520 Kč
1 400 000 Kč	540 000 Kč	860 000 Kč	104 160 Kč	183 610 Kč	56 160 Kč	115 290 Kč	459 220 Kč
1 600 000 Kč	540 000 Kč	1 060 000 Kč	134 160 Kč	226 310 Kč	56 160 Kč	115 290 Kč	531 920 Kč
1 800 000 Kč	540 000 Kč	1 260 000 Kč	164 160 Kč	269 010 Kč	56 160 Kč	115 290 Kč	604 620 Kč
2 000 000 Kč	540 000 Kč	1 460 000 Kč	201 501 Kč	311 710 Kč	56 160 Kč	115 290 Kč	684 661 Kč
2 200 000 Kč	540 000 Kč	1 660 000 Kč	245 501 Kč	354 410 Kč	56 160 Kč	115 290 Kč	771 361 Kč
2 400 000 Kč	540 000 Kč	1 860 000 Kč	289 501 Kč	397 110 Kč	56 160 Kč	115 290 Kč	858 061 Kč
2 600 000 Kč	540 000 Kč	2 060 000 Kč	333 501 Kč	438 810 Kč	56 160 Kč	115 290 Kč	943 761 Kč
2 800 000 Kč	540 000 Kč	2 260 000 Kč	377 501 Kč	482 510 Kč	56 160 Kč	115 290 Kč	1 031 461 Kč
3 000 000 Kč	540 000 Kč	2 460 000 Kč	421 501 Kč	525 210 Kč	56 160 Kč	115 290 Kč	1 118 161 Kč
3 500 000 Kč	540 000 Kč	2 960 000 Kč	531 501 Kč	595 500 Kč	56 160 Kč	115 290 Kč	1 298 451 Kč
4 000 000 Kč	540 000 Kč	3 460 000 Kč	641 501 Kč	629 250 Kč	56 160 Kč	115 290 Kč	1 442 201 Kč
4 500 000 Kč	540 000 Kč	3 960 000 Kč	751 501 Kč	663 000 Kč	56 160 Kč	115 290 Kč	1 585 951 Kč
5 000 000 Kč	540 000 Kč	4 460 000 Kč	861 501 Kč	696 750 Kč	56 160 Kč	115 290 Kč	1 729 701 Kč
5 500 000 Kč	540 000 Kč	4 960 000 Kč	971 501 Kč	730 500 Kč	56 160 Kč	115 290 Kč	1 873 451 Kč
6 000 000 Kč	540 000 Kč	5 460 000 Kč	1 081 501 Kč	764 250 Kč	56 160 Kč	115 290 Kč	2 017 201 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Následující tabulka 15 uvádí daňové a odvodové zatížení fyzické osoby, tak jak bylo prezentováno v předchozích částech, dále daňové a odvodové zatížení fyzické osoby, která převedla maximální část svého základu daně na spolupracující osobu a také

odvodovou povinnost právnických osob. Dále jsou zde dva sloupce, kde je provedena komparace jednotlivých druhů zdanění. První z obou sloupců porovnává rozdíl mezi odvodovou povinností fyzické osoby, která celý svůj výsledek hospodaření daní sama a tou, která v maximální možné míře využívá možnosti převést část svých příjmů a výdajů na spolupracující osobu. Druhý sloupec komparuje zdanění fyzické osoby podnikatele a jeho spolupracující osoby s odvodovou povinností právnické osoby.

Tabulka 15: Komparace zdanění FO, FO-SO a PO

Základ daně	Odvod. pov. FO - SO	Odvod. pov. FO - původní	Odvod. pov. PO	Rozdíl mezi FO-SO a FO-pův.	Rozdíl mezi FO-SO a PO
100 000 Kč	95 200 Kč	47 600 Kč	31 150 Kč	47 600 Kč	64 050 Kč
200 000 Kč	95 200 Kč	57 228 Kč	62 300 Kč	37 972 Kč	32 900 Kč
300 000 Kč	95 200 Kč	86 828 Kč	93 450 Kč	8 372 Kč	1 750 Kč
400 000 Kč	114 456 Kč	120 560 Kč	124 600 Kč	6 104 Kč	10 144 Kč
500 000 Kč	144 056 Kč	156 910 Kč	155 750 Kč	12 854 Kč	11 694 Kč
600 000 Kč	173 656 Kč	193 260 Kč	186 900 Kč	19 604 Kč	13 244 Kč
700 000 Kč	204 770 Kč	229 610 Kč	218 050 Kč	24 840 Kč	13 280 Kč
800 000 Kč	241 120 Kč	265 960 Kč	249 200 Kč	24 840 Kč	8 080 Kč
900 000 Kč	277 470 Kč	302 310 Kč	280 350 Kč	24 840 Kč	2 880 Kč
1 000 000 Kč	313 820 Kč	338 660 Kč	311 500 Kč	24 840 Kč	2 320 Kč
1 200 000 Kč	386 520 Kč	411 360 Kč	373 800 Kč	24 840 Kč	12 720 Kč
1 400 000 Kč	459 220 Kč	487 201 Kč	436 100 Kč	27 981 Kč	23 120 Kč
1 600 000 Kč	531 920 Kč	573 901 Kč	498 400 Kč	41 981 Kč	33 520 Kč
1 800 000 Kč	604 620 Kč	660 601 Kč	560 700 Kč	55 981 Kč	43 920 Kč
2 000 000 Kč	684 661 Kč	747 301 Kč	623 000 Kč	62 640 Kč	61 661 Kč
2 200 000 Kč	771 361 Kč	834 001 Kč	685 300 Kč	62 640 Kč	86 061 Kč
2 400 000 Kč	858 061 Kč	920 701 Kč	747 600 Kč	62 640 Kč	110 461 Kč
2 600 000 Kč	943 761 Kč	1 007 401 Kč	809 900 Kč	63 640 Kč	133 861 Kč
2 800 000 Kč	1 031 461 Kč	1 081 001 Kč	872 200 Kč	49 540 Kč	159 261 Kč
3 000 000 Kč	1 118 161 Kč	1 138 501 Kč	934 500 Kč	20 340 Kč	183 661 Kč
3 500 000 Kč	1 298 451 Kč	1 282 251 Kč	1 090 250 Kč	16 200 Kč	208 201 Kč
4 000 000 Kč	1 442 201 Kč	1 426 001 Kč	1 246 000 Kč	16 200 Kč	196 201 Kč
4 500 000 Kč	1 585 951 Kč	1 569 751 Kč	1 401 750 Kč	16 200 Kč	184 201 Kč
5 000 000 Kč	1 729 701 Kč	1 713 501 Kč	1 557 500 Kč	16 200 Kč	172 201 Kč
5 500 000 Kč	1 873 451 Kč	1 857 251 Kč	1 713 250 Kč	16 200 Kč	160 201 Kč
6 000 000 Kč	2 017 201 Kč	2 001 001 Kč	1 869 000 Kč	16 200 Kč	148 201 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Komparace odvodového zatížení fyzické osoby jednotlivce s fyzickou osobou (FO), která využívá institutu spolupracující osoby (FOS) ukazuje, že rozklad má smysl pouze v případě základu daně nad 400 tis. Kč. Do této hranice, se převod části základu daně nevyplatí a to z důvodu dvojnásobného minimálního vyměřovacího základu pro účely zdravotních a sociálních odvodů.

Rozmezí celkového výsledku podnikání 700 až 1 200 tis. Kč přináší podnikateli FOS úsporu právě ve výši slevy na druhého z poplatníků. Další výrazná úspora ve zdanění

FOS oproti FO se projevuje až do výše základu daně 3 mil. Kč a to díky úspoře na solidárním zvýšení daně. Od této hranice je ovšem zdanění formou FOS nevýhodný a to proto, že rozdělení vyměřovacího základu na spolupracující osobu oddálí dosažení maximálního vyměřovacího základu pro odvody sociálního zabezpečení.

Pokud se má podnikatel rozhodnout, zda podnikat formou právnické osoby nebo formou spolupráce s jeho manželkou, lze z hlediska daňové optimalizace doporučit následující:

- pro velmi malé základy daně, se vyplatí založení společnosti s ručením omezeným. Obě osoby ušetří na odvodu ZP a SZ z minimálních vyměřovacích základů, ale nesmí zapomenout, že v takovém případě nejsou účastny pojištění.
- pro výsledek hospodaření od 400 do 900 tis. Kč se podnikateli vyplatí podnikat jako fyzická osoba s využitím spolupracující osoby,
- nad hranici základu daně 1 milion Kč je opět daňově výhodnější podnikání právnických osob.

Každá situace má svá specifika a různé dopady na zkoumanou komparaci. Proto je vhodné k nim přistupovat individuálně.

4.2.3 Shrnutí poznatků

Z komparace nejen daňové, ale primárně komplexní odvodové povinnosti fyzických a právnických osob, která byla provedena v předchozích kapitolách, lze pro zobecnění vyvodit následující závěry:

- rozdíly mezi odvodovou povinností fyzických a právnických osob nejsou příliš signifikantní,
- při záporných a velmi nízkých základech daně (do 200 tis. Kč) je z daňového hlediska optimální podnikání právnických osob,
- při nízkých základech daně (200 – 400 tis. Kč) je výhodnější zdanění fyzických osob,
- pro daňové základy v intervalu 400 tis. Kč až 12 mil. Kč představuje daňovou úsporu volba právnické osoby jako vhodné formy podnikání,
- pro velmi vysoké základy daně (nad 12 mil. Kč) se díky stropu pro platby sociálního zabezpečení stává výhodnější úhrada odvodové povinnosti fyzických osob,

- uplatněním odčitatelných částek a slev na dani z příjmů je možné optimalizovat odvodovou povinnost podnikatele,
- společník obchodní korporace není účasten zdravotního ani sociálního pojištění a v této souvislosti mu vznikají další náklady, na které musí brát zřetel.

V následující kapitole budou zmíněny další důležité faktory, které ovlivňují rozhodování podnikatele o výběru optimální formy podnikání.

4.3 Komparace podnikání fyzických a právnických osob z právního hlediska

Pro podnikání lze zvolit řadu různých právních forem. Každá z nich však zahrnuje určité výhody i nevýhody, na které je třeba brát zřetel. Jednotlivec – fyzická osoba může začít podnikat jako samostatná fyzická osoba (tj. osoba samostatně výdělečně činná) nebo pro účely podnikání založit obchodní společnost. Podnikat mohou i jiné právnické osoby jako třeba družstva či spolky, ale podnikání nebývá jejich primárním cílem, proto zde nebudou dále řešeny.

Existuje řada kritérií, podle kterých lze právní formu pro podnikání zvolit. Patří sem například počet osob účastnících se na podnikání, vzájemné vztahy mezi nimi, míra podnikatelského rizika, daňové aspekty, výše počátečního kapitálu, možnost vstupu dalších investorů nebo administrativní náročnost založení.

Jedním z možných aspektů při výběru vhodné formy podnikání může být také **cena za zpracování účetnictví respektive daňové evidence (DE)**. Na základě provedeného průzkumu trhu a zpracovaných cenové nabídek na vedení komplexní roční účetní a daňové agendy – tj. daňové evidence a zpracování daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob včetně závěrky daňové evidence, ve vybraných plzeňských účetních a daňových kancelářích, byly zjištěny následující ceny za zpracování daňové evidence podnikatelské činnosti zvoleného daňové subjektu – pana Josefa Mráze, který byl představen v kapitole 3.2.1. Roční cenová kalkulace, bez zpracování mzdové a personální agendy (jejíž cena je pro obě formy podnikání totožná), je uvedena v tabulce 16.

Tabulka 16: Roční cenová kalkulace podnikání fyzické osoby

<i>Druh dokladu</i>	<i>Počet položek</i>	<i>Cena za zpracování</i>
Faktury přijaté	764	15 280 Kč
Faktury vydané	161	3 220 Kč
Pokladní doklady	1926	38 520 Kč
Bankovní doklady v Kč	2816	56 320 Kč
Bankovní doklady v Eur	101	2 020 Kč
Interní doklady + ostatní	169	3 380 Kč
Cena za zpracování DE celkem	5937	118 740 Kč
Cena za zpracování ZDE	1	9 895 Kč
Cena za zpracování DPFO	1	5 000 Kč
Roční náklady celkem		133 635 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Cena za jednu zaúčtovanou položku daňové evidence (což představuje jeden účetní doklad nebo jednu položku bankovního výpisu) je stanovena na 20 Kč. Cena je tedy závislá na počtu konkrétních účetních dokladů – počtu přijatých a vydaných faktur, pokladních dokladů, počtu položek bankovních výpisů ze všech bankovních účtů podnikatele a ostatních dokladů. Položka ostatní doklady obsahuje závazky, které nejsou podloženy přijatými fakturami (např. závazky na základě splátkových a platebních kalendářů, předpisy daní, pojištění a závazků z mezd), interní doklady (zaúčtování mezd, zápočtů a vnitřního zúčtování) a případných dalších dokladů.

Cena za zpracování závěrky daňové evidence (ZDE) je stanovena ve výši jednoho měsíčního zpracování dané agendy (tj. 118 740 Kč / 12 měsíců = 9 895 Kč) a cena za zpracování daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob (DPFO) je dle rozsahu zpracování, složitosti, riziku a kvality podkladů určena v rozmezí 3 – 10 tis. Kč. V daném konkrétním případě byla odhadnuta na 5 tis. Kč.

Celková cena za zpracování kompletní agendy pana Josefa Mráze – fyzické osoby vedoucí daňovou evidenci je 133 635 Kč za rok.

V případě, že Josef Mráz transformuje svoji podnikatelskou činnost na společnost s ručením omezeným, se cena za zpracování jeho agendy změní následovně:

Tabulka 17: Roční cenová kalkulace podnikání právnické osoby

<i>Druh dokladu</i>	<i>Počet položek</i>	<i>Cena za zpracování</i>
Faktury přijaté	1528	30 560 Kč
Faktury vydané	322	6 440 Kč
Pokladní doklady	3852	77 040 Kč
Bankovní doklady v Kč	2816	56 320 Kč
Bankovní doklady v Eur	101	2 020 Kč
Interní doklady + ostatní	169	3 380 Kč
Cena za zpracování účetnictví	8788	175 760 Kč
Cena za zpracování ÚZ	1	14 647 Kč
Cena za zpracování DPPO	1	10 000 Kč
Roční náklady celkem		200 407 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2018

Nejmarkantnější rozdíl mezi cenou za zpracování daňové evidence a cenou za zpracování účetnictví je v systému počítání účetních položek. Při zpracování cenové nabídky a při vyúčtování služeb za zpracování účetnictví vychází účetní kancelář z počtu položek dle účetního deníku. Protože pan Josef Mráz je ze zákona (vzhledem k výši obrátu) povinným plátcem daně z přidané hodnoty, počítá se každý doklad přijatých a vydaných faktur a také pokladních dokladů jako dvě položky. První jako zaúčtování nákladů respektive výnosů a příslušného zúčtovacího vztahu a druhá položka jako zaúčtování DPH na vstupu respektive výstupu. Z tohoto důvodu se první tři řádky tabulky zdvojnásobily a tím se vyšplhala cena za roční zpracování účetnictví na 175 760 Kč.

Cena za zpracování roční účetní závěrky je opět počítána jako jedna dvanáctina roční ceny za zpracování účetnictví (tj. 175 760 Kč / 12 měsíců = 14 647 Kč). A cena za zpracování daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob ve výši 10 tis. Kč (daňová kancelář má stanoveno rozmezí mezi 5 – 50 tis. Kč vzhledem k rozsahu, složitosti a riziku zpracování).

Celková cena za zpracování kompletní agendy pana Josefa Mráze – jednatele právnické osoby vedoucí účetnictví je 200 407 Kč za rok. Oproti zpracování stejné agendy fyzické osoby je zde navýšení ceny o 67 242 Kč.

Dalším aspektem může být například **organizační struktura podnikání**. V tomto případě se jedná o podnikání pana Mráze, který nemá zájem o rozšiřování – rozmělnění pravomocí, majetku ani případného zisku. Veškeré aktivity zajišťuje prostřednictvím svých zaměstnanců případně formou outsourcingu. Vzhledem k tomu nepřipadá v úvahu žádná z osobních společností, které musí být založeny minimálně dvěma osobami, ani družstvo případně akciová společnost. Naopak, vzhledem k obratu lze doporučit založení jednočlenné společnosti s ručením omezeným. Pan Mráz tímto krokem ochrání svůj soukromý majetek a zároveň zachová dosavadní organizační strukturu svého podnikání.

5 SUMATIVNÍ EVALUACE A DOPORUČENÍ

Volba právní formy podnikání je jedním z nejdůležitějších dilemat, které podnikatel řeší při zahájení podnikání. Toto rozhodnutí ovlivňuje dlouhodobě charakter podnikání a případná změna takového rozhodnutí je spojena s dodatečnými finančními i časovými náklady. Proto by každý podnikatel měl být velmi obezřetný a rozhodovat se na základě objektivních informací a faktů.

5.1 Postup volby formy podnikání

Prvním krokem předcházejícímu zahájení každé podnikatelské činnosti, by mělo být vypracování podnikatelského záměru. **Podnikatelský záměr** by měl odpovídat na tzv. tři základní problémy podnikání – co, jak a pro koho? Jeho úkolem je tedy specifikovat konkrétní podnikatelský nápad (charakteristiku a zaměření činnosti, popis výrobku, služby a jejich přidané hodnoty - nápadu). Součástí podnikatelského záměru by také měla být analýza trhu: popis a prognóza poptávky, charakteristika spotřebitelů, citlivost poptávky na cenu a ceny na poptávku, rozbor konkurence, stav a podíl konkurence na trhu, odlišnost přístupu proti konkurentům. Dále způsob uvedení výrobku na trh, distribuce, zabezpečení odbytu, reklama, propagace, obsah činnosti a způsob její realizace, stanovit potřebné výrobní faktory a investice, a posoudit reálnost celého projektu (Skálová, 2012, s. 9).

Jako další krok při rozhodování podnikatele lze doporučit zjištění co největšího množství relevantních informací o jednotlivých právních formách a prvotní eliminace těch zcela nevhodných. Následně je třeba zvolit vhodná kritéria, podle kterých se bude podnikatel rozhodovat. Po vyhodnocení možných variant je možné přikročit k vlastní volbě právní formy podnikání a po vyhodnocení zpětně ověřit, že zvolená právní forma nejlépe vyhovuje požadovaným kritériím.

5.2 Kritéria pro volbu vhodné právní formy

V následující části bude poukázáno na specifické faktory, které by podnikatel měl zvážit, při výběru právní formy jeho podnikání. Možnými kritérii takové volby mohou být například:

- způsob a rozsah ručení s ohledem na odhadnuté podnikatelské riziko,

- organizační struktura a oprávnění k řízení podniku (tj. zastupování a vedení podniku navenek, možnost spolurozhodování a apod.),
- počet zakladatelů,
- požadavky na počáteční kapitál,
- administrativní a časová náročnost založení podniku a rozsah výdajů spojených se založením podniku,
- účast na zisku (ztrátě),
- finanční možnosti (zejména přístup k cizímu kapitálu),
- daňové zatížení,
- zveřejňovací povinnost atd. (Synek, 2011, s. 27).

Riziko jako kritérium volby formy podnikání - podnikatelské riziko je komplexní pojem pro všechna rizika, která zásadním způsobem ovlivňují podnikání, respektive mají vliv na rozhodování podnikatele. Pojem riziko lze definovat podle Smejkal a Raise (2013, s. 90) jako možnost, že s určitou pravděpodobností dojde k události, která se liší od předpokládaného stavu či vývoje. Každý podnikatel musí při vykonávání své činnosti mít pokud možno všechny hrozby na zřeteli a snažit se o jejich eliminaci.

Výše rizika není ve všech oborech činnosti stejná a podnikatel by to měl reflektovat i při výběru formy podnikání. Pokud z ekonomické činnosti podnikatele plynou například rizika vysokých ztrát, nebude podnikatel chtít přijít o veškerý svůj majetek, logickou volbou pro něj bude společnost s ručením omezeným. A to i přes to, že to z daňového hlediska nemusí být varianta optimální.

Z důvodu neomezeného ručení fyzické osoby se také nejeví jako vhodné doporučit tento formát pro podnikání pro obory, které vyžadují velkou počáteční investici a s tím spojené výrazné zadlužení podnikatele.

Organizační struktura, oprávnění k řízení podniku, možnost spolurozhodování a počet zakladatelů jsou aspekty, které ovlivňují volbu formy podnikání. Pokud chtějí například dvě nebo více fyzických osob podnikat společně, mohou založit mimo jiné společnost, dříve známou jako sdružení bez právní subjektivity. Nespornou výhodou společnosti je to, že vzniká podpisem smlouvy nebo ústní dohodou a není nutné ji registrovat na úřadech. Nevýhodou je skutečnost, že za veškeré závazky společnosti ručí jednotliví podnikatelé celým svým majetkem a nerozdílně. Solidární odpovědnost všech

účastníků vůči třetím osobám a společné ručení předpokládá plnou důvěru všech členů. Další nevýhodou je, že Společnost není právnickou osobou a nemá právní subjektivitu. Není tak možné vystupovat pod jednotným názvem.

Proto lze pro případ potřeby trvalého podnikání více osob doporučit jako vhodnou formu společnost s ručením omezeným. Skýtá výhody omezeného ručení, právní subjektivity, umožňuje spolupráci více osob stejného postavení a jejich společného rozhodování. A v neposlední řadě možnost budovat brand⁴, firemní kulturu a hodnotu firmy.

Velkou roli při rozhodování o vhodné formě hraje **výše počátečního kapitálu**, která je nezbytná k zahájení podnikatelské činnosti. Již bylo zmíněno, že požadavky na vysoký počáteční kapitál sebou přinášejí i vysoké zadlužení podnikatele a s tím spojené riziko, že v případě neúspěchu podnikatel přijde o celý svůj majetek. Proto bylo v tomto případě doporučeno zvolit formu podnikání s omezeným ručením. Dalším aspektem může být i to, že se na počáteční kapitál může „složit“ více společníků a že obchodní korporace mají snadnější přístup k cizím zdrojům financování podnikatelských aktivit.

Administrativní a časová náročnost založení podniku a rozsah výdajů spojených se založením podniku je nutné mít na zřeteli zejména v případě, že podnikatel plánuje svojí podnikatelskou činnost jen jako přivýdělek, příležitostnou činnost nebo předpokládá jen velmi malý rozsah podnikatelské činnosti. V takovém případě se jeví jako optimální možnost podnikat jako osoba samostatně výdělečně činná, protože zahájení takového podnikání je nejlevnější, nejrychlejší a nejméně administrativně náročné.

Při podnikatelském plánu na založení velké korporace s dlouhodobými cíly nebudou hrát počáteční náklady např. na založení společnosti s ručením omezeným v řádek několika tisíc korun žádnou roli. Ale v takovém případě nebo v případě zahraniční účasti, už je třeba zvážit formu akciové společnosti.

Kritérium **účasti na zisku respektive ztrátě** z podnikatelské činnosti představuje další z významných aspektů rozhodování. Fyzická osoba má svůj čistý zisk – tj. rozdíl mezi

⁴ Brand je anglický termín pro obchodní značku. Tento termín se používá v prostředí obchodu a marketingu, označuje značku konkrétních výrobků (případně i služeb, organizace a jednotlivce). Nejde pouze o logo a značku, ale o to, jak zákazníci vnímají v rámci značky vyráběné produkty atp. (ITBIZ,2018)

příjmy a výdaji po úhradě daně z příjmů a odvodů na sociální a zdravotní pojištění, k dispozici pro svoji osobní spotřebu bez dalšího omezení. Výsledek hospodaření právnické osoby je i po zdanění stále zdrojem této právnické osoby. Společníci obchodních korporací musí na valné hromadě rozhodnout o rozdělení zisku, který korporace vykázala v řádné nebo mimořádné účetní závěrce. V souladu se zákonem o obchodních korporacích může být tento zisk rozdělen mezi společníky, a pokud tak stanoví zakladatelské právní jednání, lze rozhodnout o rozdělení zisku i mezi jiné osoby (např. jednatele, vedoucí pracovníky atd). Zisk, který byl valnou hromadou určen k rozdělení, může být ale mezi společníky či jiné osoby vyplacen až na základě rozhodnutí statutárního orgánu o jeho výplatě, ale pouze v případě, kdy budou splněny všechny zákonné podmínky pro jeho výplatu.

V praxi se lze občas setkat se situací, kdy se podnikatel rozhodne dosáhnout úspory na dani z výplaty podílu a to tak, že zisk zůstává nerozdělen v obchodní korporaci. Podnikatel pak volně disponuje s penězi společnosti, ale oficiálně k výplatě podílu nedojde. Další variantou je, že podnikatel „vyvede“ peníze z právnické osoby například formou pronájmu majetku nebo na základě dohod o provedení práce. Obě varianty jsou, ale dlouhodobě neudržitelné, ať z důvodu nárůstu hotovosti v pokladně, nebo omezeným možnostem podnikatele k výplatě dalších částek pro osobní spotřebu podnikatele. Proto nelze tento způsob daňové optimalizace doporučit.

Přístup k cizímu kapitálu jako rozhodovací kritérium při volbě formy podnikání bude relevantní zejména pro kapitálově náročnější obory podnikání. Založení společnosti má význam tehdy, když je potřeba shromáždit určitý majetek, za účelem „rozjezdu“ podnikatelské činnosti. Ostatně, takový je vlastní smysl podniku – kromě existence alespoň nějakého jmění, kterým by společnost mohla ručit za závazky, tedy minimálního základního kapitálu, jež obchodním korporacím předepisuje aktuální legislativa. V praxi to ale dopadá tak, že základní kapitál figuruje ve společnostech pouze jako účetní položka bez ohledu na to, jaký je osud základních vkladů složených zakladateli.

I pro banky by měla být společnost vhodnějším a důvěryhodnějším partnerem pro poskytování úvěrů a také by měla mít větší šanci na získání například evropských dotací. Získání financí je možné také prostřednictvím přijetí nového společníka nebo formou tichého společenství.

Jako stěžejní hledisko bylo v úvodní kapitole vymezeno **daňové zatížení** jednotlivých právních forem. Východiskem pro daňovou optimalizaci je srovnání provedené v kapitole 4.2, ze kterého vyplývá, že rozdíly mezi základní verzí komparace odvodové zátěže fyzických a právnických osob nejsou příliš signifikantní. Lze je však generalizovat formou doporučení pro malé podnikatele, kteří mohou využít například výdajových paušálů, slev na dani nebo odčitatelných položek, k optimalizaci jejich daňového zatížení vč. benefitu, kterým je úhrada zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení (dále také ZP a SZ). V případě podnikání, které splňuje podmínky pro výkon vedlejší činnosti pro účely ZP a SZ je také z daňového hlediska výhodně využití podniku jednotlivce a dosažení odvodové úspory díky tomu, že se na tyto osoby nevztahují ustanovení o minimálním daňovém základu.

Další hranicí, pro kterou je výhodnější zdanění příjmů fyzických osob, je základ daně 12 mil. Kč a vyšší. Vzhledem ke všem dříve uvedeným aspektům - výhodám a nevýhodám jednotlivých právních forem, nelze doporučit koncept fyzické osobu pro podnikání tak velkého rozsahu, které umožňuje dosažení základu daně nad 12 mil. Kč.

Právnickou osobu lze z hlediska daňové optimalizace doporučit pro podnikání se základem daně nad jeden milion korun českých. V rozmezí základů daně 400 až 1 000 tis. Kč musí podnikatel zvážit další aspekty, jako jsou slevy na dani, odčitatelné položky a faktor úhrady ZP a SZ. A následně se rozhodnout dle konkrétní daňové situace.

Posledním kritériem byla zvolena **zveřejňovací povinnost**. Podle § 21a zákona o účetnictví jsou osoby zapsané v obchodním rejstříku povinny zveřejnit účetní závěrku a pokud to vyžaduje zákon o účetnictví nebo zvláštní právní předpis, také výroční zprávu. Účetní závěrka se zveřejňuje v rozsahu, v jakém byla sestavena. Ve zjednodušeném rozsahu zveřejňují účetní jednotky, které nejsou povinny mít účetní závěrku ověřenou auditorem, s výjimkou akciových společností, které sestavují účetní závěrku v plném rozsahu.

Vejdovová (2018) ve svém článku v Hospodářských novinách uvádí, že například výroční zprávy v některých letech nezveřejnilo až 81 % společností a Hovorka (2018) z informačního serveru Podnikatel.cz zmiňuje statistiku, dle které účetní závěrky za rok 2016 do sbírky listin neuložilo 65 % obchodních korporací. Z těchto údajů jasně vyplývá, že většina podnikatelů se zveřejňovací povinnosti brání. Jako stěžejní důvod Vejdovová (2018) uvádí strach podnikatelů o jejich podnikání. Údaje uváděné

v účetních závěrkách a výročních zprávách považují za citlivé a domnívají se, že jejich zveřejnění by mohlo ohrozit jejich ekonomickou stabilitu a pověst.

ZÁVĚR

V úvodu došlo k vymezení primárního cíle této diplomové práce: zpracování vhodných obecných východisek a doporučení, která by mohla podnikateli pomoci s rozhodováním o výběru optimální formy jeho podnikatelské činnosti, případně o zvolení vhodného okamžiku k realizaci změny stávající formy podnikání.

Teoretickým východiskem pro vlastní analýzu bylo definování podniku, osoby podnikatele a podnikání obecně. Následně bylo vymezeno podnikání fyzických osob, formulovány základní pojmy, formy podnikání v českém legislativním prostředí a druhy evidence hospodářské činnosti podniku jednotlivce. Další části jsou věnovány zdanění příjmů fyzických osob a specifikům jejich podnikání.

Obsahem třetí kapitoly je vymezení podnikání právnických osob - od definice základních pojmů, přes nejčastěji využívané formy podnikání a evidence jejich činnosti. Dále jsou zde popsány základní atributy účetnictví a zdanění výsledků hospodaření právnických osob. V poslední části kapitoly jsou rovněž uvedena základní specifika podnikání právnických osob.

Čtvrtá kapitola je zaměřena na komparaci podnikání fyzických a právnických osob v podmínkách České republiky. V její první části je uvedena příkladová studie, která ukazuje vliv formy evidence hospodářské činnosti podnikatele na jeho základ daně. Ve druhé části je provedeno srovnání obou druhů podnikání z daňového hlediska – nejprve na konkrétním daňovém subjektu a následně obecně, tak aby bylo možné vyvodit univerzální závěry. V poslední části kapitoly jsou obě formy hodnoceny z pohledu zvolených právních aspektů.

Sumativní evaluace a doporučení jsou náplní poslední kapitoly. Nejprve byl nastíněn vhodný postup volby formy podnikatelské činnosti a následně specifikována konkrétní kritéria, který by měl každý podnikatel mít na zřeteli a která by mu měla pomoci při správném rozhodnutí.

Shrnutí poznatků čtvrté kapitoly ukázalo, že rozdíl mezi odvodovou povinností fyzických a právnických osob není příliš signifikantní. V případě zdanění příjmů fyzických osob a výpočtu odvodové povinnosti z titulu zdravotního a tzv. sociálního pojištění a jejich porovnání s daní z příjmů právnických osob ve výši 19 % vychází jako výhodnější varianta právě právnická osoba. Ale protože takto zdaněný zisk je

u právnických osob stále součástí jejich zdrojů a jako takový nemůže být volně využíván podnikatelem pro jeho soukromé účely, je nutné jej vyplatit formou podílu na zisku podnikateli a opět zdanit – tentokrát srážkovou daní ve výši 15 %. V tomto případě jsou obě alternativy srovnatelné jednak z hlediska disponibilního využití peněz, ale také z hlediska výše daňové zátěže.

Existuje celá řada dalších aspektů, které musí podnikatel zvážit. Zásadním hlediskem se ukázala být například velikost podnikatelského subjektu – příležitostný malíř pokojů, jako jednatel společnosti s ručením omezením bude na své klienty působit stejně zvláště jako majitel velkého výrobního podniku, žádající o dotace z evropské unie, který podniká formou fyzické osoby ručící za své aktivity celým svým majetkem.

Způsob ručení je dalším nepřehlédnutelným faktorem, který může významně ovlivnit budoucnost podnikatele. Za všeobecně nejbezpečnější formu, co se týče ručení za závazky korporace a také z hlediska anonymity vlastníka, je akciová společnost. Ale vzhledem k největší administrativní a finanční náročnosti jejího založení a největší administrativní zátěži spojenou s jejím fungováním je třeba i tuto volbu dobře zvážit.

Posledním aspektem, který je třeba zdůraznit, je větší právní ochrana fyzických osob oproti osobám právnickým. A to zejména v oblasti ochrany spotřebitele. Ta byla vždy postavena na principu ochrany slabší smluvní strany – tj. fyzické osoby. Právnická osoba je považována za profesionála a to s ohledem na okolnosti, za nichž dochází ke kontraktaci, s ohledem na větší profesionální zkušenost, znalost práva a lepší dostupnost právních služeb a konečně možnost stanovovat smluvní podmínky jednostranně cestou formulářových smluv.

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Základní atributy akciové společnosti	34
Tabulka 2: Základní atributy společnosti s ručením omezeným	35
Tabulka 3: Dopad vybraných účetních případů do ZD podnikatele vedoucího účetnictví	47
Tabulka 4: Dopad vybraných účetních případů do ZD podnikatele vedoucího daňovou evidenci	48
Tabulka 5: Výkaz příjmů a výdajů 2017	51
Tabulka 6: výpočet odvodové zátěže FO za rok 2017	52
Tabulka 7: Výpočet daně z příjmů právnických osob za rok 2017	54
Tabulka 8: Výpočet podílu na zisku jediného společníka	55
Tabulka 9: komparace zdanění FO a PO	56
Tabulka 10: Komparace odvodové povinnosti fyzických a právnických osob	59
Tabulka 11: Komparace odvodové povinnosti fyzických a právnických osob při změně vstupních předpokladů	63
Tabulka 12: Výpočet mzdy a ročních mzdových nákladů.....	64
Tabulka 13: Srovnání odvodové zátěže FO a PO snížené	65
Tabulka 14: Výpočet o odvodové povinnosti spolupracujících osob	66
Tabulka 15: Komparace zdanění FO, FO-SO a PO	67
Tabulka 16: Roční cenová kalkulace podnikání fyzické osoby.....	70
Tabulka 17: Roční cenová kalkulace podnikání právnické osoby.....	71

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Druhy podnikání fyzických osob	13
Obrázek 2: Členění živností.....	15
Obrázek 3: Přehled účetních jednotek dle zákona o účetnictví	16
Obrázek 4: Model struktury daňové evidence	18
Obrázek 5: Rozdělení příjmů dle ZDP	21
Obrázek 6: Struktura a postup výpočtu daňové povinnosti	23
Obrázek 7: Druhy právnických osob	31
Obrázek 8: Četnost forem podnikání právnických osob v ČR	36
Obrázek 9: Vývoj sazby daně z příjmů právnických osob	40
Obrázek 10: Zjednodušený algoritmus výpočtu daně z příjmů právnických osob.....	42
Obrázek 11: Výsledné rozdělení hrubého zisku OSVČ.....	53
Obrázek 12: Výsledné rozdělení hrubého zisku u právnické osoby.....	55
Obrázek 13: Srovnání odvodové povinnosti PO a FO.....	60
Obrázek 14: Komparace odvodové povinnosti FO a PO v procentech	61

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČR	Česká republika
DE	daňová evidence
DPH	daň z přidané hodnoty
FO	fyzická osoba
FOS	fyzická osoba podnikající se spolupracující osobou
NOS	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
PO	právnícká osoba
s.	strana
SO	spolupracující osoba
SZ	sociální zabezpečení
tzv.	takzvaný
ZD	základ daně
ZDP	zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
ZOK	zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích
ZP	zdravotní pojištění
ZSDP	zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků
ZÚ	zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
ZŽP	zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Akciová společnost. *Nový občanský zákoník* [online]. Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2013 - 2015 [cit. 2018-10-21]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/obchodni-korporace/konkretni-zmeny/akciova-spolecnost>

ARNOLDOVÁ, Anna. *Sociální zabezpečení I: sociální zabezpečení v České republice, lékařská posudková služba, pojistné, systémy sociálního zabezpečení*. Praha: Grada, 2012. Aktuální legislativa. ISBN 978-80-247-3724-9.

BĚHOUNEK, Pavel. *Společnost s ručením omezeným: prakticky včetně účetnictví a daní*. Olomouc: ANAG, 2001. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7263-886-4.

BĚLOHLÁVEK, Alexander J. *Komentář k zákonu o obchodních korporacích*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-451-0.

BLAŽEK, Josef. Jaký význam má základní kapitál, jakou výši zvolit?. *Jak založit s.r.o. a podnikat* [online]. 23. 3. 2015 [cit. 2018-10-21]. Dostupné z: <https://www.jak-zalozit-sro-a-podnikat.cz/clanky/jaky-vyznam-ma-zakladni-kapital-jakou-vysi-zvolit/>

BLECHOVÁ, Beata a Jana JANOUŠKOVÁ. *Podvojně účetnictví v příkladech 2010*. Praha: Grada, 2010. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-3208-4.

Brand. *ITBIZ: Vaše jednička mezi nulami* [online]. Nitimedia [cit. 2018-11-18]. Dostupné z: <https://www.itbiz.cz/slovník/marketing/brand>

ČERVINKA, Tomáš. *Zdravotní pojištění: zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ: s komentářem a příklady*. 5. vydání, Olomouc: ANAG, 2013, 173 s. ISBN 978-80-7263-765-2.

Česká správa sociálního zabezpečení [online]. 2018. [cit. 2018-10-16]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/pojistne-na-socialni-zabezpeceni/povinnosti.htm>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [ČSÚ]. Vybrané právnické osoby podle institucionálních sektorů k 31. 12. 2016. In: Český statistický úřad. *Statistická ročenka České republiky - 2017* [online]. ©2017.[cit. 2018-10-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/12-organizacni-struktura-narodniho-hospodarstvi-pn1k17sw8m>

ČIŽINSKÁ, Romana a Pavel MARINIČ. *Finanční řízení podniku: moderní metody a trendy*. Praha: Grada, 2010. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3158-2.

Daň z příjmů právnických osob: daňové tiskopisy. *Finanční správa* [online]. Generální finanční ředitelství, 2013 - 2018 [cit. 2018-11-21]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/cs/danove-tiskopisy/databaze-aktualnich-danovych-tiskopisu.aspx?cislo=&nazev=&tiskdruh=TDFU&dan=T_WEB03&skupina_T_SKUPI NA05=1&a=1#search-result

Daně z příjmů: zákon o daních z příjmů: vyhlášky, pokyny a sdělení MF a GŘ: přehled smluv o zamezení dvojího zdanění; Evidence tržeb: zákon o EET ve znění nálezu Ústavního soudu: redakční uzávěrka 1. 1. 2018. Ostrava: Sagit, 2018. ÚZ. ISBN 978-80-7488-083-4.

DĚDIČ, Jan. *Akciové společnosti. 7.*, přeprac. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2012. Beckova edice právo a hospodářství. ISBN 978-80-7400-404-9.

DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2018.* Praha: Grada, 2018. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-0869-5.

DUŠEK, Jiří. *Daně z příjmů 2015: přehledy, daňové a účetní tabulky: právní stav k 1. 1. 2015.* Praha: Grada, 2015, Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-5435-2.

DVOŘÁK, Tomáš. *Společnost s ručením omezeným.* Praha: Wolters Kluwer, 2014. Vědecké monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-633-4.

DVOŘÁKOVÁ, Veronika, Marcel PITTLERLING a Hana SKALICKÁ. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob.* Praha: Wolters Kluwer, 2016. Daně (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-035-7.

ELIÁŠ, Karel a Marek SVATOŠ. *Občanský zákoník: tučně zvýrazněné změny provedené zákonem č. 460/2016 Sb.: rejstřík:redakční uzávěrka 1. 1. 2017.* Ostrava: Sagit, [2017]. ÚZ. ISBN 978-80-7488-201-2.

HISRICH, Robert D a Michael P PETERS. *Entrepreneurship: starting, developing, and managing a new enterprise.* 3rd ed. Chicago: Irwin, c1995. ISBN 978-0-256-14147-4.

HOVORKA, Michael. Potvrzeno: Většina firem kašle na zveřejnění svých finančních výkazů. *Podnikatel.cz*[online]. Internet Info, 18. 6. 2018 [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/potvrzeno-vetsina-firem-kasle-na-zverejneni-svych-financnich-vykazu/>

HURDÍK, Jan. *Právnické osoby a jejich typologie. 2.*, dopl. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2009. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-80-7400-168-0.

ILLETŠKO, Kateřina a Martin DĚRGEL. *Daňová přiznání za rok 2014: fyzické osoby, právnické osoby, vzory podání, vyplněné tiskopisy.* Český Těšín: Poradce, 2003, 128 s. ISBN 978-80-7365-357-6.

JOHNSON, Gerry a Kevan SCHOLES. *Cesty k úspěšnému podniku: stanovení cíle: techniky rozhodování.* Praha: Computer Press, 2000. Business books (Computer Press). ISBN 80-7226-220-3.

JOSKOVÁ, Lucie. *Nová společnost s ručením omezeným: právo, účetnictví, daně.* Praha: Grada, 2014. Právo pro praxi. ISBN 978-80-247-4445-2.

KOVANICOVÁ, Dana. *Abeceda účetních znalostí pro každého. 20. aktualiz. vyd.* Praha: Polygon, 2012, s. 346-347. ISBN 978-80-7273-169-5.

LOUŠA, František. *Zákon o účetnictví v praxi*. Praha: Grada, 2011. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-3848-2.

MALACH, Antonín. *Jak podnikat po vstupu do EU*. Praha: Grada, 2005. Expert (Grada). ISBN 80-247-0906-6.

Meritum Daň z příjmů 2014. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. 616 s. ISBN 978-80-7478-78-6.

MIKULÁŠKOVÁ, Petra a Mirek SEDLÁK. *Jak vytvořit úspěšný a výdělečný internetový obchod*. Brno: Computer Press, 2015. ISBN 978-80-251-4383-4.

Ministerstvo spravedlnosti České republiky [online]. 2015. [cit. 2018-09-02]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>

MULAČOVÁ, Věra a Petr MULAČ. *Obchodní podnikání ve 21. století*. Praha: Grada, 2013. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-4780-4.

MUNZAR, Vladimír a Jarmila ČUHLOVÁ. *Slovník základních pojmů z účetnictví*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2006, 72 s. ISBN 80-716-8961-0.

MÜLLEROVÁ, Libuše a Michal ŠINDELÁŘ. *Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích*. Praha: Grada Publishing, 2016. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-5806-0.

NOVOTNÝ, Pavel, Věra RUBÁKOVÁ a Pavel HROUDA. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2018*. Praha: Grada Publishing, 2018. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-0870-1.

NOVOTNÝ, Petr. *Nový občanský zákoník*. Praha: Grada, 2014. Právo pro každého (Grada). ISBN 978-80-247-5163-4.

Občanský zákoník: Zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích); Zákon o mezinárodním právu soukromém 2014: úplná znění. Olomouc: ANAG, 2014. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-855-0.

PELC, Vladimír a Petr PELECH, *Daně z příjmů: s komentářem 2015 : zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, s komentářem, účinný pro rok 2015, zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, s komentářem, účinný pro rok 2015, vyhlášky, pokyny a sdělení GFŘ a MF ČR, judikatura*. 15. aktualizované vydání. 1055 stran. Daně (ANAG). ISBN 978-80-7263-943-4.

PILAŘOVÁ, Ivana a Jana PILÁTOVÁ. *Účetní závěrka, základ daně a finanční analýza podnikatelských subjektů roku 2016*. Praha: 1. VOX, 2016. Účetnictví (VOX). ISBN 978-80-87480-50-2.

PILÁTOVÁ, Jana. *Daňová evidence: komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ : daň z přidané hodnoty, daň silniční, daň z nemovitých věcí, sociální pojištění, zdravotní pojištění*. Olomouc: ANAG, 2014. Daně, účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7263-723-2.

POLLAK, Harry. *Jak obnovit životaschopnost upadajících podniků*. Praha: C. H. Beck, 2003. ISBN 8071798037.

Průměrné mzdy - 4. čtvrtletí 2017. *Český statistický úřad* [online]. 2018, 9. 3. 2018 [cit. 2018-10-30]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/prumerne-mzdy-4-ctvrtleti-2017>

RYBNÍČKOVÁ, Petra. Založení právnické osoby. *Epravo.cz* [online]. 9. 12. 2016 [cit. 2018-10-21]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/zalozeni-pravnicke-osoby-obchodni-spolecnosti-104081.html>

SEDLÁČEK, Jaroslav. *Daňová evidence podnikatelů 2004*. Praha: Grada, 2004, 143 s. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 80-247-0829-9.

SEIFERTOVÁ, Ivana. *Daňová optimalizace malých a středních podniků v podmínkách České republiky*. Plzeň, 2016. Bakalářská práce (Bc.). Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická, 2016-03-31.

SKÁLOVÁ, Petra. *Podniková ekonomika 1*. 3. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2012. ISBN 978-80-261-0049-2.

SMEJKAL, Vladimír a Karel RAIS. *Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4644-9.

SPIRIT, Michal. *Úvod do studia práva*. 2. vyd., aktualiz. dle nového občanského zákoníku. Praha: Grada, 2014. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5280-8.

STROUHAL, Jiří a Renata ŽIDLICKÁ. *Účetnictví 2011: velká kniha příkladů*. 2., upr. vyd. Brno: Computer Press, 2011, 798 s. ISBN 978-80-251-3389-7.

SYNEK, Miloslav. *Manažerská ekonomika*. 5., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3494-1.

SUCHÁNKOVÁ, Andrea. Zdravotnické systémy ve světě. *Kabinet veřejného zdravotnictví* [online]. 3. lékařská fakulta Univerzity Karlovy, 2017 [cit. 2018-10-17].

ŠIMAN, Josef a Petr PETERA. *Financování podnikatelských subjektů: teorie pro praxi*. V Praze: C. H. Beck, 2010. C. H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7400117-8.

ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2008. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-005-8.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2016. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0048-4.

Účel zdravotního pojištění. *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky* [online]. [cit. 2018-11-06]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/povinnosti-platcu-metodika/1-2-ucel-zdravotniho-pojisteni>

Účetnictví podnikatelů: Audit: redakční uzávěrka k 9. 1. 2017. Ostrava: Sagit, 2017. ÚZ. ISBN 978-80-7488-206-7.

Úplné znění Ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky: Úplné znění Usnesení České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky; některé další související právní předpisy. Vydání: třinácté. Praha: Armex Publishing, 2018. Edice kapesních zákonů. ISBN 978-80-87451-55-7.

VACHTOVÁ, Jitka. Rozvahové a výsledkové účty. *Účetníček* [online]. 4. 12. 2013 [cit. 2018-10-23]. Dostupné z: <http://www.ucetnicek.cz/article/show/29>

VALOUCH, Petr. *Daňové tipy a triky pro fyzické osoby 2010: jak ušetřit na dani z příjmů.* Praha: Grada, 2010. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-3332-6.

VANČUROVÁ, Alena a Stanislav KLAZAR. *Sociální a zdravotní pojištění: úvod do problematiky.* 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008, 121 s. Vzdělávání a certifikace účetních. ISBN 978-80-7357-381-2.

VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy.* 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2008, 311 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-2409-6.

VEJVODOVÁ, Alžběta. Stát se z firem snaží dostat účetní závěrky. *Hospodářské noviny* [online]. *Economia*, 6. 6. 2018 [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-66159570-stat-se-z-firem-snazi-dostat-ucetni-zaverky>

Verejné zdravotní pojištění. *Portál kvality a bezpečí* [online]. Ministerstvo zdravotnictví České republiky, 6. 1. 2016 [cit. 2018-10-17]. Dostupné z: http://www.mzcr.cz/KvalitaABezpeci/obsah/verejne-zdravotni-pojisteni-v-cr_3347_29.html

VYBÍHAL, Václav. *Mzdové účetnictví 2015: praktický průvodce.* Praha: Grada, 2015. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-5499-4.

VYCHOPENĚ, Jiří. Uplatňování výdajů v procentní výši při zdaňování příjmů fyzických osob. *Daně a právo v praxi 2012/9* [online]. Wolters Kluwer ČR, 1. 9. 2012 [cit. 2018-09-30]. Dostupné z: http://www.mzdovapraxe.cz/archiv/dokument/doc-d39603v49626-uplatnovani-vydaju-v-procentni-vysi-pri-zdanovani-pri/?search_query=

WÖHE, Günter. *Úvod do podnikového hospodářství: překlad 18. vydání německého originálu.* Praha: C. H. Beck, 1995. Ekonomické učebnice. ISBN 80-7179-014-1.

ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Pojistné na sociální zabezpečení: zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ, dobrovolně důchodově pojištěných: s komentářem a příklady.* Olomouc: ANAG, 2013. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-757-7.

Živnostenské podnikání: předpisy regulující podnikání: redakční uzávěrka 22. 8. 2016. Ostrava: Sagit, 2016. ÚZ. ISBN 978-80-7488-179-4.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Přehled právních norem pro podnikání na základě zvláštních předpisů

Příloha B: Výpočet odvodové povinnosti fyzických osob při různých základech daně

Příloha C: Výpočet odvodové povinnosti právnických osob při různých základech daně

PŘÍLOHY

Příloha A

Úprava podmínek podnikání fyzických osob na základě jiných předpisů je obsažena ve zvláštních zákonech či zákonech, např.:

- zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů; zákon České národní rady č. 220/ /1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře,
- zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon), * zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti,
- zákon č. 237/1991 Sb., o patentových zástupcích, ve znění zákona České národní rady č. 14/1993 Sb.,
- zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů,
- zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících,
- zákon České národní rady č. 524/1992 Sb., o auditorech a Komoře auditorů České republiky, * zákon České národní rady č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky,
- zákon České národní rady č. 591/1992 Sb., o cenných papírech, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 229/ /1992 Sb., o komoditních burzách, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 214/1992 Sb., o burze cenných papírů,
- § 11 a § 13 odst. 1 zákona č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání, ve znění zákona č. 519/1991 Sb., zákona č. 118/1995 Sb. a zákona č. 155/1995 Sb.,
- zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů,
- zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením,
- § 14 odst. 1 písm. a) zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů.

Příloha B

Výpočet odvodové povinnosti fyzických osob při různých základech daně

Základ daně	Daň z příjmů	SZ a ZP	Odvodová povinnost	Disponibilní částka	%		
-	100 000 Kč	- Kč	47 600 Kč	47 600 Kč	-	147 600 Kč	0,00
	- Kč	- Kč	47 600 Kč	47 600 Kč	-	47 600 Kč	0,00
	100 000 Kč	- Kč	47 600 Kč	47 600 Kč		52 400 Kč	47,60
	200 000 Kč	5 160 Kč	52 068 Kč	57 228 Kč		142 772 Kč	28,61
	300 000 Kč	20 160 Kč	66 668 Kč	86 828 Kč		213 172 Kč	28,94
	400 000 Kč	35 160 Kč	85 400 Kč	120 560 Kč		279 440 Kč	30,14
	500 000 Kč	50 160 Kč	106 750 Kč	156 910 Kč		343 090 Kč	31,38
	600 000 Kč	65 160 Kč	128 100 Kč	193 260 Kč		406 740 Kč	32,21
	700 000 Kč	80 160 Kč	149 450 Kč	229 610 Kč		470 390 Kč	32,80
	800 000 Kč	95 160 Kč	170 800 Kč	265 960 Kč		534 040 Kč	33,25
	900 000 Kč	110 160 Kč	192 150 Kč	302 310 Kč		597 690 Kč	33,59
	1 000 000 Kč	125 160 Kč	213 500 Kč	338 660 Kč		661 340 Kč	33,87
	1 200 000 Kč	155 160 Kč	256 200 Kč	411 360 Kč		788 640 Kč	34,28
	1 400 000 Kč	188 301 Kč	298 900 Kč	487 201 Kč		912 799 Kč	34,80
	1 600 000 Kč	232 301 Kč	341 600 Kč	573 901 Kč		1 026 099 Kč	35,87
	1 800 000 Kč	276 301 Kč	384 300 Kč	660 601 Kč		1 139 399 Kč	36,70
	2 000 000 Kč	320 301 Kč	427 000 Kč	747 301 Kč		1 252 699 Kč	37,37
	2 200 000 Kč	364 301 Kč	469 700 Kč	834 001 Kč		1 365 999 Kč	37,91
	2 400 000 Kč	408 301 Kč	512 400 Kč	920 701 Kč		1 479 299 Kč	38,36
	2 600 000 Kč	452 301 Kč	555 100 Kč	1 007 401 Kč		1 592 599 Kč	38,75
	2 800 000 Kč	496 301 Kč	584 700 Kč	1 081 001 Kč		1 718 999 Kč	38,61
	3 000 000 Kč	540 301 Kč	598 200 Kč	1 138 501 Kč		1 861 499 Kč	37,95
	3 500 000 Kč	650 301 Kč	631 950 Kč	1 282 251 Kč		2 217 749 Kč	36,64
	4 000 000 Kč	760 301 Kč	665 700 Kč	1 426 001 Kč		2 573 999 Kč	35,65
	4 500 000 Kč	870 301 Kč	699 450 Kč	1 569 751 Kč		2 930 249 Kč	34,88
	5 000 000 Kč	980 301 Kč	733 200 Kč	1 713 501 Kč		3 286 499 Kč	34,27
	5 500 000 Kč	1 090 301 Kč	766 950 Kč	1 857 251 Kč		3 642 749 Kč	33,77
	6 000 000 Kč	1 200 301 Kč	800 700 Kč	2 001 001 Kč		3 998 999 Kč	33,35
	6 500 000 Kč	1 310 301 Kč	834 450 Kč	2 144 751 Kč		4 355 249 Kč	33,00
	7 000 000 Kč	1 420 301 Kč	868 200 Kč	2 288 501 Kč		4 711 499 Kč	32,69
	7 500 000 Kč	1 530 301 Kč	901 950 Kč	2 432 251 Kč		5 067 749 Kč	32,43
	8 000 000 Kč	1 640 301 Kč	935 700 Kč	2 576 001 Kč		5 423 999 Kč	32,20
	8 500 000 Kč	1 750 301 Kč	969 450 Kč	2 719 751 Kč		5 780 249 Kč	32,00
	9 000 000 Kč	1 860 301 Kč	1 003 200 Kč	2 863 501 Kč		6 136 499 Kč	31,82
	9 500 000 Kč	1 970 301 Kč	1 036 950 Kč	3 007 251 Kč		6 492 749 Kč	31,66
	10 000 000 Kč	2 080 301 Kč	1 070 700 Kč	3 151 001 Kč		6 848 999 Kč	31,51
	11 000 000 Kč	2 300 301 Kč	1 138 200 Kč	3 438 501 Kč		7 561 499 Kč	31,26
	12 000 000 Kč	2 520 301 Kč	1 205 700 Kč	3 726 001 Kč		8 273 999 Kč	31,05
	13 000 000 Kč	2 740 301 Kč	1 273 200 Kč	4 013 501 Kč		8 986 499 Kč	30,87
	14 000 000 Kč	2 960 301 Kč	1 340 700 Kč	4 301 001 Kč		9 698 999 Kč	30,72
	15 000 000 Kč	3 180 301 Kč	1 408 200 Kč	4 588 501 Kč		10 411 499 Kč	30,59
	16 000 000 Kč	3 400 301 Kč	1 475 700 Kč	4 876 001 Kč		11 123 999 Kč	30,48
	17 000 000 Kč	3 620 301 Kč	1 543 200 Kč	5 163 501 Kč		11 836 499 Kč	30,37
	18 000 000 Kč	3 840 301 Kč	1 610 700 Kč	5 451 001 Kč		12 548 999 Kč	30,28
	19 000 000 Kč	4 060 301 Kč	1 678 200 Kč	5 738 501 Kč		13 261 499 Kč	30,20
	20 000 000 Kč	4 280 301 Kč	1 745 700 Kč	6 026 001 Kč		13 973 999 Kč	30,13

Příloha C

Výpočet odvodové povinnosti právnických osob při různých základech daně

Základ daně	Daň z příjmů	Čistý zisk PO	Srážková daň ze zisku	Odvodová povinnost	Disponibilní částka
-	- Kč	-	- Kč	- Kč	- Kč
100 000 Kč	- Kč	100 000 Kč	- Kč	- Kč	- Kč
100 000 Kč	19 000 Kč	81 000 Kč	12 150 Kč	31 150 Kč	68 850 Kč
200 000 Kč	38 000 Kč	162 000 Kč	24 300 Kč	62 300 Kč	137 700 Kč
300 000 Kč	57 000 Kč	243 000 Kč	36 450 Kč	93 450 Kč	206 550 Kč
400 000 Kč	76 000 Kč	324 000 Kč	48 600 Kč	124 600 Kč	275 400 Kč
500 000 Kč	95 000 Kč	405 000 Kč	60 750 Kč	155 750 Kč	344 250 Kč
600 000 Kč	114 000 Kč	486 000 Kč	72 900 Kč	186 900 Kč	413 100 Kč
700 000 Kč	133 000 Kč	567 000 Kč	85 050 Kč	218 050 Kč	481 950 Kč
800 000 Kč	152 000 Kč	648 000 Kč	97 200 Kč	249 200 Kč	550 800 Kč
900 000 Kč	171 000 Kč	729 000 Kč	109 350 Kč	280 350 Kč	619 650 Kč
1 000 000 Kč	190 000 Kč	810 000 Kč	121 500 Kč	311 500 Kč	688 500 Kč
1 200 000 Kč	228 000 Kč	972 000 Kč	145 800 Kč	373 800 Kč	826 200 Kč
1 400 000 Kč	266 000 Kč	1 134 000 Kč	170 100 Kč	436 100 Kč	963 900 Kč
1 600 000 Kč	304 000 Kč	1 296 000 Kč	194 400 Kč	498 400 Kč	1 101 600 Kč
1 800 000 Kč	342 000 Kč	1 458 000 Kč	218 700 Kč	560 700 Kč	1 239 300 Kč
2 000 000 Kč	380 000 Kč	1 620 000 Kč	243 000 Kč	623 000 Kč	1 377 000 Kč
2 200 000 Kč	418 000 Kč	1 782 000 Kč	267 300 Kč	685 300 Kč	1 514 700 Kč
2 400 000 Kč	456 000 Kč	1 944 000 Kč	291 600 Kč	747 600 Kč	1 652 400 Kč
2 600 000 Kč	494 000 Kč	2 106 000 Kč	315 900 Kč	809 900 Kč	1 790 100 Kč
2 800 000 Kč	532 000 Kč	2 268 000 Kč	340 200 Kč	872 200 Kč	1 927 800 Kč
3 000 000 Kč	570 000 Kč	2 430 000 Kč	364 500 Kč	934 500 Kč	2 065 500 Kč
3 500 000 Kč	665 000 Kč	2 835 000 Kč	425 250 Kč	1 090 250 Kč	2 409 750 Kč
4 000 000 Kč	760 000 Kč	3 240 000 Kč	486 000 Kč	1 246 000 Kč	2 754 000 Kč
4 500 000 Kč	855 000 Kč	3 645 000 Kč	546 750 Kč	1 401 750 Kč	3 098 250 Kč
5 000 000 Kč	950 000 Kč	4 050 000 Kč	607 500 Kč	1 557 500 Kč	3 442 500 Kč
5 500 000 Kč	1 045 000 Kč	4 455 000 Kč	668 250 Kč	1 713 250 Kč	3 786 750 Kč
6 000 000 Kč	1 140 000 Kč	4 860 000 Kč	729 000 Kč	1 869 000 Kč	4 131 000 Kč
6 500 000 Kč	1 235 000 Kč	5 265 000 Kč	789 750 Kč	2 024 750 Kč	4 475 250 Kč
7 000 000 Kč	1 330 000 Kč	5 670 000 Kč	850 500 Kč	2 180 500 Kč	4 819 500 Kč
7 500 000 Kč	1 425 000 Kč	6 075 000 Kč	911 250 Kč	2 336 250 Kč	5 163 750 Kč
8 000 000 Kč	1 520 000 Kč	6 480 000 Kč	972 000 Kč	2 492 000 Kč	5 508 000 Kč
8 500 000 Kč	1 615 000 Kč	6 885 000 Kč	1 032 750 Kč	2 647 750 Kč	5 852 250 Kč
9 000 000 Kč	1 710 000 Kč	7 290 000 Kč	1 093 500 Kč	2 803 500 Kč	6 196 500 Kč
9 500 000 Kč	1 805 000 Kč	7 695 000 Kč	1 154 250 Kč	2 959 250 Kč	6 540 750 Kč
10 000 000 Kč	1 900 000 Kč	8 100 000 Kč	1 215 000 Kč	3 115 000 Kč	6 885 000 Kč
11 000 000 Kč	2 090 000 Kč	8 910 000 Kč	1 336 500 Kč	3 426 500 Kč	7 573 500 Kč
12 000 000 Kč	2 280 000 Kč	9 720 000 Kč	1 458 000 Kč	3 738 000 Kč	8 262 000 Kč
13 000 000 Kč	2 470 000 Kč	10 530 000 Kč	1 579 500 Kč	4 049 500 Kč	8 950 500 Kč
14 000 000 Kč	2 660 000 Kč	11 340 000 Kč	1 701 000 Kč	4 361 000 Kč	9 639 000 Kč
15 000 000 Kč	2 850 000 Kč	12 150 000 Kč	1 822 500 Kč	4 672 500 Kč	10 327 500 Kč
16 000 000 Kč	3 040 000 Kč	12 960 000 Kč	1 944 000 Kč	4 984 000 Kč	11 016 000 Kč
17 000 000 Kč	3 230 000 Kč	13 770 000 Kč	2 065 500 Kč	5 295 500 Kč	11 704 500 Kč
18 000 000 Kč	3 420 000 Kč	14 580 000 Kč	2 187 000 Kč	5 607 000 Kč	12 393 000 Kč
19 000 000 Kč	3 610 000 Kč	15 390 000 Kč	2 308 500 Kč	5 918 500 Kč	13 081 500 Kč
20 000 000 Kč	3 800 000 Kč	16 200 000 Kč	2 430 000 Kč	6 230 000 Kč	13 770 000 Kč

ABSTRAKT

Bc. SEIFERTOVÁ, Ivana. *Daňová optimalizace malých a středních podniků*. Plzeň, 2018. 89 s. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta ekonomická.

Klíčová slova: daňová optimalizace, daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, právní formy podnikání

Tato diplomová práce je zaměřena na možnosti daňové optimalizace podnikatelské činnosti z hlediska právní formy podnikání. Cílem práce je zpracování vhodných obecných východisek a doporučení, která by každému podnikateli měla pomoci při rozhodování o výběru optimální formy jeho podnikatelské činnosti případně o zvolení vhodného okamžiku k realizaci změny stávající formy. Práce je rozdělena na dvě části – část teoretickou a část praktickou. V teoretické části je definováno podnikání fyzických a právnických osob a to z hlediska právní formy, evidence jejich hospodářské činnosti, zdanění výsledků hospodaření a dalších specifik, která s danou právní formou souvisí. Praktická část je věnována vlivu vedení daňové evidence respektive účetnictví na základ daně poplatníka a konkrétní komparaci fyzických a právnických osob z daňového a právního hlediska. V závěru práce je shrnutí jednotlivých výsledků, jejich interpretace a vyhodnocení a všeobecná doporučení.

ABSTRACT

Bc. SEIFERTOVÁ, Ivana. *Tax optimization for small and medium-sized enterprises*. Plzeň, 2018. 89 s. Diploma Thesis. University of West Bohemia. Faculty of Economics.

Key words: tax optimization, personal income tax, corporate tax, legal forms of business

This diploma thesis is focused on strategies of tax optimization of entrepreneurial activity depending on the legal form of business. The aim of the thesis is to determine suitable general bases and recommendations which should help every entrepreneur to choose the optimal form of his business activity or to catch the appropriate moment for the change of the current form. The thesis is divided into two parts - the theoretical one and the practical one. In theoretical part there is defined the business of natural and legal person in terms of legal form, recording of their economic activity, taxation of economic results and other specifics depends on the legal form. The practical part is devoted to the tax records / bookkeeping influence on the taxpayer's tax base and the factual comparison of natural and legal persons from the tax and legal point of view. There is a summary of individual results, their interpretation and evaluation and general recommendations in the conclusion of the thesis.